

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126

Inseratni odelok: Ljubljana, Belem-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2492

Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 4255

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842 Prata čisto
78 180 Wien št. 105.241

JUTRO

Maročina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

Kraljica v hrvatskih vaseh

**Nj. Vel. kraljica je včeraj naredila dolg izlet na de-
želo — Povsod je bila od prebivalstva sprejeta s
prekipevajočim navdušenjem — Obisk v samostanu
usmiljenk**

Zagreb, 30. januarja. AA. Tri dni davi
je pred dvorom na Markovem trgu bi-
lo že zgodaj zelo živahno, ker so se
zbirale množice, ki so pričakovale, da
ponovno vidijo suverena. Ob 9 je od-
šel v dvor minister brez listine dr.
Frangić, ki je bil sprejet od Nj. Vel.
kralja v avdijenci. Nekoliko pred 10
uro je bil prisel v dvor minister vojs-
ke in mornarice general Hadžić v
spremljavo šefa kabineta polkovnika
Todorovića. Tudi vojni minister je bil
takoj sprejet v avdijenco od Nj. Vel.
kralja, kateremu je podal referat o sta-
niju poslov svojega resora. Za njim sta
prispele v dvor finančni minister Švrljuga
in diakovski škof Akšamović.

Nj. Vel. kralj in kraljica sta prišla da-
nes iz dvora nekoliko pred 11 uro
Zbrana množica na Markovem trgu ju
je navdušeno pozdravila. Kralj je pri-
šel v spremstvu adjutanta generala Stoj-
novića, kraljica pa v spremstvu dvor-
ne dame ge. Švrljuge. Avtomobilu
sta se odpravila v Gundulićevo ulico
pred šolo samostana usmiljenih sester.
Pred vhomom v šolo sta sprejela vla-
darsko družico zagrebški nadškof dr.
Bauer ter predstojnica samostana č.
mat. Ignacija Pavičić, ki je Nj. Vel. kra-
lja in kraljico pozdravila s kratkim go-
vorom, nakar je mala učenka izročila
kraljici šopek cvetlic. Skozi špalir
učenk sta se podala kralj in kraljica v
svetlo okrašeno dvorano v prvem
nadstropju.

V dvorani so bile zbrane učenke v
hrvatskih narodnih nošah. 30 učenk je
deklamiralo pred Nj. Vel. kraljem in
kraljico dajšo pesem v prozi, v kateri
je bila v lepih in vznešenih besedah
očrtana ljubezen in vdanost do vladar-
ja. Nato se je razvrstil kratek program
ki je bil zaključen s petjem državne
himne.

Iz samostana sta kralj in kraljica od-
šla skozi gost špalir učenk do cerkve
v Frankopanski ulici, kjer so ju spreje-
le usmiljene sestre. Vladarska družica
je ostala nekaj časa v cerkvi, nato pa
odšla še v samostan, kjer jima je pred
stojnica izročila v srebru in zlatu veza-
no sliko prestolonaslednika Petra Nj.
Vel. kralj in kraljica sta bila izredno
ganijena nad tem poklonom ter sta se pri-
srčno zahvalila. Nato sta se poslovila
ter odšla v Frankopansko ulico, kjer ju
je zbrana množica zopet viharno po-
zdravljala.

Nj. Vel. kralj in kraljica sta posetila
nato še centralno akademsko menzo ja
Ribniku; sprejeli so ju rektor zagreb-
ške univerze dr. Belobrk prof. Vari-
čak in predsednik menze dr. Radja.
Čič Kralj in kraljica sta si ogledala pro-
store ter se zanimala za stanje in raz-
mere študentov. Po kratkem sprenodi
sta se vrnila Nj. Vel. kralj in kraljica v dvor.

Zagreb, 30. januarja. AA. Tudi danes
je prišlo v Zagreb mnogo ljudi iz bližnje
in daljne okolice, da vidijo Nj. Vel. kra-
lja in kraljico.

Malo pred 3. uro popoldne se je Nj.
Vel. kraljica odpravila iz dvora v za-
pitem avtomobilu Packard. Ob izhodu
so jo mase burno pozdravile. Po vsej
Savski cesti kjer je imela kraljica priti,
so se zbiral množice, ki so čakale na
kraljico. Otroci iz vseh šol v tem delu
mesta so se zbrali v zasfavicami v ro-
kah. Tudi izven Zagreba so cele vasi
odšle na glavno cesto kjer se je imela
prijetljati kraljica. Pred seboj so ljudje
nosili velike jugoslovenske zastave in
pred njimi so korakale seljašice in ga-
silске godbe. In ko se je avtomobil res

pripeljal, so množice pozdravljale Nj.
Vel. kraljico ves čas in povsod z nepo-
pisnim navdušenjem. Avtomobil je vozil
po odredbi kraljice v počasnem tempu
in kraljica je ljubeznivo odzdravljala na
levo in desno.

Obisk Nj. Vel. kraljice je veljal Am-
ruševemu otroškemu vzgajališču mesta
Zagreb v Klinčasu. Pred vzgajali-
ščem je kraljico pričakal mestni načel-
nik dr. Stepan Srkulj s svojo gospo, s
senatorjema Staričem in Neuwalterjem
ter direktorjem Ivanom Mausom zdrav-
nikom dr. Divilom in kapelnikom Jan-
kom V. njihovem spremstvu se je Nj.
Vel. kraljica napotila v prostore vzga-
jališča, o katerih se je potem najpo-
hvalneje izrazila.

V pritličju so kraljici pokazali ambu-
janto, kjer otroke vsak dan pregledajo.
Vhod v dvorano pritličja je bil okra-
šen s cvetjem, trobojnicami in s sliko
prestolonaslednika Petra, kar je Nj. Vel.
kraljico posebno razveselilo. Vsi prisot-
ni so vzklkali kraljici, kralju in princu
Petru, nato pa so gojenci ljubko abso-
lvirali kratek program s petjem, dekla-
miranjem in tamburiranjem.

Ko so dečki ravno končali petje, se
je začelo z dvorišča pred zavodom ne-
navadno vrvenje. Prihajali so kmetje iz
Klinča sela, ki so malo prej pričakali
Nj. Vel. kraljico, ko se je pripeljala po
glavni cesti V dvorano so se čuli vzkl-
ki in zvoki godbe, ki je zunaj svirala.
Na čelu povorke je bila mladina z ju-
goslovenskimi prapori.

Nj. Vel. kraljica je še nekaj časa osta-
la v ljubeznivem razgovoru z otroci, na-
to pa odšla na dvorišče, spremljana od
svirajočega tamburaškega zbora. Ko se
je prikazala pred zavodom, jo je kmet-
ska množica pozdravila z urnebesnim
navdušenjem.

Po veličastnem sprejemu v Klinča
sclu, kjer je prebivalstvo izkazalo Nj.
Vel. kraljici vso svojo ljubezen in vda-
nost, se je kraljica odpravila z avtomobi-
lom proti Jaski. To je bila prava tri-
umfalna pot, zakaj vse hiše, kjer se je
peljala, so bile okrašene z zastavami
in povsod jo je prebivalstvo sprejemalo
z burnimi vzklki: »Živela kraljica!»

V Desincu, kamor je prišla Nj. Vel.
kraljica nekoliko kasneje, je bila tak-
isto cesta na obeh straneh polna ljud-
ki, ki so Nj. Vel. navdušeno pozdravljali.
Avto se je počasi pomikal skozi vas.
Prihitele so stari in mladi, da vidijo svo-
jo vladarico, ki jih prihaja obiskat.

Iz Desinca je triumfalna pot vodila
dalje proti Jaski, kjer je prebivalstvo
že jutraj zvedelo, da dobi obisk kralja
ali kraljice. Zato se je vse prebivalstvo
zbralo na cesti, da pozdravi svojo vla-
darico. Bilo je okoli 100 zastav, a iz ti-
soč grl so orili vzklki kraljici, kralju in
kraljevskemu domu. Navdušenje prebi-
valstva se ne da popisati. Ljudje so
ustavljali avtomobil, ker so hoteli, da
bi Nj. Vel. kraljica ostala čim delj v
njihovi sredi.

Nato je avto Nj. Vel. kraljice v po-
časnem tempu krenil dalje proti Ple-
ševcu, kjer si je Nj. Vel. kraljica hote-
la ogledati panoramo. Tudi v vasi Ple-
ševcu je bil sprejem veličasten kakor
ovsod.

V vasi Rude se je takisto zbrala
množica vaščanov s šolsko mladino.
Tam je malo dekletce pozdravilo Nj.
Vel. kraljico in ji predalo šopek cvetja.
Ko je kraljica zapuščala Rude, so z
bližnjega griča zažgali možnarje, da
tako sporoče Samoboru, da prihaja tja
kraljica.

Priprave za volitve predsednika avstrijske republike

**Posvetovanja zastopnikov večinskih strank — Volitve zveznega pred-
sednika bodo bržkone jeseni**

Dunaj, 30. januarja. d. Včeraj so imele
večinske stranke pod predsedstvom zvez-
nega kancelarja dr. Enderja razgovor o
določitvi roka volitve novega zveznega
predsednika. Krščanski socialci so nastopili
za odgoditev volitev do jeseni, dotim je
Gospodarski blok zahteval čim prejšnje
volitve. Zvezni kancelar dr. Ender je opo-
ziral, da bi bil notranje-politični mir, ki je
bil končno dosežen, z novim volilnim po-
kretom vnovič skladen, ter se je izjavil za
volitve v jeseni. Zastopniki obeh drugih
večinskih strank so se pridružili njegovemu
naziranjju ter bodo sedaj o poteku razgo-
vora poročali svojim klubom. Nj. Vel. kra-
ljica in kraljica sta se v torek ponovno
srečali z zastopniki večinskih strank v pa-
rlamentarnih krogih raz-
čunato, da se bo volitev zveznega predse-
dnika vršila šele jeseni.

Kdo bo izvoljen za predsednika, se danes
še ne more reči. Krščanski socialci bodo
bržkone vnovič postavili za kandidata Mi-
klasa, čeprav so mnogi med njimi mnenja,
da bi morala stranka ponuditi to čast dok-
torju Seiplu Socialni demokrati bodo str-
njeno glasovali za dr. Kurta Rennerja,
srednje stranke pa za dr. Schobra. Prva

volitev bržkone ne bo prinesla končneve-
ljavnega rezultata. Končna odločitev bo
vsekakor odvisna od socialnih demokratov,
ki sedaj bržkone ne bodo več glasovali, ako
ne bodo prodli s svojim kandidatom, za
desničarskega Miklusa, ker je njihovo po-
stopanje pri zadnjih volitvah izrazilo med
pristajali precej nezadovoljstva. Bržkone bo-
do v ožji volitvi glasovali za dr. Schobra,
ker je pričakovati od njega, da bo z njim
primerno zastopati avstrijsko republiko
napram inozemstvu.

Novi rumunski tiskovni zakon

Bukarešta, 30. januarja. d. Na kongresu
novinarjev je predsednik Maurodi izjavil,
da bodo po želji kralja Karola izdelali no-
vi zakonski načrt o tisku novinarji sami,
ne pa vlada.

Velik požar v Tokiu

Tokio, 30. januarja. d. Kakor poroča
agencija Indopacifique, je v nekem pred-
mestju uničil požar 120 hiš. Človeških žr-
tev ni bilo.

FINANČNI POLOŽAJ JUGOSLAVIJE JE ZADOVOLJIV IN ČVRST

**Važne in odločne izjave finančnega ministra — Energična zavrnit-
tev tendencioznih izmišljotin — Stabilizacija dinarja**

Zagreb, 30. januarja. AA. Finančni mi-
nister dr. Švrljuga je sprejel danes no-
vinarje in jim dal daljšo izjavo, v kateri
je izjavil med drugim:

Pomen prihoda Nj. Vel. kralja in kra-
ljice v Zagreb je bil zadosti poudarjen v
naši celokupni javnosti. En sam trenu-
tek na ulicah v teh prazničnih dneh mo-
ra pokazati vsakemu dobromislečemu
opazovalcu, s kakšno iskreno navduše-
nostjo je Zagreb sprejel svojega kralja
in svojo kraljico in kakšno ljubezen je
celokupno prebivalstvo pokazalo do
kraljevskega doma Zagreb je v prazni-
ničnem razpoloženju, ker se zaveda po-
mena dogodkov, ki prihajajo kot potrdi-
lo in izraz želje našega zvišenega
vladavca da pride v neposredni dotik z
narodom in tako na novo razširi tisti
»emeli, na katerem sloni in bo slonela
srečna in napredna bodočnost velike in
»epe Jugoslavije in ta temelji na popol-
ni in trajni skladnosti teženj in strem-
ljenj kralja in naroda.

Ni pravega in iskrenega rodoljuba, ki
ne bi v teh dneh občutil zadovoljstva in
veselja v duši. A vendar se je zgodilo,
da baš v teh dneh skušajo zlonamerno
izzvati nemire v nekih vrstah meščan-
stva. Dogodilo se je tudi do zdaj več-
krat, da so zlobni ljudje razširjali laž-
nive vesti o dozdnevni intencijah vlade
v nekih vprašanjih. Vendar ni bila no-

vena teh vesti najbrž izmišljena z manj
inteligence in z večjo zlobnostjo ter raz-
širjena v javnost, kakor vest o neki pri-
silni štednji, ki jo baje vlada želi izve-
sti. Ta vest je prišla bogzna odkod in
trdila je, da pripravlja vlada celo nekaj
osnutek zakona o tej stvari.

Razume se, da je v glavi tistega, ki je
tak vest lansiral, bila samo ena želja,
da vsaj za trenutek izkove pri nepouče-
nih ljudeh zmešnjavo in strah, da bi dr-
žava s takim prisilnim varčevanjem ho-
tela dobiti denarja za svoje potrebe.
Prosim vas, demantirajte to vest najka-
tegoričneje! Ne moj kolega minister za
trgovino in industrijo, ne laz nimava
nima o takem dozdnevem zakonskem
osnutku. Nihče v vladi ni niti mislil, niti
ne misli na tak način zbirati za državo
potrebna sredstva. Lahko vam tudi iz-
javim, da vlada niti nima potrebe po
kakeršnihkoli izrednih ukrepih za pora-
navanje državnih potreb. Naš finančni
položaj je navzlic gospodarski krizi po-
polnoma normalen. Državni dohodki
pritekajo v popolnoma zadovoljivem
obsegu, popolnoma v okviru proračun-
skih predvidevanj. Vse državne obveze
se napram vsakomur redno izplačujejo.

Skratka, v današnjem finančnem po-
ložaju države ni ničesar, kar bi zbuhalo
kakršnokoli bojazen s katerekoli strani.
Vlada mirno opravlja svoje posle po pro-

gramu, ki si ga je zadala. Dozdaj izve-
deni del programa je v finančnem po-
gledu pokazal že svoje rezultate, ki se
bodo, upam, že v bližnji bodočnosti po-
kazali še v jasnejši luči.

Najmarkantnejša točka v tem nadalj-
njem delu programa vlade je vsekakor
zakonska stabilizacija dinarja, ki bo v
danem trenutku dekretirana na teme-
lju priprav, ki so dozdaj izvršene. Če-
prav je dozdaj bilo že večkrat v naj-
svetanejši obliki uradno objavljeno, da
bo zakonska stabilizacija dinarja izve-
dena na današnji kurs, vas prosim,
ponovite tudi zdaj, da nihče niti ne mi-
sli na stabilizacijo po nekem kursu, ki
bi se le najmanj razlikoval od današnje
faktične vrednosti dinarja v zlatu.

Vlada se zaveda ogromnih perturba-
cij v gospodarskem življenju države, ki
bi jih izzvala izprememba bodisi na-
vzgor ali pa navzdol v vrednosti denar-
ja, in niti ne misli na tako usodno solu-
cijo.

Zaključujem s prošnjo na vas, zastop-
niki tiska, da zastavite vse voje sile za
to, da pomagate odpravljati zmotne pri
nepoučenih ljudeh in da ne daste, da bi
se lažne vesti zasidrale in vznemirjale
naivne ljudi. Zlasti ne danes, ko bi mo-
rali biti vsi zadovoljni in srečni, da se
med nami nahaja zvišeni kraljevski
par.

„Postopno uvajanje dejanske demokracije“ Sodba uglednega poljskega lista o bilanci dveletnega dela na preporodu Jugoslavije

Varšava, 30. jan. AA. »Gazeta Polska«
prinaša zanimiv članek o uspehih sedanje-
ga režima v Jugoslaviji. Članek med »ru-
gim navaja:

»Energični ukrep kralja Aleksandra, ki
je 6. januarja 1929 ukinitil ustavo, ni prav
nič prizadel načel demokracije, ker sta v
kritičnem času, ko je država hitela v po-
gubo, tak ukrep zahtevala patriotizem in
državniška modrost. Zaradi blaginje drža-
ve je bilo potrebno, da kralj za neka ča-
sa izloči demokratske ustanove, da bo nel-
proste roke za veliko akcijo saniranja na-
rodnega življenja v znamenju jugosloven-
ske ideje.

Novi sistem je z uspehom presta-
dveletni preskusni ogenj in si pridobil vse
več in več pristaje celo iz kroga svojih
nedavnih protivnikov.

Vršilec velikih nalog kralja Aleksandra,
general Peter Živković, predsednik mini-
strskega sveta, izvaja kraljev program
Poln energije in vere v pravično stvar, je
predsednik jugoslovenske vlade v jako

kratkem času uspel privedi državo na pot
ozdravljenja. Tako se v jugoslovenskem
političnem življenju postopoma uvaža de-
janska demokracija, tako da ima o to, kar
je bilo prej urejeno samo z zgodovinskimi
aktom samega kralja, danes že širok te-
melj. Jasno je že, da večina naroda pod-
pira kraljevo politiko. Geslo »Kralj in na-
rod« je postalo splošna krilatica. Novi si-
stem vzdrži tudi vsako nasprotniško pro-
pago.

Jugoslavija naglo napreduje. Gospodar-
ska vprašanja prihajajo danes na prvo me-
sto in treba se je potruditi z vsimi sila-
mi, da se rešijo v duhu enakopravnosti in
narodne solidarnosti. Namestu »tankar-
skega prihaja zdaj plemenito tekmovalje,
da se napravi čim več v blagor naroda in
države. Narod je poln zaupanja do vr-
hovnega voditelja kralja in zavestno stopa
po poti ozdravljenja in reda, ponosen, da
more prispevati k konsolidaciji in s tem
k splošni konsolidaciji in pacifikaciji Ev-
rope.

Avstrijsko-madžarsko sodelovanje

**Glavni steber avstrijsko-madžarske politike je prijatel-
stvo z Italijo in Nemčijo**

Budimpešta, 30. jan. d. Mađžarski minist-
ski predsednik Bethlen je v zunanjem od-
boru mađžarskega parlamenta poročal o
svojem posetu na Dunaju.

Poudaril je, da so imele mirovne pogod-
be namen napraviti zagovozdo med obema
državama in da je bilo treba zato dalje ča-
sa za formalno rešitev nastalih vprašanj.
Zbližanje je mnogo ovirala agitacija ma-
đžarskih emigrantov v dunajskem tisku, s
katero se je podkopaval kredit Mađžar-
ske v inozemstvu. Ne more se tudi reči, da
so svoječasne avstrijske vlade podvezle
vse, kar bi bilo v tem pogledu v interesu
dobrih sosednih odnosov. V zunanje-političnem
oziru so se avstrijske vlade mnogokrat vda-
vale v važnih vprašanjih vplivu držav, ki so
bile napram Mađžarski neprijateljsko razpo-
ložene.

Tudi v gospodarskem oziru ni našla Ma-
đžarska v preteklosti mnogo razumevanja.
V teku let se je polagoma počela pojav-
ljati izprememba. Gospodarska kriza je po-
stajala čim dalje občutnejša in v obeh dr-
žavah se je pojavljala želja po ožjem go-
spodarskem sodelovanju. V taki atmosferi
je na Dunaju razpravljal z odgovornimi
avstrijskimi državniki o vseh vprašanjih, ki
se tičejo obeh držav. Pri tem je došlo do
polnopravnega sporazuma, ki bo mogoče olaj-
šalo sodelovanje. Jamstvo za to tvori prija-
teljska, poravnalna in razsodiščna pogodba,
ki je bila podpisana na Dunaju in ki izpo-
polnjuje pogodbo iz l. 1923.

Trdna podlaga sodelovanja je skupna u-
soda, ki je zadel premaganje. Sodelovanje
bo olajšalo tudi teilstvo, da tvori tako za
avstrijsko kakor mađžarsko politiko prija-
telstvo z Italijo in Nemčijo glavni steber,
kakor tudi dejstvo, da ni zblžanje Avstrie
in Mađžarske v nobenem nasprotstvu z in-
teresi kake vesleje. Glede na to je zadrž-
anje francoskega tiska nemljivo, ker bi mo-
ral z veseljem pozdravljati s francoskega
stališča vsako politiko, ki zagotavlja obstoj

Avstrie in njeno neodvisnost. Iz vsega je
razvidno, da njegovo potovanje na Dunaj
nikakor ni imelo namen osnovanja kakega
evropskega bloka. Mađžarska ima z Av-
strijo posebne skupne interese, zaradi če-
sar obstoja potreba ožjega sodelovanja in
zaradi češar je tudi odveč iskati umetnih
vzrokov.

Končno je izjavil grof Bethlen, da je bil
namen njegovega potovanja na Dunaj tudi
pospešitev gospodarskega sporazuma, ki bi
zagotovil Mađžarski izvoz agrarnih produk-
tov. Avstriji pa omogočil povečati izvoz in-
dustrijskih proizvodov. Dosedanje sode-
lovanje Avstrie in Mađžarske na gospodar-
skem polju ni bilo zadovoljivo za nobeno
stran, temveč potrebuje izpopolnitve v
smeri proti Italiji in Nemčiji. Seveda mora
Mađžarska tudi stremeti, da sklene primer-
no pogodbo s Češkoslovaško.

Budimpešta, 30. januarja. g. Danes se je
zelo silno francoski poslanik v Budimpešti De
Wiene pri ministrskem predsedniku, da bi
se informiral po nalogu svoje vlade o
zadnjem njegovem bivanju na Dunaju in
vseh dogodkih, ki so s tem v zvezi. Grof
Bethlen je pri tej priliki izrazil svoje začu-
denje nad načinom pisanja in stališčem, ki
ga je zavzel pariški tisk glede na njegov
obisk na Dunaju. Ministrski predsednik
je naglašal, da je že pred svojim odhodom
kakor tudi v času svojega bivanja na Du-
naju in končno tudi po povratku v Budim-
pešto ponovno izjavil, da njegova pogajanja
v Avstriji nikakor niso naperjena proti
tretji državi in razen tega tudi niso v na-
sprotnstvu z interesi francoske vlade. Tej
izjavi ministrskega predsednika je sledil
daljši razgovor.

**Katastrofalen požar v newyorškem
gledališču**

Newyork, 30. januarja. d. Pri požaru gle-
dališča na Broadwayu je bilo ranjenih 19
ogniegasev in trije fotografski reporterji.
Požar je nastal, ker je v sosedščini iz-
bruhnil ogenj v nekem ateljeju.

Italijanska vojna misija za Bolgarijo

Beograd, 30. jan. M. Po poročilih inozem-
skih listov je italijanska vlada pristala na
prošnjo bolgarske vlade, da odpošlje v
Bolgarijo vojno misijo, ki naj bi skrbela
za izvežbanje bolgarske vojske. Italija
ima že svojo pomorsko misijo v Turčiji,
orožniško misijo pa v Grčiji. Bolgarski li-
sti demantirajo omenjeno vest evropskih
listov. Tako n. pr. pravi »Slobodna Reč«, da
so te vesti izmišljene, ker bolgarska
vojska ne potrebuje tuje misije za organi-
zacijo. List naglašja pri tem miroljubno
politiko Bolgarije.

Italija posreduje med Turčijo in Albanijo

Beograd, 30. jan. p. Po vesteh iz Car-
grada je italijanski poslanik in Ankari ba-
ron Aloisi po nalogu svoje vlade posredo-
val pri turški vladi, naj ponovno vzpostavi
diplomatske odnose z Albanijo. Ka-
kor znano je Turčija prekinila diplomatske
odnose z Albanijo, ko se je Ahmed
beg Zogu kot predsednik republike pro-
glasil za kralja.

Vesti o revolucionarni organizaciji v Albaniji

Beograd, 30. januarja. M. Grški listi ob-
javljajo vesti o obstoju močne tajne orga-
nizacije v Albaniji, ki je naperjena proti
režimu in proti kralju Zogu. Listi prina-
šajo vesti iz Tirane, da že nekaj časa pre-
jemajo množične albaniske ugledne
osebnosti in zastopniki albaniskih oblasti
anonimna grozila pisma. Taka pisma so
prejeli minister Frasari, predsednik parla-
menta Kotas, general Aranitasi in druge
ugledne osebnosti. Pisma zahtevajo od
njih, naj izprememajo svojo politiko, ker bo-
do drugače umorjeni. Podpisana je na njih
»Črna roka«. V Korti so izsledili večje
število komunističnih proglašev. Zaradi
omenjenih pism so bili aretirani štirje pro-
fesorji tehnične šole v Tirani ter neki di-
jak, ki so osumljeni, da so jih pisali.

Pogreb dr. Veljkovića

Beograd, 30. jan. p. Na novem pokopali-
šču je bil izvršen danes zelo skromno brez
govorov in vencev pogreb bivšega finan-
čnika in večkratnega ministra dr. Voje
Veljkovića. Pogreba so se udeležili mno-
gi bivši ugledni politiki.

Podpore siromašnim učiteljskim

Beograd, 30. januarja. AA. Dokler ne bo
izdelan poseben pravilnik na podlagi pa-
ragrafa 3. zakona o učiteljskih šolah o držav-
ni podpori siromašnim učencem je izdal mi-
nister za socialno politiko tole odredbo:

1. Državne subvencije se bodo dajale v
okvirju proračuna za leto 1930-31 kot po-
dpore učencem učiteljskih šol, ki imajo od-
ločen ali prav dober uspeh.

2. Kot odlični se smatrajo učenci, ki ima-
jo na koncu prvega tromesečja iz več pre-
metov odlično kakor prav dobro in nobene-
ga reda dobro. Kot prav dobri se smatrajo
učenci, ki imajo na koncu prvega tromesečja
iz več predmetov prav dobro kakor
dobro in nobenega reda slabo.

3. Odlični učenci dobijo 350 Din mese-
no, prav dobri na 300 Din.

4. Kot siromašni učenci se smatrajo oni,
pri katerih odgovarjajo pogoji razpisu f. N.
1934-9. iz leta 1929.

5. Odredbe členov pri paragrafih 3, 5, 6,
7, 8, 10 in 11 pravilnika o podporah rev-
nim učencem učiteljskih šol z dne 28. ok-
tobra 1925, ki ostanejo še dalje v veljavi,
se bodo uporabljale pri podeljevanju podpo-
re omenjenim učencem.

Nova francoska vlada

Po kratki, štiridnevni krizi ima Francija zopet novo vlado. V njej so zastopane v glavnem iste stranke kakor v dveh Tardieujevih vladah; samo nekaj ministrov je bilo izmenjenih in vlada je dobila ime, Lavalova. Toda vlada bi bil Laval lahko sestavil že pred tedni, ko je imel po Tardieujevi demisiji mandat za sestavo nove vlade. Vendar pa takrat tega ni hotel storiti, temveč je vztrajal na tem, da bi morala biti v njegovi vladi močno zastopana tudi levica. Zato je presenetljivo, da se je sedaj zadovoljil z vlado, ki ima pretežno desničarski značaj.

Dasiravno je Steegovo vladanje trajalo samo nekaj tednov, je le pokazalo, da desničarsko krilo sedanjega parlamenta ni tako močno, kakor se je vedno hvalilo ter da si stoji nasproti dve skoraj enako močni skupini, od katerih je more nobena aspirirati na politično močne roke ali absolutno moč v državi. Steegova vlada namreč ni padla po zaščiti desničarske opozicije, ampak s pomočjo komunističnih glasov, ki so s principijelnega stališča proti vsaki vladi, naj si bo že vlada leve ali desne. Dokler se oba tabora ne sporazumeva, bo vsaka vlada zelo nestabilna in stopala bo vedno s strahom in negotovostjo pred parlamentom.

Francoski politični krogi so že davno uvideli to rano v domačem javnem življenju, zato so se ves čas po padcu Poincaréjeve vlade prizadevali ustvariti koncentracijsko vlado, ki bi se naslanjala na centrum in segla do socialistov do skrajne desnice. Cilj vseh mandatorjev za časa zadnjih štirih vladnih kriz je zato bil sestaviti vlado, v kateri bi bili zastopani tudi radikali in del desnice. Toda taka vlada bi bila številčno res zelo močna, bila bi pa notranje prav slaba, ker bi se naslanjala na skupine, ki jih ločijo skoraj nepremostljiva nasprotja. Samo Poincaréju se je po vojni posrečilo sestaviti l. 1926 tako vlado, ko je Francija stala pred finančno katastrofo. Čim pa je nevarnost minila, je radikalna stranka na svoji skupščini v Angersu leta 1928. sklenila, da ne bo več sodelovala z desnico, in to je povzročilo padec Poincaréjeve vlade. Laval bi bil obakrat, po Tardieu-

vem in po Steegovem padcu, tudi rad sestavil koncentracijsko, ali pa vsaj močno koalicijsko vlado, vendar pa mu to ni uspelo.

Novi francoski kabinet torej ni »vlada sprave«, temveč nov bojni kabinet, ki ima proti sebi zopet strnjeno levico. Borba med desnico in levico, ki je že od leta 1928. izredno ostra, bo trajala s nezmanjšano srčnostjo naprej in dajala ton vsemu političnemu življenju Francije. Naloge, ki stoji pred njimi nova vlada, bodo zaradi tega še težje, saj bo Lavalova vlada morala spraviti pod streho državni proračun in izvesti volitve za predsedstvo republike. Razen tega izdeluje sedaj v Franciji z vsoto energijo nov gospodarski program, ki naj prepreči, da zajame val svetovne gospodarske krize tudi Francijo, ob enem pa se že tudi pripravljajo na nove parlamentarne volitve, ki se bodo vršile najkasneje v začetku prihodnjega leta.

Vse to so stvari, ki bi zahtevale močno vlado, sestavljeno od vseh pozitivnih faktorjev franc. političnega življenja. Lavalova vlada pa sloni v prvi vrsti na skupinah, ki v zadnjem času izgubljajo svoj vpliv in pristaše med narodom in ima razen tega proti sebi enotno fronto vse levčarske Francije. Zato ji splošno prerokujejo, da njeno življenje ne bo dalje od življenja Steegovega kabineta.

Zunanje ministrstvo je obrazil tudi v novi vladi preizkušeni Aristide Briand. Čeprav pripada sam levčarskemu krilu. S tem je hotel Laval pač pred vsem svetom pokazati, da bo ostala francoska zunanja politika tudi pod njegovim režimom v dosedanjem tiru. Seveda pa bo Briandovo stališče v Lavalovi vladi težje kakor je bilo v Steegovi, v kateri je ogromna večina ministrov podpisala »plan za uspešno zunanjo politiko«. Zunanje ministrstvo je obrazil tudi v novi vladi preizkušeni Aristide Briand. Čeprav pripada sam levčarskemu krilu. S tem je hotel Laval pač pred vsem svetom pokazati, da bo ostala francoska zunanja politika tudi pod njegovim režimom v dosedanjem tiru. Seveda pa bo Briandovo stališče v Lavalovi vladi težje kakor je bilo v Steegovi, v kateri je ogromna večina ministrov podpisala »plan za uspešno zunanjo politiko«.

Program Lavalove vlade

Nova francoska vlada hoče nadaljevati miroljubno politiko - Laval napoveduje obsežne gospodarske reforme

Pariz, 30. januarja. s. V viadnih izjavi, ki je bila danes prečitana v zbornici, je izjavil ministrski predsednik Laval med drugim:

Vlada sicer ne bo uresničila dalekosežne republikanske antante, ki bi bila zelo potrebna, vendar pa upa sprito važnosti dela, ki ga je treba rešiti, da bo s sodelovanjem parlamenta lahko izvršila pozitiven program. Francija, ki neomajno vztraja na miru, bo metodno in potrpežljivo delala dalje za organizacijo svetovnega miru ter sodelovala pri delu vseh narodov, ki jih navedja enak duh. Vlada bo podpirala delo zblizanja med narodi, ne da bi pri tem opustila skrb za lastno varnost. Trulila se je po sporazum z drugimi narodi ter skušala izvesti racionalno in pravično omejitve oborožitve in nadaljevati politiko deželne obrambe, da zagotovi varnost in neodvisnost Francije.

Vladna izjava se bavi nato z vprašanjem lajskih šol, ki naj ga ne smatrajo za bol-

no vprašanje, temveč kot jamstvo svobode vesti. Kot nesporedno važno nalogo označuje vladna izjava sprejete proračuna brez uvedbe novih davkov ter zakonskega osnutka o gospodarskih reformi in podpori za kolonije. Osnutek poudarja, da je Francija prav sedaj, ko se kažejo v inozemstvu znaki za popust svetovne gospodarske krize, zašla v krizo. Vlada se bo potrudila, da bo zagotovila kmetom pravično odškodnino za njihovo delo, stabilizirala cene, ki jih je omajala ta kriza, zagotovila trg za prodajo, znižala stroške produkcije ter podpirala vsako iniciativo, ki bi šla za tem, da se vzgradi kolektivne organizacije.

Glede na zadnje dogodke na finančnem polju izjavlja vlada, da bo storila vse, da bo pravica poslovala hitro in točno. Izjava se zaključuje s pozivom na zbornico, naj podpira vlado ter stremi za tem, da omogoči konstruktiven program preko vseh strankarskih bojov.

Izgredi brezposelnih železničarjev v Bukarešti

Bukarešta, 30. januarja. p. Včerajšnjih demonstracij nezaposlenih železničarskih delavcev pred rumunskim ministrstvom prometa se je udeležilo 5000 železniških nameščenecv, ki so s silo hoteli vdreti v poslopje prometnega ministrstva. Nastopili so moralo ogromno število orožnikov, ki so razgnali demonstrante. Ob tej priliki je bilo oddanih več revolverjskih strelcev. Preiskava je ugotovila, da je bilo med demonstranti več komunističnih agentov, ki so imeli pri sebi orožje. Pet oseb je bilo aretiranih. Od ranjenih, ki so bili prepeljani v bolnišnico sta dva umrla. Preiskava je ugotovila, da so bile te osebe ranjene daleč iz vrst demonstrantov s kroglijami, kakršnih nimajo orožniki. Ugotovljeno je torej, da so bili ranjeni od agentov provokatorjev.

Bukarešta, 30. jan. g. Delavec, ki je bil pri včerajšnjih demonstracijah ranjen s kroglo v želodec, je danes podlegel poškodbam. Po dosedanjih podatkih je bilo ranjenih 13 policijskih nameščenecv. Število ranjenih delavcev ni mogoče ugotoviti, ker so se skoro vsi iz strahu pred aretacijo poskrili, vendar pa se zatrjuje, da je zelo visoko. Policija trdi, da ni padel prvi strel iz njenih vrst, temveč iz pušk komunistov, ki so bili skriti v okoliških hišah. Policija je še vedno v strogi pripravljenosti. Vseh je bilo aretiranih 270 oseb, izmed katerih pa je večina izpuščena.

Demonstracije brezposelnih na Madžarskem

Budimpešta, 30. januarja. g. Dopoldne je prišlo pred občinskim domom v Czorpadu do novih demonstracij brezposelnih. Odposlanstvo brezposelnih je odšlo k županu, da zahteva od njega delo. Pred občinsko hišo se je zbralo več tisoč ljudi, ki so čakali na izid intervencije. Ko se je deputacija vrnila z negativnim uspehom, je množica naskočila občinski dom ter zasedla hodnike, da bi dobila župana v roke. Župan je telefoniral po policijsko pomoč. Ko je policija prišla, se je množica uprla, nakar je policija nastopila proti njej z golim orožjem. Demonstracije so se na trgu ponavljale, nakar je policija zaradi ojačanja pozvala še gasilce, ki so demonstrantne razgnali s curki vode. Nekaj oseb je bilo ranjenih. Policija je aretirala številne osebe.

Nemčija proti inozemskim sezonskim delavcem

Berlin, 30. januarja. d. Državni zbor je smolil odobril smernice o zaposlitvi inozemskih delavcev v Nemčiji v l. 1931., ki jih je izdelal državni minister za delo. Po teh smernicah se bodo inozemski delavci v bodoče najemali samo še za dela pri gojitvi sladkorne pese in sicer samo v obratih, ki imajo najmanj 25 orolov s sladkorno peso posejane zemlje, ki pa bodo smeli najeti samo dve tretjini sezonskih delavcev, kolikor so jih imeli l. 1930. 80 odstotkov inozemskih delovnih moči morajo biti ženske. Sprejeta je bila tudi od pruske vlade predlagana resolucija, ki izraža pričakovanje, da bo državni urad za posredovanje dela skušal preskrbeti za kmetijstvo primerne domače delovne moči na nesto inozemskih, in da bo odtegnil podpore onim brezposelnim, ki bi se branili brez upravičenega vzroka prevzeti kmetijsko delo.

Šest milijonov brezposelnih

Newyork, 30. januarja. AA. Začetkom januarja je bilo v Združenih državah 5.700.000 brezposelnih. Pri tem niso všteti poljedelski delavci in uradniki.

Nastopna avdijenca poslanika dr. Kramerja

Novi poslanik je včeraj svečano izročil svoje poverilne listine prezidentu Masaryku - Dva pomembna govora

Praga, 30. januarja. s. Danes je minister dr. Kramer izročil prezidentu Masaryku svoje poverilnice. Pred palačo jugoslovenskega poslanstva se je pojavil ob 11.30 eskadron konjice, ob 11.40 sta prispeli tiskaj dve odprti gala - kočiji prezidenta Masaryka z vpreženimi belci. V njih sta bila šest protokolov in ceremonij predsednika republike ministra Strimpla v spremstvu legacijskega svetnika zunanjega ministrstva. Poslanik dr. Kramer je s svetnikom Lazarevičem pričakoval ministra Strimpla v paiaši poslanstva ter odšel nato v njegovem spremstvu v kočijo. V drugem vozu sta sedela svetnik Lazarevič in legacijski svetnik žel. zunanjega ministrstva.

Ko je voz krenil izpred poslanstva na ulico, je oddal vojaštvo častno salvo, nakar se je polovica eskadrona postavila na čelo in ob stran kočije, druga polovica pa kot zaključek. V lahmem diru je krenil sprevod proti gradu. Po ulicah so ljudje simpatično ozdravljali novega poslanika bratske Jugoslavije. Pred gradom je bil postavljen volaški špalir, ki je ob prihodu prežiral puške. Na dvorišču je stala častna četa z vojaško godbo in zastavo. V trenutku, ko je krenila kočija s poslanikom dr. Kramerjem na trg pred glavni vhod, je zaplapolala na gradu poleg zastave prezidenta tudi velika zastava jugoslovenskega kralja. Ta zastava je ostala na gradu vse popoldne. Pred gradom se je zbrala velika množica gledalcev, med njimi mnogi Jugoslaveni ter polnoštevno člani jugoslovenske trgovinske delegacije.

Kočiji sta se ustavili pod zastavo častne čete. Ko je poslanik dr. Kramer izstopil, je godba zaigrala jugoslovensko himno, ki jo je poslanik s svojim spremstvom poslušal odkrite glave. Nato je poslanik dr. Kramer v spremstvu ministra Strimpla obšel častno četo ter se podal nato k slavnostnemu stopnišču, ki je bilo rdeče pregrnjeno. Pred stopniščem so pričakovali novoimenovalnega poslanika poveljnik grada, zastopniki zunanje ministrstva in zastopniki prezidentovega kabineta. Poslanik dr. Kramer je odšel nato v prvo nadstropje, kjer ga je pričakal svet civilnega in vojaškega kabineta predsednika republike.

Točno ob 12. so se odprla vrata v avdienco dvorano. Poslanik dr. Kramer je stopil, spremljan od najvišjih reprezentantov v dvorano, kjer ga je stoji pričakoval prezident republike T. G. Masaryk z zunanjim ministrom dr. Benešem.

Nagovor poslanika Kramerja

Poslanik dr. Kramer je po izročitvi poverilnih listin nagovoril predsednika Masaryka z naslednjimi besedami:

»Gospod prezident! Čast mi je izročiti Vam listine, s katerimi me je moj zvišeni suveren Nj. Vel. kralj Jugoslavije poveril pri Vaši ekselenciji kot svojega izrednega poslanika in opolnočnega ministra. Srečen sem nad tem svojim poslanstvom in prosim Vas, gospod prezident, za Vašo naklonjenost in pomoč. Potrudil se bom kar največ, da delujem v duhu Vašega velikega vzgleda in Vaših naukov, ki so generacijam slovenskih mož dali osnove za poštrevanje. No sistematično delo med lastnim narodom in v slovenski zajednici, posebno pa še za najtesnejše bratsko kulturno in gospodarsko sodelovanje češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda. V polnem razviku svoje konsolidacije si Jugoslavija bolj ko kdaj želi, da bi v nerazrušeni enoti s svojo sestro Češkoslovaško dokazala kulturno in civilizatorično silo slovanstva. Bistvo naših narodov in držav je zanesljiv sotrduknik pri delu za prijetelstvo in mir med narodi. Siguren sem, gospod prezident, da se bom pri vršenju svojih dolžnosti v smeri srečnih tradicij naših narodov smel zanašati na Vaše tako dragocene simpatije in polno podporo. Vše visoke vlade. Prosim vas, gospod prezident, da me počastite s svojim zaupanjem. Po volji našega zvišnega kralja in v vseh jugoslovenskega naroda, p. tuja in svoji globoki notranji želji bom storil vse, kar je v mojih močeh, da bi v tesnem sodelovanju z Vašo visoko vlado čim bolj propevala velika ideja češkoslovaško-jugoslovenskega bratstva, in se oddolžil obve-

Dnevnicke uradnikom poštne ambulanc

Beograd, 30. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve Peter Živković je na predlog ministra za promet in ministrstva pravde sklenil, da se namesto dosedanjih dnevnic, predložitih s sklepom ministrskega sveta z dne 29. julija 1925 poštne uradnikom in uslužbencem, ki vršijo službo na železnica, ladijah in drugih prevoznih sredstvih, izplačajo te le dnevnicke:

1. uslužbencem, ki delajo v poštne ambulanc: uradniki in pripravniki II. kategorije 62 Din, dnevno, uradniki III. kategorije 52 Din, zvančniki 48 Din, služtelji 40 Din,

2. uslužbencem, ki vozijo pošto v direktne zatvorke: uradniki in pripravniki II. kategorije 40 Din, uradniki in pripravniki III. kategorije 38 Din, zvančniki 36 Din, služtelji 34 Din,

3. uslužbenc, ki vozijo pošto v inozemstvo in bivajo izven mej nad 3 ure, imajo pravico poleg omenjenih dnevnic še na 30% dodatek.

Te dnevnicke se bodo računale po časih, ki so odredjeni v zakonu za uradnike in ostale državne uslužbenke civilnega reda.

Sklep stopa v veljavo in dobi obvezno moč 1. aprila 1931, ko preneha veljati dosedanja uredba.

Italijansko-ameriški incident

Newyork, 30. januarja. d. Zunanji urad je izročil italijanskemu poslaniku v Washingtonu noto v kateri se oficijelno opravičuje zaradi izjav admirala Butlerja proti Mussoliniju ter jih označuje kot nedostojne in neprimerne. Admiral Butler je prejel od mornariškega ministra povelje, da ne sme zaustaviti mornariškega večbališča v Virginiji, dokler ne bo izreklo vojno sodišče svoje sodbe. Kakor znano, je admiral Butle očital Mussoliniju brezsrčnost ter ga imenoval tudi »pobesnelega psa«.

zam, ki nam jih nalaga naše tradicije naše minulosti in velike naloge naše bodočnosti.

Odgovor prezidenta Masaryka

Na odgovor poslanika dr. Kramerja je odgovoril prezident republike T. G. Masaryk:

Gospod minister! Z veseljem jemljem iz Vaših rok listine, s katerimi Vas je Nj. Vel. kralj Jugoslavije, Vaš zvišeni vladar, poveril kot izrednega poslanika in opolnočnega ministra v Češkoslovaški. Vi ne prihajate k nam kot tujec in tudi naša država Vam ni tuja dežela. Misija, v kateri sedaj prihajate semkar, Vam bo nudila priložnost, da boste nadaljevali s svojim prejšnjim delovanjem, ki gre za poželjivost medsebojnih jugoslovensko-češkoslovaških odnosov. Prijateljstvo med našima obema državama je že sedaj zasidrano v dušah obeh narodov, vendar je potrebno, da se naša medsebojnost izvede tudi praktično. Vi prihajate naravnost v najživahnejša pogajanja za ureditev naših medsebojnih gospodarskih odnosov, čijih ugodna in obema stranema koristna ureditev pomeni naravno in potrebno posledico in dopolnitev tesnih odnosov našega političnega prijateljstva in našega zveznega razmerja. Omenjam Vam ta problem, ker je ravno pereč. Je pa še vrsta drugih problemov kulturnega in socialnega značaja, ki niso nič manj pomembni in nujni. V tem našem delu lahko, gospod poslanik, računate na mojo polno podporo in na najodkritosrčnejše sodelovanje vlade republike. Izrekam Vam najpriščnejšo dobrodošlico in Vam želim popolni uspeh!

Ko je prezident Masaryk zaključil svoj odgovor, je podal poslaniku dr. Kramerju roko in mu rekel še enkrat: »Dobro nam došli! Nadaljevali bomo svoje staro sodelovanje.«

Masaryk in ljubljanska univerza

Nato se je razvil živahen razgovor, v katerega je često posegal tudi zunanji minister dr. Beneš. G. prezident je vzbujal spomine na pretekla časa in se še posebej interesiral za slovenske razmere. Omenil je, da se jutri vrši njegova promocija za častnega doktorja ljubljanske univerze. Zanimal se je za napredek ljubljanske univerze, vprašal, koliko je dijakov, ter je končno dejal, da bo njegov namestnik poslanik dr. Flider izgovoril v njegovem imenu slovenskim dijakom nekoliko besed. Predsednik Masaryk je bil izredno živahen ter se na njem vidi občudovanja vredna čvrstost telesa in duha. Po prisrčnem slovesu se je g. predsednik Masaryk po avdijenci, ki je trajala nad trideset ur, pustil skupno fotografirati s poslanikom dr. Kramerjem in ministrom dr. Benešem.

Obisk pri primatorju Baxi

Z istim ceremonijelom so nato poslanika Kramerja spremlili k vozu. Dr. Kramer se je odpravil v jugoslovensko poslanstvo ter takoj sprejel delegacijo praške jugoslovenske kolonije, ki ji je načeloval častni konzul Bradanović. Nato se je odpravil v spremstvu legacijskega svetnika Lazareviča v mestno hišo, da poseti praškega župana dr. Baxo kot primatorja velike slovenske prestolnice. Pred mestno hišo so pozdravili dr. Kramerja odposlanci župana ter ga odvedli v slavnostno dvorano, kjer ga je pozdravil župan kot zvestega prijatelja iz starih časov ter sotrduknika v delu za skupno češkoslovaško-jugoslovensko stvar. Ob 12. uri se je poslanik dr. Kramer vrnil v poslanstvo.

Praški listi obširno poročajo o tej nastopni avdijenci, nekateri pod naslovom »Za izboljšanje jugoslov.-češkoslovaških zvez.« Skoraj vsi praški listi označujejo to avdijenco kot velik političen dogodek.

Rudniška katastrofa v Angliji

London, 30. jan. AA. Snoči je nastala v rudniku Haig pri Whitehavnu v Cumberlantu močna eksplozija. Doslej so izveкли iz rudnika 11 trupel in 25 preživelih. Skoraj vsi rudarji v okraju sodelujejo pri rešilni akciji. V rudnik so šle reševalne odprave z zdravniki ter skušajo priti do zasutih rudarjev. Vsi rešeni rudarji so več ali manj ranjeni.

Eksplozija je blizu kraja, kjer se je pred tremi leti smrtno ponesrečilo 13 rudniških uradnikov.

London, 30. jan. s. Iz rudnika Haig pri Whitehavnu, kjer je nastala zaradi strupenih plinov eksplozija, so doslej potegnili 10 trupel. Po zadnjih vesteh pogrešajo še 16 rudarjev. V sosednem rovu Wellingtonu se je 32 delavcev zastrupilo s plini, ki so uhajali iz Haiovega rudnika. Eksplozija v tem rudniku je nastala v rovu, ki leži pod morsk gladino in je približno 3 km oddaljen od kraja izhoda.

Nove belgijske utrdb

Bruselj, 30. januarja. d. Parlamentarna odbora za narodno obrambo in finance sta razpravljala o dopolnilnih kreditih za izvedbo novih utrdb ob meji. Vojni minister De Brouckeville zahteva za obrambo proti napadom iz zraka 700 milijonov in za utrdbena dela 600 milijonov belgov. Ako bi zbornica dovolila te kredite že sedaj, bi se mogla projektirana dela izvesti že do l. 1935. Minister je izjavil, da hoče obrambo države koncentrirati proti Antwerpnu. Utrdbe pri Liegu bi omogočile Belgiji in Franciji v slučaju potrebe ofenziven nastop proti Renu. Za trdnjavo ozemlje pri Liegu je v načrtu 8 novih utrdb, pri Namuru 7, za obrambno črto od Antwerpna do morja pa 16 utrdb. Doslej je bilo izdanih 57 milijonov za utrdbena dela. Stroški za oborožitev novih utrdb so že všteti v omenjeni vsoti 600 milijonov.

Francoska posojila inozemstvu

Pariz, 30. jan. d. Na glavni skupščini delničarjev Francoske banke je guverner Moret v svojem poročilu poudarjal, da se je zlata zaloga povečala od 21. februarja 1930 do 24. decembra 1930 od 42.960 milijonov na 53.5 milijard ter znaša zato zlasti pokritje francoskih bankovcev 53 odst. Ako se bodo pogoji zboljšali, ni nobenega dvoma, da se bodo inozemska posojila namenjela v večji meri v Franciji. Če se hočejo od francoske strani zagotoviti vsa željena jamstva, je v interesu pariškega trga in je tudi njegova dolžnost zadostitev potreb inozemstva ter pospeševanje produkcije in izmenjave blaga z inozemstvom. Predvsem se morajo sedaj olajšati dolgoročna inozemska posojila, ki so tudi pred vojno tvorila normalno oddajo preseška francoskega kapitala. Francoska banka hoče izpolniti dobre odnose z emisijskimi bankami vseh ostalih držav. Končno je guverner omenjal pomoč banke, ki jo je nudila zasebnim bankam, došlim v tujino. Obtoč bankovcev je narastel od 67.769 milijonov 24. decembra 1929 na 76.155 milijonov 24. decembra 1930, torej za 8386 milijonov, od tega samo v prvem četrtletju l. 1930. za 3800 milijonov francov.

Francosko-nemška carinska unija

Pariz, 30. jan. d. Studijski odbor za evropsko carinsko unijo je imel v sredo zvečer sejo pod predsedstvom bivšega ministra Le Trocuera, ki je poročal o vtihs svojega zadnjega potovanja na Dunaj, v Budimpešto, Prago in Berlin. V svojem poročilu je ugotovil, da bi bila carinska unija Nemčije in Francije prvi korak k uresničenju evropske carinske unije. Odbor je sklenil na predlog Le Trocuera, da izdela načrt za zaključitev nemško-francoske pogodbe o carinski uniji.

Agrarna konferenca v Parizu

Pariz, 30. jan. d. Briand je v smislu sklopa evropske konference v Zenevi prizval na prvo agrarno konferenco v Parizu ob pričetku februarja Jugoslavijo, Rumunijo, Poljsko, Bolgarijo in Madžarsko. Razpravljala bo o plasiranju preostanka žita v teh državah. Ta konferenca bo pričetek cele vrste nadaljnjih konferenc. Kmalu nato se bo sestala konferenca o ustanovitvi banke za agrarne kredite v Baslu, ki se bo vršila najbrže meseca marca, meseca maja pa bo v Rimu konferenca o pobujanju agrarne krize pod pokroviteljstvom mednarodnega rimskega agrarnega instituta.

Nove jugoslovenske ladje

Beograd, 30. jan. AA. 4. februarja bo v New Castlu kolavdacija ladje Jadranske plovnice »Prestolonaslednik Peter«, 7. februarja pa generalni poskus na novih ladjah »Rabe« in »Bakare«. Ladje bodo v domaćih vodah že koncem februarja.

Beograd, 30. januarja. AA. Dubrovačka plovnica si je nabavila leta 1930. na Anglijskem tovarno ladjo, ki ima 9400 ton. Do zdaj se je imenovala »Plutarch«, odselej pa se bo imenovala »Durmator«. 1. februarja odplove iz Anglije.

Nagrade za razstave goveje živine

Beograd, 30. jan. AA. Da bi se kmetje čim bolj navajali k živinoreji im vzgajali čim boljše živino, želi minister za kmetijstvo, da se priredi čim več živinskih razstav brez ozira na to ali gre za distokorne pasme ali ne. Ministrstvo ima na razpolago še gotove vsote iz tekočega proračuna, ki jih je treba še pravočasno izkoristiti. Zato so bile s posebnim razpisom opozorjene občine, da izkoristijo iniciativno ministrstva za kmetijstvo, ki bo o priliki razstav nagradilo živino, ki bi lahko najbolj služila za selekcijo in plemo. V primeru, da ni mogoče prirediti razstav v poletni občini, naj se priredi razstava za ves srez na kraju, ki je za kmete najugodnejši.

Gojenci vojne obrtne šole ne morejo na srednje šole

Beograd, 30. januarja. AA. Na predlog ministra vojske in mornarice je minister za prosveto glede gojencev vojne obrtne šole, ki so končali pomočniški in mojstrski tečaj, odredil, da se ne sprejmejo v gimnazije in druge srednje šole brez predhodnega dovoljenja vojnega ministra.

Nov direktor beograjske drame

Beograd, 30. januarja. d. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra prosvete in spoznanju z ministrskim predsednikom imenovan za direktorja drame beograjskega narodnega gledališča g. Radivoj Karadžić.

Ponesrečen jugoslovenski parnik

Šibenik, 30. januarja. d. Jugoslovenski tovorni parnik »Drina« je predvčerajšnjim zaradi velike nevarje nasedel pri Gibraltarju na pečino. Parnik je bil na potu v Amsterdam. Po zadnjih vesteh, ki so prišle v Šibenik, parnik ni v nevarnosti, ker upajo, da se bo mogel ob visoki plimi rešiti s svojega položaja. Parnik »Drina« je last šibeniške paroplovne družbe »Levantec«.

Vremensko poročilo

Zagrebačko vremenska napoved za danes: Oblačno, precej hladno. Mogoče je samo lahko in prehodno poslabšanje. — Situacija večerajšnjega dne: Nizek pritisk leži nad severno in vzhodno Evropo na jugozapadu na je pritisk visok. Naši kraji ležijo na meji visokega in nizkega pritiska. Pritisk je narasel za 0.1 do 1 mm samo na severu in severo - zapadu Hrvaške, sicer pa je narasel za 0.1 do 2.05. Temperatura je samo v nekaterih krajih padla za 1 do 2 stopinj v severni Hrvaški, sicer pa je narasla za 1 do 3 stop. Morje mirno ali zmerno valovito. Dunajska vremenska napoved za soboto: Sprva še malo spremenjeno, pozneje bo snežilo; temperatura pa bo padla.

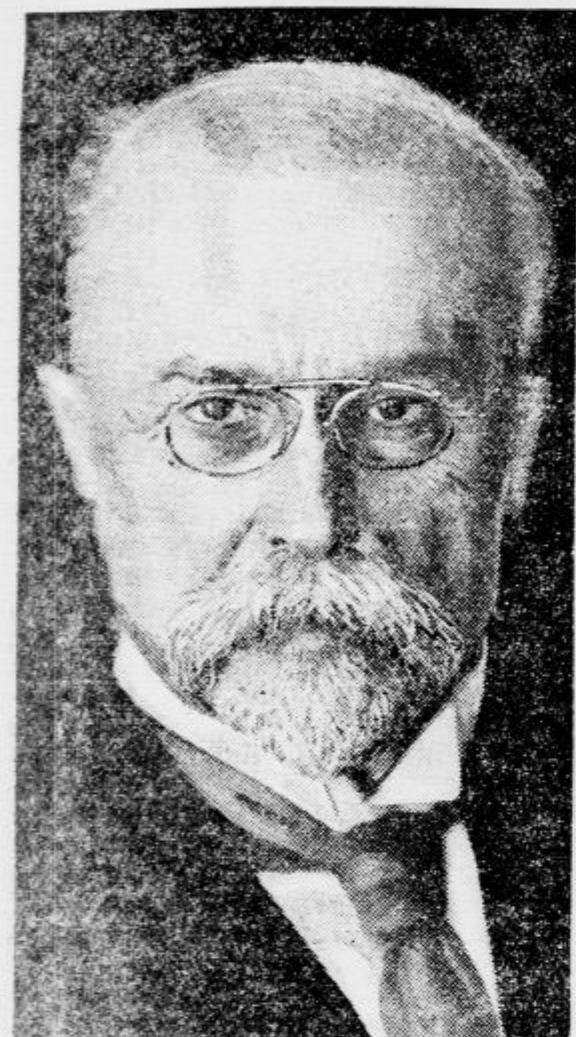
Drvi ob 20. velika meškaera Sokola v Zagorju v Sokolskem domu Sodeloval bo jazz Sokola I. iz Ljubljane. Vstopnina 10 dinarjev. Vabljeni!

Naši kraji in ljudje

Prezident T. G. Masaryk — častni doktor ljubljanske univerze

Ob današnji promociji

Danes se bo na ljubljanski univerzi izvela promocija prezidenta českoslovaške republike T. G. Masaryka za častnega doktora filozofije. Sklep univerzitetnega sveta, da univerza kralja Aleksandra I. s to najvišjo akademsko častjo pokaže spoštovanje Slovencev in Jugoslovenov sploh, do genialnega državnika in velikega slovanskega misleca, je bil sprejet že lani v marcu, ko smo slavili 80. letnico T. G. Masaryka. Promocija se bo izvršila brez vnemnega dekora, tih, v ožjem krogu. Pri tem slovesnem aktu bo prezidenta zastopal českoslovaški poslanik na našem dvoru g. dr. Flieger, ki je v ta namen dopotoval v Ljubljano.

Ljubljansko vseučilišče je eno najmlajših med evropskimi in posebej se slovanskimi univerzami. Ni samo naključje, da je prezident T. G. Masaryk prvi inozemec, ki mu je naše vseučilišče podelilo častni doktorat honoris causa. T. G. Masaryk je izmed slovanskih mislecev in državnikov pri nas najpopularnejša osebnost. Ni ga kraja, v katerem ne bi poznali njegovega imena. Ta popularnost ne gre samo na račun tradicionalnih stikov med Čehi in našim narodom; nje ni ustvarila propaganda. T. G.

Masaryk je pri nas slavljen kot osebnost, ki izžareva iz sebe neki čudovit prestiž. Njegovo delo je lahko popularizirati, njegove proslave so že same po sebi presrečne. Ime Masaryk je eno tistih, ki nekako elektrizirajo srca in duhove. Če se naš človek ozre v vnanji svet in išče moza, pred čigar veličino bi se lahko poklonil, ali se ne ustavi najprej pred velikim starcem na Hradčanih, ki je tako čudovito združil v sebi idejo in akcijo, misleca in politika, učitelja naroda in državnika? Obstoja neka sugestivna nalezljivost dobrih in slabih primerov, dobrih in slabih idej, ki podzavestno pronicajo v ljudi. Tako je duhovna veličina T. G. Masaryka mnogo bolj pronicljiva tudi v nas, nego se tega zavedamo. Njegov svetli lik voditelja živi tudi v mnogih naših dušah, njegove jasne in močne ideje so vzlic temu, da jih iz prvega vira pozna le ožji krog ljudi, ojačile tudi pri nas kritično razpoloženost in etično merilo v vseh zadevah javnega življenja.

Sklep, ki ga je sprejela Universitas Alexandrina ob 80. letnici T. G. Masaryka in ki bo danes izvršen, je v naši javnosti odmeval kar najbolj prikopno. Počastitev ljubljanske univerze se samo pridružuje enakim aktom velikih in slavniških zapadnih univerz, ki so podelile T. G. Masaryku častni doktorat v priznanje njegovega znanstvenega dela in srečne spojitve teorije s prakso. Častni doktorat ljubljanske filozofske fakultete bodi velikemu T. G. Masaryku ne toliko priznanje njegovega znanstvenega dela, ki je že dovolj priznano, kolikor izraz spoštovanja pred njegovo osebnostjo in njegovo celotno miselnostjo. V teh časih, ko razne sile skušajo zmanjšati vrednost duha v človeškem življenju, ko se stvarna cena duševnega dela in veličina duhovne osebnosti zapostavlja pred materialno silo in bogastvom, v času, ko se vidi, kakor bi se humanistični ideali nivalizirali k zatonu, je prezident T. G. Masaryk vsem narodom, zlasti pa majhnim, svetlo vtelesenje humanističnega človeka, lik voditelja, ki veruje v zmago ideje.

Obenem bodi ta tih, a pomembni akademski akt nova manifestacija našega realnega slovanskega sodelovanja, dokaz, da Jugoslovani enodušno verujemo v zmago resnice in pravice in v mirne ideje, ki imajo v T. G. Masaryku najvznesenejšega reprezentanta.

Klanjajoč se prezidentu — častnemu doktorju naše univerze, pozdravljamo našo javnost tudi njegovega zastopnika, ki je prišel v našo sredino, g. poslanika dr. Fliegerja, odličnega in simpatičnega češkega diplomata, ki si je vzlic kratkemu delovanju v naši državi pridobil splošen ugled in najširše zaupanje. Želimo, da bi ga slovesni akt na univerzi znova prepričal o tesnih vezeh, ki spajajo Ljubljano kot center zapadnega Jugoslovstva s českoslovaško republiko!

Prihod poslanika dr. Kramerja v Prago. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki čsl. zunanjega ministrstva in uradništvo jugoslov. poslanstva v Pragi.

Sredi dela za prosveto

Litija, 30. januarja.

Bolj skromnega in mironosnega moža kakor je litijski šolski nadzornik g. Ivan Bezcljak, menda ni. Zadnjič se mu je prikazal oče Abraham in ga je krepko potrkal po ramenu: »Ivan, dobro se držiš!...« Pa je Ivan o tem srečanju trdovratno molčal. A zdaj bo praznoval že drugi in tretji jubilej: 30 let je že učitelj, a jutri, zadnjega januarja, poteče 10 let odkar je nastopil mesto okrajnega šolskega nadzornika za litijski okraj. Tudi o tem svojem delu v dobi, ko se je naše šolstvo tako močno razmahnilo, gospod nadzornik v svoji skromnosti noče govoriti. Vašemu poročevalcu, ki ga je našel sredi dela za množičnimi skladi statistik, je odgovoril na vprašanje o zadnjem svojem službenem deceniju kratko: »Deset let garancije!...«

In je to res njegova pravilna, najtočnejša ocena. Vrlji jubilar je bil doma v Zavrčah nad Idrijo, učiteljske je dovršil v Ljubljani, prvo službeno mesto je nastopil v Logatcu, kjer je sedel za katedro svojega prednika, znanega učiteljskega veterana »Lovrica«, g. Perka. G. Bezcljak je že služboval nato v Hotederščici, kjer se je poročil z gđ. Franco Bayerjevo, nato je odšel učiteljski zakonski par k Sv. Vidu nad Cerknico. Iz Notranjske je prišel se pred vojno v litijski okraj, katerega ni več zapustil: iz Vač je odšel v Zalno pri Višnji gori, od tam pa ga je na predlog soglasne zaupnice vsega učiteljskega v okraju postavil ljubljanski višji šolski svet za nadzornika v Litijo. Tu je popularen in priljubljen, saj je kot predstojnik uviden, pripraven in iskreno odkritosten tovariš: zgled vsakomur in vsem.

Se kot učitelj in pozneje kot nadzornik je jemal v roke pero za »izvenuradne« po-

sle, ob šolskih prireditvah so njegove pesmi vedno vžgale malo in veliko publiko. Na podelitju je bil neumoren društveni delavec, v Litiji pa je že sodeloval pri vseh naših prosvetnih organizacijah; bil je Sokolu agilen prosvetar in kasneje bratški starosta. »Lipa« je doživela pod njegovim predsedstvom močnejši razmah in je praznovala takrat — l. 1924 — sijajno uspešno 40. letnico. Ko se je zaradi znane stanovitve krize v Litiji pred leti preselil v Ljubljano, je izgubila z njegovim odhodom »Lipa« tudi najbolj discipliniranega pevca. Odhod g. Bezcljaka je »Lipa« zadel v živo. Od takrat se je pričela »Lipa« sušiti in je ozelenela nonovno to zimo, ko jo je začel negovati in jo je osvežil agilen povodja g. učitelj Milan Pertot.

Ob prvem desetletju nadzornikovanja g. Bezcljaka šteje litijski srez 34 šol, na katerih je nameščenih nad 140 učiteljev. Med vso veliko armado šolarjev je gospod nadzornik, ki jih bodri ob priložnosti uradnih inspekcij, naj postanejo pridni državljani in dobri Jugoslovani prav tako cenjen, ljubljen in spoštovan kakor od ostalega prebivalstva in učiteljskih zborov. Ob vstopu v novo desetletje naše iskrene čestitke.

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Deset let po smrti Luke Svetca

Litija, 30. januarja.

Litija ni štela med svoje domačine odličnejše osebnosti, kakor je bil Luka Svetec, ki si je pridobil s svojim delovanjem častno mesto med našimi prvaki-graditelji svobodne domovine. V sredo je potekla prva desetletnica, odkar je zatimil stari narodni veterani 21. januarja 1921. v 95. letu trudne oči in ga je pokopal ob veliki udeležbi naroda njegov soborec in prijatelj, vlastelin z Okroglega, mansignor Tomo Zupan.

Stoletnica rojstva Luke Svetca, ki je zagledal luč sveta tam gori pod Kamniškimi velikani, v Podgorju dne 8. oktobra 1826, je šla prav značilno mirno mimo slovenske javnosti, dasi so zasluže Svetceve za naše narodno življenje neveniljive. Bleščeče je zapisano ime Luke Svetca v analih Civilizacijske družbe. Bil je med njenimi ustanovitelji, sestavljal je prva društvena pravila, okrog 25 let je posvetil družbi svoje sile, vršec funkcijo podpredsednika.

Bil je izvrsten politik, udeleževal se je v deželnem in državnem zboru. Njegova krepka, jasna, preudarna beseda je dosegla večino željeni uspeh. In dalekoviden je bil v svojem političnem programu. Ko je krog narodnjakov dorastel tej misli in se je že krepko razmahnil, je postala njegova deviza: »Hlirsko kraljestvo«, v katerem je hotel stisniti vse Jugoslovane. Pa mu je bila usoda še bolj mila: doživel je kot starček rojstvo velike Jugoslavije. Ob zatonu svojega življenja je zrl ideal mladostnih let uresničen.

Hiša, kjer je preminul notar Luka Svetec, bivajoč v Litiji od 1872, stoji na Glavnem trgu. Pravo patricijsko poslopje, mimo katerega so šli prav lepi časi. Ze enkrat je imela posebno veljavo, ko po zasavski soteski še ni bilo čuti drdajočih železniških lokomotiv in so le čolnarji previdno brodili med nevarnimi čerami. Takrat je imela ta stara hiša nešteto svojih obiskovalcev: pri Zagorcu, kakor so rekli tej hiši, so se krepčali žejni povodniki za nadaljno pot. Zagorci so imeli staro, znano gostilno. Tudi pri »Zalariju« so rekli pri hiši. Na dvorišču je stala tedaj dolga delavnica, segala je skoro do sedanjega Sokolskega doma, na drugem koncu pa lik do poti za Savo. Pod to dolgo streho so pletli vrvi, ki so jih rabili savski brodniki. Tudi loterija je bila v hiši. Toda spomini bledijo in bodo počasi pozabljeni tudi tisti lepi časi, ko je še gospodinja na Zagorčevini teta Johana, ki je stopila samo štirikrat pred oltar, pa je preživela vso četvorico mož in je kot vdova darovala svojo domotijo »na placu« nekakini Znidarjevi Tereziji. Od takrat je preteklo že več desetletij, priče tiste dobe se žive. Znidarjeva Terezija je danes čestita gospa, v visokih letih, a še vedno dekliska vneta delavka v naši podružnici CMD. Gospa Terezija Svetceva je čvrsta in se spominja prav rada tistih časov, ko je stopila ob stran Luke Svetca kot zakonska družica. Takrat ji je bilo 20 pomladi, pisalo pa se je leto 1873. Vsa njena domotija je skromen a pristen muzej, ki hrani nešteto dokazov, kako je živel Luka Svetec za svoj rod in slovensko zemljo. Kakor bi včeraj zapustil te sobe, svojo pisarnico, v tako lepem redu se vrste darila Slovencev, navdušenih Civil-

Pri prehladu

KRESIVAL

omehča sluzo in olajša kašelj.

metodari, tamkaj po stenah so razvrščene diplome častnega članstva. Kup orumenelih listov in knjig pa hrani tiskane besede, ki so izšle izpod peresa narodnega voditelja in kulturnega pionirja Luke, ali pa so govornice o uspehu polnem delovanju njegovem.

Naj ostane spomin na našega vrliga domačina, Jugoslovana že pred dolgimi desetletji, časten in slaven. Spomini, ki so v zvezi z imenom Luke Svetca, naj hranijo pod starim krovom Zagorčevine pričo o delu narodnega prvaka in voditelja. Umestno pa bi bilo, da se vzida na Zagorčevini, kjer je dokončal stari narodni borec svoje plemonito življenje, spominska plošča. Priča naj, da je živel v Litiji mož, na katerega je naš trg ponosen. Katere organizacija naj izvede ta predlog? Katere narodne in kulturne organizacije pa Svetec ni bil član? In kje se ni udeleževal?

Vrlemo možu, čigar zemeljski ostanki počivajo ob zapadni strani božje njive nad Frtico, časten spomin! Slava mu!

Jože Zupančič.

Devet vagonov vina zaplenjenih

Ljubljana, 30. januarja

Na ljubljansko železniško postajo je te dni prišlo 9 vagonov vina. Izvršena je bila točna analiza, s katero se je ugotovilo, da kakovost vina nikakor ne ustreza določbam zakona o vinu. Zadeva je bila sporočena beograjskemu poljedelskemu ministrstvu in je vrhovni vinarski nadzornik takoj odločil, da se uvede kazenska preiskava in da se predvsem ugotovi, kdo je lastnik vina. Čim bo to ugotovljeno, se bo proti njemu uvedlo sodno postopanje, ki ga predvideva zakon o vinu. V primeru pa, da se ime lastnika ne bi moglo ugotoviti, bo vse zaplenjeno vino denaturizirano in na javni dražbi razprodano v svrhu prekuhanja v žganje, dobljena vsota pa bo izročena državnemu poljedelskemu zakladu kot izredni dohodek.

Ta dogodek v Ljubljani je objavila tudi beograjska agencija »Avala«, ki navaja, da je vino prispelo iz inozemstva. Poročilo dostavlja, da je od strani vinarskih nadzornikov v posameznih banovinah obtoženih po zakonu o vinu že več nekorektnih producentov in prodajalcev vina, pri katerih je bila zaplenjena precejšnja količina potvorenega vina.

Slovenskim lovcom v pojasnilo

Prejeli smo: Ker prihajajo od tako zvanu opozicijo vprašanja glede njenega stališča, pojasnjuje ta: Borba v SLD traja že nad deset let. Delen uspeh je dosegla opozicija z reorganizacijo SLD, h kateri so največ pripomogli tovariši iz bivše Stajerske. Kljub temu pa imajo naša pravila še vedno trdote in neskladnosti.

Zdaj gre v glavnem za te točke: 1. Smotno gospodarstvo. Odborniški posli naj bodo brez izjeme častni. Kjer je treba delo nagraditi, bodi nagrada primerna in javna. 2. Jasni računi o vseh fondih s točnim pojasnilom, kje je denar naložen in komu so se dajale podpore. Revizija blagajniških knjig se naj izvršuje po knjigovodsko izobraženih ljudeh. 3. Tisk »Lovca« naj se oddaja konkurenčnim potom. 4. Kopicenje lovišč v posameznih rokah in njihovo trgovsko izrabljanje se naj zabrani. 5. Sistem oficijelnih kandidatov in rezerviranih odborniških mest ter dedne pravice naj preneha.

V specialnem se suče boj okrog tega: občni zbor ljubljanske podružnice, ki naj bi tvorila nekaj stožer SLD, je bil nepravilno sklican, ker ni bilo njeno območje nikjer naznanjeno do izvršenega zbora. Lovci iz okrajev Vrhnika, Kamnik, Novo mesto, Krško, Brežice so bili mnenja, da gre le za ljubljanske lovce in se zato zbora niso udeležili. Tako so prišli po krivdi vodilnih krogov ob glavno pravico vsakega člana, namreč ob volilno. Občni zbor je bil tudi sklican na delavnik zvečer, ne pa na nedeljo ali praznik, da bi bila omogočena udeležba lovcev izven Ljubljane. Za hotel ali avto pa nima vsakdo denarja. Vrh tega so izginile pri volitvi tri prazno oddane glasovnice. Najmanj, kar se more zahtevati, pa je sigurnost čistih volitev. Društvo bi moralo samo krivce izključiti. Z »grobokopie« in rezerviranimi odborniški mesti je dosegel g. dr. Lovrenčič, da se opozicija nadaljnjih volitev ni udeležila in da so se ji za glavno skupščino usta zamašila, ker nima nobene skupne delegata.

Zato zahteva opozicija, ki dobro ve, da je po srcu večina slovenskih lovcev v njenem taboru, zadoščenje in razveljavljenje volitev ljubljanske podružnice. Če se ji ne ustreže, je trdno odločena, da si ustanovi lastno društvo, dasi si je v svesti velikih posledic. Kajti če je sedanjemu vodstvu več za osebe kot za dobrobit lovstva, se ne sme zahtevati od opozicije vedno novih žrtv. O plodnosti ali neplodnosti opozicije pa pričajo najbolj dela posameznih njenih članov.

Murska Sobota, 30. januarja.

Orožnika soboške orožniške postaje Vinko Kovčič in Janez Muc sta ustavila sumljivega človeka, ki je prenašal dokaj težek kovčec. Izkazalo se je, da je kovčec last Štefana Novaka iz Vratšincev. Štefan Novak je medtem, ko sta orožnika pregledovala kovčec, sedel v slaščičarni in čakal na poštni avtobus za Dolnjo Lendavo. V kovčegu so našli 13 kg saharina, igralne karte, vžgalnice in nekaj municije za bravnice.

Novak je kupil te stvari po posredovanju nekega znanca, s katerim se je sestel v Rankovcih. Pravi, da je plačal saharin po 260 Din, igralne karte po 17 Din, vžgalnice pa po 8 do 12 Din in municijo po 13 Din za 25 komadov. Če bi Novak tudi

vso to vtihotapljeno robo razpečal, bi pri njej bore malo zaslužil.

Čudno, da se še vedno najdejo lahko umneži, ki toliko tvegajo za primeroma tako slab zaslužek, kakor ga nudi tihotapstvo.

Elitni kino Matica

Danes predstave ob

3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Najboljša šaloigra, ob kateri se smeje že vsa Ljubljana!

Lažni feldmaršal

Vlasta Burian in Roda Roda

Krasen dopolnilni spored!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Telefon 2124.

Darovalci krvi na plan!

Ponovno se je izkazala na tukajšnjem kirurškem oddelku potreba po takojšnji transfuziji krvi, ki bi bila v stanu edina rešiti življenje težko poškodovanemu. Vendar je bilo to nemogoče, ker vedno v danem trenutku ni bilo na razpolago darovalca krvi. Zato se je oddelku odločil, da po zgledu drugih bolnic in klinik organizira stalen kader darovalcev krvi, katerih vsaj enega bo vedno mogoče dobiti.

Vsak darovalec krvi bo preiskan brezplačno klinično in rentgenološko ter opredeljen po skupini krvi. Preiskava se bo ponovila vsake 3 mesece. Zaveza pa se bo, da bo pri eventualni potrebi na razpolago.

Odvzame se ponavadi cca 500 ccm krvi, kar ne predstavlja za darovalca nobene nevarnosti, nasprotno učinkuje dobro na celo telo in se je začelo staro in uspešno zdravilno sredstvo puščanja krvi v zadnjih časih zopet uvažati v medicino. Delazmožnost pri poklicih lahkega (pisarniškega) značaja sploh ne trpi, pri težjih je pa skozi 4-5 dni omejena na lažja dela.

Honorar za enkratno transfuzijo je za bolniške paciente določen na 400 Din, za razredne in sanatorijske paciente pa po dogovoru.

Prepričani smo, da tudi Ljubljana ne bo zaostala za drugimi mesti, in da se bo javilo zadostno število darovalcev krvi.

Interesenti naj se javijo radi dogovora in preiskave ob sredah in petkih od 11-12. ure na kirurškem oddelku splošne bolnice v Ljubljani pri sekundarju dr. O. Baicu.

Kirurški oddelk banovinske splošne bolnice v Ljubljani.

Primorske novice

Emil Kravos, goriški poitalijančenec, rodom iz Vipavske doline, je bil v novembru 1915 v Gorici ustreljen, ker je v neki gostilni zaklical: Viva l'Italia! O tem Kravosu je sedaj napisal knjigo E. Kunte in fašisti jo razpečavajo po mestu in po deželi. Pri Stanielu na Krasu so našli ubitega 65letnega lovskega čuvaja Filipa Grmeka, Storitela sta dva mlada človeka, katere je bil zabil Grmek ko sta nastavljala zanjke za zajce.

Na justični palači v Trstu, ki je monumentalna stavba, so se pričela nadaljevalna dela za dovršitev fasade in drugih zunanjih delov. Stroškov bo 2 milijona in 300.000 lir. Dela bodo trajala dve leti. Za razne notranje ureditve, ki bodo stale tudi okoli 2 milijona lir, še ni določen prihodek del. Kamenje za sedanjo gradbo pride iz državnih kamnolomov pri Pulji.

Reka je dobila blagovno borzo, od katere pričakuje koristi za domačo trgovino. Predsednik je E. Polli, tajnik dr. Gregorutti.

Na živinskem trgu v Pazinu prodajajo prvostvne vole po 350 do 400 lir kvintal žive teže, drugostvne po 250 do 300 lir, krave od 200 do 350 lir, teleta po 500, kurne po 1000 do 2000 lir, prašiče po 400 lir kvintal. Seno je po 8-12 lir kvintal.

Fašiji v goriški pokrajini inuajo sedaj svoje letne občne zbornice, katerih se udeležuje konzul Avenanti. Fašije je precej izčistil in Avenanti je mnenja, da vsi, ki so ostali in ki bodo vstopili v fašije, bodo zvesti in zanesljivi. Prvi občni zbor je bil v Tolminu. Avenanti je podal obmejnima fašistom nove direktive s poudarkom, da soglašajo z njimi tudi novi goriški prefekt Tiengo.

Po kraških cerkvah se objavljajo naznanka v slovensčini in italijanščini. Fašistični tisk zahteva, da mora biti italijanščina na prvem mestu in na drugem »kraško narječje«. Občinski načelniki in orožniki morajo odslej paziti na ta red in ako bi se ga kateri župnik ni držal, bodo poročali prefekturi.

KINO IDEAL

Premiera! Ob 4., pol 8. in 9. uri!

Film največjih senzacionalnih pustolovščin

V OBLASTI BANDITOV

Pustolovno!

Velenapeto!

POD POKROVITELJSTVOM NJ. VEL.
KRALJA ALEKSANDRA I.

se vrši danes

V. reprezentančni ples

SLUŠATELJEV ALEKSANDROVE
UNIVERZE V UNIONU

Domače vesti

Opozorilo naročnikom

Cenjene naročnike opozarjamo na položnice, ki so priložene današnji številki. Prejmejo jih tudi tokrat brez izjeme vsi. Kdor ima naročnino za mesec februar plačano, naj blagovoli položnico shraniti do prihodnjice, ko mu naročnina poteče, ali pa naj jo izroči znanu, ki še ni na »Jutro« naročen, pa bi ga zanj lahko pridobil.

Naročnino, najmanj za mesec naprej, naj naročniki plačajo že takoj prve dni februarja. Obenem naj poravnajo tudi morebitne zaostanke, da nam omogočijo redno poslovanje.

Uprava »Jutra«

* **Promocija dr. Masaryka v radu.** Danes ob 11. ura prenaša Ljubljanska radijska postaja iz velike dvorane univerze slavnostno promocijo predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka za častnega doktora univerze kralja Aleksandra I.

* **Premestitev železničarjev.** Po potrebi službe so premestili železničarski uradniki: Alojzij Herman iz Zaloga v Ljubljano, Drago Winter iz Konjščine za šefa postaje v Meji, Ivan Hafner iz Valjeva v Lajpovca, Franjo Langerholz iz Daruvara v Zagreb-Savo, Ivan Pantner iz Sarajeva v Lajkovic; na prošnjo pa: Avgust Gliha iz Perkovića-Slivnega na postajo Generalski Stol, Milko Cizel iz Meje za šefa postaje v Medaku ter Ivan Majdič iz Subotice v Kranj.

* **Promocija.** Na graški univerzi bo promovirala danes za doktorja vsega zdravstva gđ. Božena Zajčeva iz Ljubljane. Mladi doktorici, ki je po rodu iz ugledne geziške družine, iskreno čestitamo!

* **Imenovanje.** Za dnevnikaša pri okrajnem sodišču v Logatcu je bil imenovan upokojeni sodni sluga Anton Štimec z Vrhnike.

* **Subvencioniranje naših gledališč.** Kakor javljajo iz Beograda, se z novim državnim proračunom ustavijo subvencije vsem pokrajinskim gledališčem, ostanejo pa še nadalje subvencije za državna gledališča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Banske uprave pa bodo s svoje strani dočele subvencije za gledališča v banovinskih centrih. Potujoča gledališča v prihodnje ne dobe nobene subvencije. Banovinom je prepuščeno, da same določijo, katera gledališča na svojem teritoriju bodo gmotno podpirale.

* **Dnevnece uradnikov poštne ambulanc.** Predsednik ministrskega sveta je na predlog ministra za promet in ministra pravde sklenil, da se namesto dosedanjih dnevnic izplačajo poštanim uradnikom in uslužbenim, ki vršijo službo na železnicih, ladjah in drugih prevoznih sredstvih, te dnevnece: 1. uslužbenecem, ki delajo v poštinih ambulancah; uradnikom in pripravnikom II. kategorije 62 Din dnevno, uradnikom III. kategorije 52 Din, zvančnikom 48 Din, služiteljem 40 Din; 2. uslužbenecem, ki vozijo pošto v direktne zatvorke; uradnikom in pripravnikom II. kategorije 40 Din, uradnikom in pripravnikom III. kategorije 38 Din, zvančnikom 36 Din, služiteljem 34 Din; 3. uslužbenecem, ki vozijo pošto v inozemstvo in bivaljo izven mej nad 3 ure, imajo pravico poleg omenjenih dnevnic še na 30% dodatek. Te dnevnece se bodo računale po časih, ki so odrejeni v zakonu za uradnike in ostale državne uslužbenice civilnega reda. Sklep stopi v veljavo in dobi obvezno moč 1. aprila 1931, ko preneha veljati dosedanja uredba.

* **Koncert slovenskih učiteljev v Oslje.** Pevski zbor Udruženja jugoslovenskih učiteljev v Ljubljani priredi turnejo po naši državi in bo 14. marca priredil koncert v osljskem gledališču. Zbor šteje osemdeset pevcev in pevke. Priprave za sprejem gostov sta skupno prevzela osljsko URU in Hrvatska učiteljska zajednica.

* **Novi grobovi.** Predvčerajšnjim je v Ljubljani umrl za pljučnico prelat in stolni kanonik g. dr. Josip Lesar v starosti 72 let. Pokojnik je bil po rodu iz Sušja pri Ribnici. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Ljubljani, za doktorja pa je bil promoviran v Avguštinu na Dunaju. Pogreb bo danes ob pol 15. — V Rodoljini je v starosti 48 let preminil upokojeni mornariški kurat g. Janko Sedej po dolgotrajnem bolehanju. — V Ljubljani je po kratki bolezni preminila priljubljena ga. Viktorija Pristovškova, soproga šolskega upravitelja na Vrtači g. Pristovška in učiteljica v

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
dne 30. januarja 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Ljubljana: 7. 758,0, 2,2, 76, mirno, 10, —, Maribor: 7. 755,2, 0,0, 92, mirno, 10, —, Mostar: 7. 759,9, —3,0, 93, mirno, 4, —, Zagreb: 7. 758,2, 2,0, 85, E 2, 4, —, Beograd: 7. 760,0, —0,3, 75, ESE 2, 4, —, Sarajevo: 7. 762,1, —5,0, 85, E 10, 3, —, Skopje: 7. 763,6, —2,0, 94, mirno, 10, —, Kumbor: 7. 758,9, 7,0, 74, SE 4, 10, dež, 2,0, Split: 7. 757,3, 5,0, 68, ENE 6, 8, dež, 0,5, Rab: 7. 757,8, 5,0, 74, SE 6, 10, dež, 1,0, Vis: ni dežja.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 3,2, najnižja 1,0. v Mariboru —1, v Mostaru —3, v Zagrebu 2, v Beogradu —1, v Sarajevu —6, v Skoplju —3.

Solnce vzhaja ob 7,22, zahaja ob 17,5, luna vzhaja ob 13,20, zahaja ob 5,58.

pokoju. Pokojnica in njen soprog, ki sta prej učiteljela v Zalcu sta bila znana dalje po Savinjski dolini in uživala splošen ugled. Oba sta se tudi mnogo udeleževala v javnem življenju Savinjske doline. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo ob 16. iz mrtvašnice Stara pot 2 k Sv. Križu. Hudo prizadeti obitelji g. Pristovška naše iskreno sožalje, pokojnici pa bodi ohranjen blag spomin!

* **25 letnica podružnice Kmetijske družbe v Tacnu** se bo praznovala z veliko veselico v vseh prostorih gostilne Košir v Tacnu v nedeljo 1. februarja. Sporedi: 1. govor delegata Kmetijske družbe iz Ljubljane, 2. razdelitev častnih diplom in 3. veselica (petje, godba, srečilo, šaljava pošta, maskerada, ples v maskah itd. Začetek ob 15. Vabljeni!

* **Putnike za pospeševanje tujkega prometa.** Biro za tujski promet »Putnike« v Zagrebu je razpisal natečaj za izdelavo umetniškega plakata o Zagrebu v kombinaciji s Plitviškimi jezeri in narodno nošo vse v barvah. Plakat se mora izročiti do 15. februarja z označbo odkupne cene in mora biti prirejen za tisk. Ocenio izročenih plakatov bo izvršilo posebno razsodišče, sestavljeno iz strokovnjakov izven odbora. Razsodišče si pridrži pravico odkupa posameznih plakatov. Za plakat, ki ga bo razsodišče odobrilo, je določena nagrada v znesku 5000 Din.

Restavracija - hotel SLON.

V nedeljo 1. t. m. z okrepčilnim zajtrkom v zgodnjih jutranjih urah odprto!

* **Zvezna strelska družina v Hotinji** vasi priredil 1. februarja ob 15. po sokolskem običnem zboru v vseh prostorih g. Lesjaka v Slivnici veselico.

* **Ukinjenje pošte Strišče in otvoritev pošte Majšperk.** Poštovelegrafsko-telefonski odsek ljubljanske pošte direktorije razglasi: Dne 31. t. m. se zatvorijo pošta, brzojav in telefon Strišče. S 1. februarjem pa se otvorijo pošta, brzojav in telefon Majšperk.

* **Preskrba južne Srbije s pitno vodo.** Nekdaj zapuščen južna Srbija v zadnjem času prav lepo napreduje. Od novega leta do danes so bili otvoreni trije veliki vodovodi, projektirani pa je še nad petdeset objektov za preskrbo prebivalstva z zdravim pitno vodo. Za Stimlje in njegovo okolico je bil te dni otvoren vodovod, in je stal 700.000 Din. To je prvi vodovod na Kosovem polju. Isto tako sta bila še letos otvorena vodovoda v Neproštemu in v Tetovu, v kratek čas pa dobe vodovod še Ohrid, Skopje in Bitolj.

* **Gradbeno gibanje v Beogradu** je zlasti v zadnjih letih zelo živahno. Po uradni statistiki je bilo tam od leta 1920 do vseh tega 1930 zgrajenih 3685 poslopij z 12.568 stanovanji in skupni vrednosti približno treh milijard dinarjev.

* **Obitelj dr. Slavkova na Bizefiskem** je darovala namestu cvetja na grob blagopokojnega župnika gosp. Rudolfa Raketića 100 Din Družbi sv. Cirila in Metoda. — Iskrena hvala!

* **Nabava brezovih metel.** Mestna občina ljubljanska potrebuje okoli 2500 brezovih metel za pometanje cest. Ponudniki naj vložijo ponudbe in hkratu pošljejo tudi 1 vzorec mestnemu gospodarskemu uradu do 10. februarja. Ponudbe morajo biti zapечатene in nositi označbo »brezove metle«. Metlišče ne sme biti krajše od 70 cm in ne sme imeti na zgornjem koncu v premeru manj kakor 2 colli. Nabava državev v tej ponudbi ni zapovedna.

* **Pogreša se Mihael Gyöfi, rojen 1868.** v Kapci, pristojen v občino Dolnji Lakoš, ki je leta 1896. odšel v Varaždin in ni o njem od leta 1898. nobenega glasu. Ker je nastopila domneva smrti, je sodišče na prošnjo njegove žene Franciške Gyöfičeve, gospodinjice v Gradcu, Schmiedgasse 10, uvedlo postopanje, da se Mihael Gyöfi oglasi za mrtvega.

* **Smrtina nesreča pri ogledovanju puške.** Pri javni razprodaji lovskih pušk, zaplenjenih zadnje čase divjim lovcom, je puško kupil tudi seljak Milko Petrovič. Ker je dal zanj samo 45 Din, se je okrog njega zbrala večja množica, ki si ogledala orožje, ki je po splošni sodbi bilo vredno večjega denarja. 25 letni mladenič Božidar Vučičević je celo pogledal v cev, tisti hip pa je mizarski pomočnik Miloš Todosičević za šalo pritisnil petelina, — in strel je Todosičević razbil glavo. Za mladeniča ni bilo rešitve, izdihnil je v bolnici, a neprevidevna povzročitelja smrtni nesreče kakor tudi lastnika puške je aretirala policija.

* **Nesreča pri delu.** V Dolu za Storžicem, kjer spravljajo les do vzpne ceste, se je po nesreči v sredo delavec Joža Weithauser, zaposlen pri Francu Kuraltu, posestniku iz Predoseli. Konju je na polodencem tiru spodrsnilo. Pri padcu je potočnil vozniaka pod se. Izpod konja si ni mogel pomagati. Zdrnila sta po tiru navzdol, pri čemer je voznik dobil hude poškodbe po vsem obrazu. Da ga ni rešil izpod konja njegov sodelec, bi bila nesreča še hujša. Ranjenca so prepeljali v Predvor, kjer mu je nudil zdravniško pomoč okrožni zdravnik doktor Valič.

* **Zvedeli smo,** da ponujajo nekateri prodajalci tovarniške proizvode, ki niso naši, kot izdelke »Jugočeške« v Kranju. Opozarjamo zaradi tega vse trgovce, da zahtevajo od potnikov, ki se izdajajo kot zastopniki »Jugočeške«, naj se legitimirajo. Hvala-ležni bomo, ako se nam sporoči vsak pri-

mer zlorabo našega imena. »Jugočeška«, Kranj.

* **Ubod na paši.** V bližini Ruda v Primorski banovini sta se skregali dve pastirski. V prepričanju so se vmešavali tudi njuni bratje, našar je nastal splošen pretep. Andrej Crljen je pri tem Josipa Crliena z nožem zabodel v prsa tako, da je ranjenec ostal na mestu mrtve. Pretepači so se potem sami prijavili orožništvu.

* **O čiščenju zob s krtalico.** Pravilno čiščenje zob s krtalico je umetnost, katere se je treba naučiti. Svrhi ustrezajoča zobna krtalica ni zelo trda in je lahko skrivljena, da je prilagodena zobnemu loku. Ščetina so zobato porezane in ustrezajo približno širini zoba. Zobje naj se čistijo od vseh na kakršenkoli način dosegljivih strani. Zobno krtalico vodi pri tem predvsem gor in dol, in sicer tako na zunanji strani kakor tudi notranji strani zobne vrste. Potrebno je tudi, da si oplahne usta po vsaki jedi. Neobhodno potrebno je, da si temeljito očistiš zobe zvečer, preden greš spat, in zjutraj, ko vstaneš. Znatno podpira čiščenje zobov uporaba zobnega čistila, sestavljenega na podlagi najfinišje krede, pri čemer pa naj izostane drgnjenje zob v svrhu lepše barve. Dobro zobno čistilo, kakor na pr. zobna pasta Pebecco, služi na eni strani za poliranje, vsebuje pa na drugi strani snovi za vzbujaenje toka sline, naravne čistilne naprave v ustih.

* **Primorec, pek, srednjih let, neozemljen,** pošten, naj se zgleda pismono radu nastopa samostojne obrti na Klub Primork v Ljubljani.

* **Obleke in klobuke kemično čist,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

* **Spominu kapetana Šircija.** Pravo prijateljstvo sega tudi preko groba. To se je pokazalo posebno lepo ob prerani smrti splošno priljubljenega kapetana Jožeta Šircija, o katerem je naša širša javnost šele zdaj izvedela, da je bil kot dobrovoljec v Sibiriji in da je pripeljal preko Vladivostoka v domovino cel odred naših dobrovoljcev. Vest o njegovi nenadni smrti je globoko pretresla vse dobrovoljce bivšega jugoslovenskega polka v Tomsku in ker se večina ni mogla udeležiti pogreba, so sklenili počastiti njegov spomin na ta način, da pošljejo jutri v pokojnikov rojstni kraj Mokronog deputacijo, ki položijo na grob vsem sibirskim dobrovoljcem tako draga g. tovariša in starešine venec z napisom: »Dobrovoljci jugoslovenskega polka v Sibiriji svojemu nepozabnemu tovarišu 1918 — 1920.«

* **Zopet sneg.** Že nekaj dni se je držal barometer zvesto okrog 760, temperatura pa je bila precej blaga. Ko pa je predsončjem zlezla na 4 C, je v zraku zadisalo po snegu, ki je včeraj po 7. uri zjutraj res začel beliti pokrajino. Po nekaj minutah je že bila pokrita zemlja z novo snežno odejo. Sneg se za enkrat še drži, ne kaže pa, da bo trajal dalje časa.

* **Spored II. simfonijnega koncerta** v petek, 6. februarja ob 20. v dvorani Unio-na pod vodstvom dirigenta g. Škerfjancja: Mozart: Simfonija št. 39 v es-duru; Liszt: »Tasso«, simfonijna pesnitev; Debussy: Prelude l'après-midi d'un faune; Ravel: La valse. V orkestru bo sviralo 80 godbenikov. Poslednji dve navedeni skladbi se bosta prvič javno izvajali v Ljubljani. Vstopnice v Matični knjižarni.

V nedeljo, 1. februarja vsi v

Mestni dom
na
MASKARADO
Sokola IV. 2385

DRVA, PREMOC

stavbeni in tesarski les prodaja Ivan Bohinc, Ljubljana, Linhartova 3. 2792

Slavčeva maškarada

v nedeljo 1986

1. FEBRUARJA

V HOTELU »UNION«

I. UČITELJSKI
ZABAVNI VEČER
S PLESOM

1. FEBRUARJA 1931.

V VSEH PROSTORIH TRGOV. DOMA

**BOHEMSKI
KARNEVAL**
S. K. ILIRIJE
7. II. TABOR
Brez posebnih vabil. 2288
Informacije vsak dan v kavarni Evropa.

DANES ZVEČER OB 20. URI

velika maskarada
v Domu Sokola Moste

DANES

velika MASKERADA
SOKOLA na »BELLEVUE«
2387

Danes predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Monumentalni ameriški zvočni velfilm

Broadway

KINO DVOR

Premiera!

Krasna vsebina!

Razkošje!

Telefon 2730.

KINO DVOR

— »**Leteče brodovje**« še v nedeljo in na svečnico vsakikrat ob 11. dopoldne. Glede na veliko zanimanje občinstva bo ponavljala ZKD prekrasni zvočni film »Leteče brodovje« z Ramonom Novarrom še v nedeljo in na svečnico, vsakikrat ob 11. dopoldne in v kinu Ljubljanski Dvor. Vsem onim, ki dosedaj filma še niso videli, se nudi na ta način zadnja možnost, videti to krasno filmsko delo! Cene nizke!

— **Iz gledališča.** Drevi se vzprijorijo v drami »Trije vaški svetniki« izven abonmaja po običajnih dramskih cenah. V nedeljo ob 15. se vzprijorijo Golieva vesela pravljica »Princeska in pastirček« po običajnih dramskih cenah, zvečer ob 20. uri pa »Gospa ministrica« kot ljudska predstava po znižanih cenah. Na svečnico se ponovi ob 15. Golieva »Princeska in pastirček«, zvečer ob 20. pa Balzacova komedija Mercadet. Za večerno predstavo znižane dramske cene. — V nedeljo popoldne se bo izvajala opereta »La Mascotte«. Zvečer nastopi izvrstni ruski baritonist Boris Popov v partiji Scarpie v operi »Tosca«. Naslovno partijo bo pela Thierriyeva, Cavaradossi bo Marček, Dirigent Neifatt. Obe predstavi sta po znižanih cenah. Na svečnico se bo izvajala popoldne mladinska opera »Nina nana, punčka moja« in balet »Figurine«. Predstava bo po zelo znižanih cenah. Zvečer se pa ponovi privlačna »Prodana nevesta« z Zlato Gjurginac-Gavelovo po znižanih ljudskih cenah.

Zavarovalnica v Ljubljani sprejme takoj

uradnika

Prednost imajo v zavarovalno stroko uvedeni akviziterji in organizatorji. Lastnoročno pisane ponudbe s curriculum vitae poslati na oglasni oddenek »Jutrac« pod »Zavarovalni uradniki«. 2349

— »**Prostozidarije, burka v treh delajih** na Šentjakobskem odru. V nedeljo in na svečnico se ponovi izvrstna burka »Prostozidarije«, ki je zaradi svoje vele-zabavne vsebine tako ugajala posetnikom, da so bile vse dosedanje predstave razprodane. Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karmičnika na Starem trgu.

— **Uprava policije opozarja** ponovno vse lastnike motornih vozil, ki se dosedaj iz kakršnegakoli vzroka v svrhu prejema novih evidenčnih tablic za leto 1931 niso javili, da storijo to med uradnimi urami najkasneje do 10. februarja, sicer se bodo pri neregistriranih motornih vozilih v smislu predpisov morale odvzeti vse na taka vozila nanašajoče še listine in se bodo morala vozila staviti iz prometa.

— **Splošnemu davčnemu dopisu** zavezane osebe se opozarjajo, da se prične sprejemanje pol pri mestnem načelnstvu, Mestni trg 2/1, soba 22, 31. t. m. in bo trajalo do vseh tega 8. februarja ob 8.—14. V nedeljo 1. ter svečnico 2. in v nedeljo 8. februarja se bo sprejemalo od 9.—12. ure. Vsakdo, ki plačuje kakršenkoli neposredni davek (zgradinarino, zemljarino, pridobnino, rentnino, uslužbenški davek), mora popisno polno izpolniti (v dvojniku) ter navesti pod točko 11, koliko je plačal vseh neposrednih davkov (brez doklad) za leto 1930. Dostavljanje popisnih pol se je hišnim lastnikom (upraviteljem) že pričelo in bo v nekaj dneh končano. Ako hi dobil kdo premalo popisnih pol, naj se zgleda v mestni posvetovalnici in prinese s seboj 1 popisno pol ali hišno polo (poziv-seznam) ali pa naj navede zaporedno številko, ki je spodaj na polu.

— **Poroka.** Danes se poročil v harni cerkvi na Ježici g. Franc Belič, strojevodja državnih železnic iz ugledne viške rodbine, z gđ. Angelo Kroparijevo z Ježice. Novoporočencema obilo sreče!

— **Zahvala srbske pravoslavne občine.** Srbska pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani se po tem potu najprisrčneje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je letošnja svetosavska proslava imela tako krasen uspeh. Pred vsem se moramo zahvaliti g. prof. Emilu Adamiču za ves trud, ki ga je imel s sestavo programa in vodstvom koncertnega dela, zahvaljujemo se njegovemu pevskemu zboru obeh učiteljskih, posebnih solistkam gđ. Moserjevi in učiteljicam ge. Kravosvi in gđ. Vršerjevi za trud, ki sta ga imeli z deklamatorji, vrli godbi in orkestru Narodnega železničarskega godbenega društva »Sloga« in kapelniku g. Svetlu za brezplačno sodelovanje na dopoldanski prireditvi in vzornem nastupu pri večerni proslavi, hvala dalje upravniku gledališča g. Otomu Zupančiču za izposojeno garderobo, g. Mutevliću, lastniku Oriental-salona na Sv. Petra c. za brezplačno okrašenje dvorane z orientalskimi preprogami, g. Navinšku za brezplačno markiranje pri alegoričnih slikah, hvala tudi Sokolu I, ki je ves aranžma večerne prireditve prevzel in nalogo častno izvršil. Iskrena hvala našemu tisku za vse objave in laskave besede o tej naši prireditvi. Naposled se zahvaljujemo vsem onim, ki so našo proslavo posetili in s tem uveličali proslavo našega velikega prosvetitelja, hvala tudi vsem številnim darovalcem prispevkov. Vsem, prav vsem iskrena hvala. Odbor srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani.

— **Oblastni odbor Jadranske Straže** se zahvaljuje trdnim in posameznikom, ki so s prispevki pripomogli Jadranski Straži do gmotno tako lepo uspele prireditve.

— **Vajensko predavanje.** Zveza obrtnih združenj v Ljubljani priredi v torek 3. februarja ob pol 19. v veliki dvorani Mest-

nega doma v Ljubljani, Krekov trg, vajensko predavanje. Predaval bo g. dr. Krajec o prvi pomoči pri nezgodah. Vstopnina prosta. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

— **Odvetnik dr. Fran Novak** preseli svojo pisarno s 1. februarjem iz dosedanjih prostorov v Dalmatinovi ulici 3 v nove prostore, Dumaška cesta 1a/II, palača Ljubljanske kreditne banke.

— **III. redni občni zbor JAD »Triglav«** v Ljubljani bo 5. februarja ob 20. v prostorih ZKD v Kazini. Dnevni red običajen. Udeležba za člane obvezna, starešine iskreno vabljeni!

— **Redni občni zbor Zveze šoferjev** Dravske banovine bo 5. februarja ob 19. v gostilni Novak, Rimska cesta 19. Dolžnost članov je, da se občnega zbora polnočestvno udeležijo.

— **Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov** v Ljubljani javlja, da je umrl nje član g. Viktor Hönigman, čevljarški mojster, Poljanska cesta 31, in vabi svoje člane, da se v polnem številu udeležijo pogreba, ki bo v nedeljo ob pol 14.

— **Zveza ruskih akademikov v Ljubljani** se iskreno zahvaljuje častnemu damskemu odboru Tatjaninega večera in onim, ki so s svojim delovanjem ali prispevki omogočili letošnje dobro uspele prireditve.

— **Dve nesreči.** V splošno bolnico so pripeljali včeraj dopoldne 16-letnega sina posestnika ob Sv. Duha pri Stari vadi, ki je že predsončnim doma padel in si zlomil desno nogo. — Trgovčev sin Milan Kokeč iz Kranja se je včeraj dopoldne nahajal v družbi drugih sošolcev, izmed katerih je eden s šibo zamahnil po 14 letnem tovarišu in ga po nesreči udaril tako močno, da mu je močno pokvaril desno oko. Tudi Milana Kokeča so morali oddati na zdravljenje v ljubljansko splošno bolnico.

— **Okraden delavec.** Delavec Benarš Cortari, stanujoč na Gosposvetski cesti 4, je te dni pograbil doma črna obleka, ki jo je hramil v predsobi. Ker obleke nikakor ni mogel najti, je bilo jasno, da je postala plen neznanega tatla. Oškodovanec je zadevo prijavil policiji.

— **Zaklepajte stanovanj!** Navzlic nesčetim bridkim izkušnjam ostajajo Ljubljanci lahkomišelnimi zaupljivci. Kolikokrat se pripeti, da skoči gospodinja kam na obisk in pri tem stanovanj sploh ne zaklene, češ da bo itak takoj zopet doma. Pa se zgodi, da pride nazaj in najde stanovanje oplenjeno. Te dni se je pripetilo tak primer krojaču Ivanu J. v Rožni dolini na Cesti VI/33. Stanovanje je bilo nezaklenjeno in neznan tat se je brž odzvil noter, si oprtal gramofon s 17 ploščami, vzrel še dvojce hlač in rjav površnik iz tako hitro, kakor je prišel, zopet izginil.

— **Aretirana tatova.** Kakor smo o čerši poročali, je ljubljanska policija že nekaj dni zasledovala dva znana tatova Alojzija Ferčnika iz Most in Franceta Gričarja, ki je doma nekje na Dolenskem. Pospeln sta ukradla 2000 Din vreden hladilnik na progi za glavnim kolodvorom. Včeraj je neki detektiv oba izsledil v Mostah in in aretirat. Aretrancata zaenkrat še nista povovedala, kam sta hladilnik prodala. Policija išče še tretjega tatinskega pajdasa, Ivana Freliha, ki je najbrže pobegnil na deželo.

— **Neznan slepar.** Te dni se je zgodilo v stanovanju Katarine Frajerjeve na Mišičevi cesti 23 neznan, okrog 25-letni moški in ji izročil pismo, češ da je od njene sina, ki ga je aretirala policija, Nadaljeval je, da je sin Robert zjutraj s kolesovo povozil neko žensko, zaradi česar se nahaja na policiji. Zahteval je od žene 100 Din, da ga bo policija zopet izpustila na prosto. Frajerjeva se je neznančeve vesti sicer prestrašila, a mu denarja vendarle ni hotela izročiti. Neznanec je izginil. Pozneje se je pojasnilo, da je bil to ne-naden slepar, ki mu pa Frajerjeva k sreči ni nasedla. Neznaneza nepridiprava zasleduje policija.

— **Posestnikom prireditve Sokola IV.** Jutri zvečer v Mestnem domu bodo na razpolago od pod 20. dalje Pečnikarjevi avtobusi, ki bodo vozili od Zebala na Rudniku do Mestnega doma ter obstajali tudi pri Josku Jelčinu, na dolenski mitnici, pred Čempovnjem, nazaj grede od Mestnega doma pa, kjer si bo kdo želel. Poleg teh ugodnih vozniških zvez bo prireditve privlačna gostoto tudi zaradi raznih praktičnih nagrad, ki jih bodo dobile maske.

— **V nedeljo zvečer** bomo šli na družabno prireditev pevskega zbora UJU v Trgovski dom!

— **Predpustna veselica v nedeljo 1. februarja** v salonu pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti. Začetek ob 19.

— **Sokol šiška.** Brezposelni člani naj se javijo pri br. Ivanu Mraku, Srbska ulica 7, kjer dobe neke podatke.

Vinarska
zadruga
„Haložan“

s sedežem pri Sv. Andražu v Haložah priporoča izvrstna in močna vina vsake vrste. Interesenti za dobra haložska vina naj se obrabčajo na načelnstvo zadruga. Pošiljamo tudi vzorce vin.

2353 NACELSTVO.

— Za plesno pridelavo in domačo plesno zabavo kupite najmodernejši šlagerje pri Iv. Bonaci, Ljubljana. Posebno opozarjamo na krasne slovenske pesni vokalnega kvarteta, ki se zabudijo obče pozornosti.

— Na predpustne krofe, kolone in prsten dolenski cvček vabita za nedeljo in svedeno Franc in Frida Svetič, gostilna, Gerbičeva 7 pri Kolesarju.

— Veliki železničarski ples prirediteljski savez železničarjev na svedeno zvečer v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih hotela »Uniona« v Ljubljani. Igra bosta priljubljena godba na pihale in salonski orkester glasbenega društva »Zarja«. Na sporedu bo tudi bogat srečolov. Čisti dobitek prireditelje je namenjen podpornemu skladu ponesrečenih železničarjev, članov saveza. Vstopnina je 10 Din.

Iz Celja

— Celjsko gledališče. Ljubljanski igralci bodo otvorili serijo svojih gostovanj v celjskem gledališču v torek 3. t. m. ob 20. s slovitno dramo Shakespeara »Macbeth«. Na ta izredni gledališki dogodek opozarjamo vse občinstvo iz Celja in okolice. Vstopnice se dajo v predprodaji v knjižarni Gorjanc in Leskovšek.

— Brezmotorno letalo v Celju zgrajeno. Lastnik avtomobilske delavnice g. Ladislav Ropas v Medlogu pri Celju je nedavno zgradil brezmotorno letalo v režiji celjskega Aerokluba. Letalo je namenjeno predvsem za vaje in za mladino, ki se hoče učiti letalstva. Ker zaradi izgube časa ni mogoče za vsak polet posebej zložiti letala, bo treba zgraditi lopo, v kateri bodo shranjevali kompletne letalo. Najprimernejši prostor za tako lopo je vojaško vežališče. Z veseljem ugotavljamo, da je celjski Aeroklub v zadnjem času poizvil svoje delo, ki ga bo javnost pravilno cenila in podpirala.

Danes zvečer
P L E S
TRGOVSKIH NAMEŠČENCEV
v »UNIONU« 2394

— Izstop iz našega državljanstva je prijavil Karel Virant, rojen 1. 1905. v Hambornu v Nemčiji in pristojen v St. Pavel pri Preboldu.

— Brivnice v Celju bodo v nedeljo odprte od pol 8. do 11. dopoldne, na svednico pa bodo vse dan zaprte.

— Žrtve tifusa. Umrli je večer v celjski bolnici za tifusom 14 letni delavčev sin Jožef Jurjevč iz Vrba pri Zalcu.

— S kromom se je polil v sredo v Sp. Hudič pri Celju 3-letni posestnikov sinček Ivan Zupanc in se močno opeknil po desni roki, desni strani prs in obrazu. Fantka so oddali v celjsko bolnico.

— Pod vozom. 34-letna dinarica Zagorodova iz Prelazka pri Podčetrtnu je padla med vožnjo z voza pod kolo in si zlomila desno golenico. Ponesrečenca se zdravi v celjski bolnici.

— Mestni kino. Danes zvečer ob 20.30 100% nemški zvočni vefilm »Ne verujem več nobeni ženi...« V glavni vlogi sloviti komorni pevec Richard Tauber. Kot dodatek sijajna zvočna enodejanka.

Iz Maribora

— Iz gledališča. Danes bo duhovita komedija iz družabnega življenja »Ljubimec Med drugim in tretjim dejanjem ne bo odmorala, občinstvo naj ostane na svojih sedeh. — V nedeljo 1. februarja se bo podelila 15. zabavna burka »Odgodena noč«. da se tudi izvenmariborskim posetnikom gledališča omogoči obisk te smehe polne predstave. Zvečer ob 20. bo popularna opereta »Grof Luksemburški po zlatih cenah, na Svednico popoldne ob 15. bo pri Ljubljani opera »Prodana nevesta« po zlatih cenah, zvečer ob 20. pa zabavna in privlačna veseliga »Gospa ministrica po zlatih cenah.

— Rekrutacija tulcev v Mariboru. Narodni obvezniki rojstnih letnikov 1906 do 1911, ki stanujejo v Mariboru in se žele udeležiti nabora, čeprav niso pristojni v Mariboru, naj se zglasijo v mestnem vojaškem uradu, Slomskov trg 11, v uradnih urah po sledečem redu: rojstna letnika 1906 in 1907 dne 3., 4., 5. in 6. februarja, letnika 1908 in 1909 dne 9., 10., 11. in 12. februarja, letnika 1910 in 1911 pa 16., 17., 18. in 19. februarja. S seboj je prinesiti krstni in domovinski list ter 5 Din kolek za prošnjo, da se od pristojnih občin prijavijo za rekrutacijo potrebni izveščki iz rekrutnega spiska. Oni narodni obvezniki, ki stanujejo v Mariboru in so pristojni v najbližje okoliške občine, pa naj teh prošnji ne vlagajo, ker se morajo udeležiti nabora s pristojnimi občinami, za katere bo rekrutna komisija tudi poslovala v Mariboru.

V korist zgradbi »Ribniške koče«
PLANINSKI PLES
31. JANUARJA 1931 LETA
2317 MARIBOR »UNION«

— Na ribjem trgu so prodajali večeraj polenke po 13 Din, borbone po 26 in mola po 30 Din kg.

— Krasen meteor se je v četrtek okrog 11. ponoči zasvetil v jugozadnji smeri nad Pohorjem. Svetli drobič so leteli v loku liki umetna raketa ter so po skoro enominutnem žarenju izginili v vsemirski prostornosti. Nenavaden prizor je opazovalo več ljudi.

— Nezgoda. V Studencih stanujoči 66-letni zasednik Matija Herčič je pri padcu po stopnicah dobil tako težke poškodbe na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico. — Podobna nezgoda je zadela 55letno Izabelo Siber iz Tattenbachove ulice. Pri padcu si je zlomila levo nogo. Tudi njo so morali odpeljati v bolnico.

— Pod vlak je hotela v četrtek ponoči na železniškem prehodu pri magdalenskem parku približno 25 let stara ženska.

Bila je vsa obkrožena ter je čakala na vlak, ki je prihajal s koroškega kolodvora. Pri zaprti zatvorici čakajoči pasanti pa so se pravočasno opazili njeno namero in preprečili obupno nakano nezane mladence.

— Smrt nezane starke na ulici. V četrtek zvečer okrog 18. se je na Frankoparovi cesti zgrudila v nezavesti okrog 60-letna starica. Ko je došel rešilni avto, je bila že mrtva. Poklicani zdravnik dr. Zorjan je ugotovil, da jo je zadela kap in jo je dal prepeljati v mrtvašnico na Pobrežju. Starke še doslej niso mogli identificirati.

— Iz policijske kronike. V pisarno skladišča trgovca Karla Goleža v Elmspielerjevi ulici se je nekdo splazil skozi skladišče Funzovega mlina najprej v noči od 27. na 28. t. m. in odnesel iz miznice 200 dinarjev, srebrno uro in zlat prstan, drugič pa v noči od 29. na 30. t. m. in se polastil 50 Din, 4 šillingov in zopet ure, vredne 650 Din. — Ivanu Steinerju pa je zlikovec iz veže hiše št. 18 v Tattenbachovi ulici sunil kolo. — Iz Avstrije so večeraj zjutraj privedli odgoškim potom 26-letno Marijo Habjančič, rojeno v Innsbričku, pristojno v Hajdino. V varstvo jo je sprejela najprej mariborska policija, od nje pa okrogno kočar, ki jo zasleduje zaradi več tatvin v Mariboru in okolici. — Večeraj zjutraj je bil na Aleksandrovi cesti pred Birgmajerjevo lesno trgovino aretirani 21-letni Ivan Majhen iz Krčevine, ki si je v vinjenem stanju prilastil motorno kolo s priklopi, last zasebnega uradnika Josipa Peternele, ki je pustil kolo za pol ure pred kavarno Promenada v Tomšičevem drevoredu. Dva Peternelova prijatelja sta ga dohitela v imenovanu ulici in dala aretirati. Pri zaslišanju je izjavil, da sam ne ve zakaj je napravil to neumnost.

— Kinematografi. Grajski: Danes zadnjič »Lažni feldmaršal«. Jutri v soboto se začne »1000 besed nemško!« Prvi nemški govoreči in zvočni film Pat in Patahon film. Salve smeha! — Union: Od danes dalje 100 odst. nemška govoreča zvočna drama »Njih dvojce«. Ljubzen in zaobljuba. Gustav Fröhlich. — Apollo: Sobota, nedeljo in ponedeljek »Tatovi avtomobilov«.

Iz Kranja

— V svrhu vpisa v seznam za cestno delo naj se takoj zglasijo v občinski pisarni vsi moški od 18—55 let, ki ne plačujejo nikakega davka.

— Lastniki motornih vozil se opozarjajo, da se že dobe nove evidenčne tablice v pisarni na sreskem poglavarstvu. Pregled motornih vozil in plombaranje tablic bo 21. februarja ob 9. v Kranju pred Narodnim domom. Vsak lastnik plača na dan pregleda takso za avtomobil 60 Din, za motorno kolo pa 30 Din in sorazmerni del potnih stroškov komisijarskih članov. Stare tablice je treba prinesiti s seboj.

— Hudo se je poskušoval Ignac Klein, dišar, trgovec in posestnik v Mošnjah pri Radovljici. Med potjo na kolodvor se je zaletel v bližini Gabrca v kamenit steber in obelzel nezvesten. Ponesrečenca so na voziku prepeljali k dr. Glogočniku, ki mu je uravnal izpahnjeno roko in izpral ter zavezal obtežene rane na obrazu. Oddan je bil v domačo oskrbo.

— Veliki gasilski ples. Za nedeljsko gasilsko prireditev vlada v vseh krogih največje zanimanje. Ako upoštevamo priprave, bo letošnja predpustna veselica nadkrijevala vse dosedanje. Tudi kroganje na dobitek bo vzbudilo posebno privlačnost, saj je I. darilo večja (85 kg) moke »000«. Upravičeno pričakujemo, da bo tudi udeležba meščanstva ter bližnje in širše okolice največja.

Iz Škofje Loke

— Odlikovanje. Z redom jugoslovanske krone 5. stopnje sta odlikovana rezervna oficirja g. Košca Franc, učitelj na deški šoli v Škofji Loki, in Harner Pavel, zasebnik! Čestitamo!

— Namestitev. Škofjelokan g. Mlejnšek Karel je namestitev kot prometni uradnik državne železnice na postaji Crno brdo-Sekir v Dunavski banovini.

— Tatvina suknje. V deško osnovno šolo se je priklatil neznan nepridiprav in odnesel učencu petega razreda Zoranu Kranjcu dobro ohranjeno zimsko suknjo temno-rjave barve s črno podlogo. Tatvine je osumljen neki brač, ki je te dneve prodajal po Lipici suknjo, baje enake barve za 30 Din. Zadevo zasledujejo orožniki.

Z Jesenic

— »1000 + 1 srce« je naslov veliki sokolski maskeradi, ki bo drevi v vseh prostorih Sokolskega doma na Jesenicah. Dvorana bo lepo dekorirana. Svirali bo priznani jazz. Začetek ob 20. Za maske lepa darila. Vabljeni!

— Kino Radio bo predvajal nemško-rusko zvočno senzacijo »Deklica z Volge«. Predstave: v soboto 31. t. m. ob 20., v nedeljo 1. in v ponedeljek 2. februarja ob 15. in 20.

Iz Kočevja

— Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani priredi v soboto 7. februarja ples v vseh prostorih hotela »Trste«. Vstopnina 10 Din, za družino 25 Din. Začetek ob 20. Ples bo ob priliki društvenega izleta v Kočevje pod vodstvom g. profesorjev. Vabljeni!

Iz Velikih Lašč

— Sokol Velike Lašče priredi v nedeljo 1. februarja ob 3. popoldne v Sokolskem domu predpustno veselico, združeno z maskarado. Članstvo in prijatelji društva vabljeni!

Iz Krškega

— Tamburaško društvo »Slovane« v Leskovcu pri Krškem je na svojem občnem zboru izvolilo naslednji odbor: za predsednika g. Franca Znidaršiča, za tajnika in zborovodjo g. Dragotina Bitenca, za blagajnika g. Hinka Zakška, kot odbornika pa gg. Lipovža Petra, Albina Lavriška in Antona Ruparja. Občni zbor je podal razveljavilo sliko notranje društvene harmonije in agilnega dela.

Iz Novega mesta

— Voglarji pred sodnikom. Posetniku Mariniču iz Dol. Kamenca se je lani močila hči. Pred poroko, 19. oktobra zvečer so se zbrali sorodniki »krancelnice«, vaški fantje pa so prišli po starom običaju voglarit. Med njimi so bili tudi 21letni Inčkar Ludvik, 27letni Barle Anton in 26letni Glavan Franc, vsi iz Gornje Kamenca pri Mirni peči, ki so se pričeli zaradi zavisti in mržnje prepirati in pretepali z noži. Inčkar je Barletu prizadajal na hrbtu obuščno rano. Vbojed je tudi nekoga Šternov-

ca v domo roka. V splošnem protoku je nato Barle udaril z nožem v hrbet Glavanca, ta pa je zamahnil proti Barletu s literjsko steklenico. Sodišče je v torek obsodilo: Inčkarja na mesec in 14 dni strogega zapora, pogojno na 1 leto dni. Barleta na mesec dni in Glavana na teden dni zapora, pogojno na 1 leto dni, zabranjen pa mu je obisk gostiln za dobo 6 mesecev.

— Kino »Meteor« bo predvajal cirkuski ljubavni film »Artisti« v soboto, nedeljo in ponedeljek ob 16., 18. in 20. uri.

Iz Hrastnika

— Kino Narodni dom bo predvajal v soboto ob 20., v nedeljo ob 3. in na svednico ob 20. moderno mornarsko legendo v 6 dejanjih »Stella Maris«. V nedeljo popoldne ob 5. bo gostoval sokolski oder iz Trbovelj z »Radikalno kuro«. Po igri bo zabava s plesom. Na svednico ob 3. bo igra »Bela vrtinca« v korist hrastniške cerkve. Igrali bodo igralci iz St. Jurja ob Taboru.

Iz Ljutomer

— Led. Pretekli teden so hiteli naši gostilničarji in mesarji, da se založijo z ledom za poletni čas. Nekaj časa so čakali na večjo zimo in debelejši led. Ko pa so videli, da se pripravljajo toplejša vremena, so se požurili, da spravijo led še ob pravem času v ledenice. Vozili so ga z raznih strani. Največ so ga nalomili na znameniti noršinski mlaki sredi vasi. Pri tem delu so se nekateri lomilci namočili, najhujše se je godilo g. Rusu, pod katerim je počila velika plošča ledu in se je znašel v trenutku do vratu v vodi. Prisotni so ga rešili iz hladnega elementa, lahko pa bi se bil utopil, ker je mlaka prav na tistem mestu globoka. Tako se je samo pošteno ohladil in po rokah nekoliko opraskal, ko se je lovil za ledene plošče.

Naš lanski izvoz sadja

Glede na slabo lansko sadno letino, zlasti v severnih deželah, je bil naš lanski izvoz sadja zelo velik, čeprav je bila tudi v naši državi letina le ponekod ugodna. Po pravkar zbranih podatkih Generalne direkcije carin smo lani izvozili 9133 vagonov svežega sadja (brez suhega, zlasti češpeli) v vrednosti 291.6 milijona Din. Kakor je iz naslednjega pregleda razvidno, se je lani naš izvoz svežega sadja več kakor podvoji. Izvoz je namreč znašal (v milijonih Din):

	1928	1929	1930
vse sveže sadje	111.9	126.7	291.6
od tega:			
jabolka	29.6	57.8	184.9
češnje	46.8	41.8	67.1
orehi	24.0	17.1	23.5
grozdje	9.3	8.8	11.3

Povečanje našega izvoza svežega sadja je povzročil v prvi vrsti ogromno narastel izvoz jabolk, ki smo jih lani izvozili 5853 vagonov nasproti 2449 vagonom v letu 1929. Po količini se je torej nasproti 1. 1929. naš izvoz jabolk nekaj več kakor podvoji, po vrednosti pa se je dvignil na več kakor trikratno višino, in to zaradi ugodnejših cen. Povečal se je tudi izvoz svežih češpeli, in sicer od 1896 na 3136 vagonov, odnosno od 41.8 na 67.1 milijona Din.

Delni toda še vedno nezadostni napredek opazamo glede načina izvoza. Od skupne količine 9133 vagonov svežega sadja smo izvozili 833 vagonov sadja opremljenega v zabojih, v letu 1929. pa 560 vagonov. Vse druge smo izvozili v sodih ali v rinfuznih pošiljkah. Tu bo treba še mnogo prizadevanja, kajti za izbrano in opremljeno sadje je mogoče izkupititi mnogo več. Podatki o izvozu posušnega sadja še niso znani, vendar lahko že danes računamo, da je naš lanski izvoz svežega in suhega sadja presegal po vrednosti 400 milijonov Din.

Znatno zmanjšanje svteovne vinske produkcije

Mednarodni agrarni institut v Rimu je nedavno objavil podatke o lanskim vinski letini na severni poloti. Po teh podatkih znaša lanska vinska letina v največjih proizvodilskih državah, to je v Franciji, Španiji, Italiji in Portugalski po precej zanesljivih cenitvah 95 do 105 milijonov litrov. Ta količina pa je za eno četrtino manjša nego povprečna količina zadnjih dveh let. Tudi od srednjeevropskih držav so imele Nemčija, Švica in Luksemburg precej slabšo letino kakor v zadnjih dveh letih. Med dežele z manj ugodno letino spada tudi Grčija. V ostalih državah, zlasti v južno vzhodni Evropi pa je bila lanska vinska letina ugodnejša in se je držala na višini 1928-29 torej nad povprečjem. Vinski pridelek Avstrije in Češkoslovaške se ceni na 3 milijone hektolitrov, pridelek Jugoslavije, Rumunije, Bolgarije in Madžarske pa na 14 milijonov hl. Celotni vinski pridelek držav severne poluti znaša po cenitvi mednarodnega agrarnega instituta v Rimu 130 milijonov hl, kar je seveda znatno manj kakor v zadnjih dveh letih, kajti leta 1929. je znašal pridelek 170 milijonov, leta 1928 pa 165 milijonov hl. Lanski vinski pridelek severne poluti pa zaostaja tudi za povprečjem zadnjih pet let, ki znaša 155 milijonov hl in je le nekoliko večji, kakor v najslabših dveh povojnih letih, namreč 1926. in 1921., ko je znašal pridelek 122 odnosno 124 milijonov hl. Pri tem pa je treba uočevati, da odpade lanski pridelek na večjo površino vinogradov, ki se zadnja leta stalno širijo.

— Brezcarinski uvoz kompletnih žičnih železnic ukijin. Ker je na podlagi komisije ugotovitve podjetje »Jasenica« d. d. v Smederovski Palanki povsem urejena za proizvodnjo žičnih železnic, je trgovinsko ministrstvo odločilo, da odslej ne bo več pristajalo na izdajo uverjenj za brezcarinski uvoz kompletnih žičnih železnic.

— Tarifa skupnega davka na poslovni promet za rozan les. Savez industrijev in trgovcev žumskih proizvodov je za torek sklical v Zagreb konferenco vseh organizacij lesnih industrijev ter zbornice, kjer se bo razpravljalo o končnem predlogu glede višine kombiniranega skupnega davka na poslovni promet in o krizi lesne industrije.

— Za priznanje stare izvozne premije na vino za zaključke, sklenjene pred znizanjem premije. Prošnjam za priznanje stare višje izvozne premije na vino na vse prodaje v inozemstvu, ki so bile izvršene pred znizanjem te premije, se je sedaj pridružil tudi Privilegirana izvozna družba, ki je poslala predsedniku vlade predstavko s prošnjo, da se izvoznikom plača premija od

Iz Šoštanja

— Smrt narodnega moža. Kakor je že »Jutro« javilo, je umrl 28. t. m. po daljšem bolehanju upokojeni višji sodni oficijal g. Marko Fras, star 71 let. V minulih jeseni ga je priklenila zavratna bolezen na bolniško posteljo, katere mu ni bilo usojeno še kdaj zapustiti. Po rodu je bil iz Pristave pri Ljutomeru, služboval pa je v Mariboru, Ljutomeru, Logatcu, Idriji in Šoštanju, kjer si je tudi izbral življenjsko družico iz ugledne Cerovškove rodbine. Bil je vedno in povsod v narodnih vrstah. V petek je bil ob veliki udeležbi občinstva položen k večnemu počitku. Blag mu spomin, gospej soprogi in ostalim sorodnikom naše sožalje!

Iz Murske Sobot

— »Gostilničar pri Sv. Roku«. Naš mladi učitelj Milan Ferjan, avtor tridejanke s tem naslovom, je naturalist in je simbolist. Njegove osebe so produkt literaturne in lastnega tragičnega doživljanja. Iz idejnih in umetnostnih spon, v katere ga je vklebil, kakor vso mlado generacijo, genij Ivan Cankar, se rahlo najavlja v najlepši sceni njegove igrane (razgovor oduščenega hlapca z malim naslednikom), simpatična samorodnost. Ze sama ta scena je dovoljna legitimacija marljivemu soboškemu odru, da se je z vso ljubeznijo posvetil uprizoritvi te druge Ferjanove igre. (O prvi je lani obširneje poročal »Učiteljski tovariši«). Tehnično in stilistično predelana drama bi zaslužila pozornost tudi večjih odrov. Igralo se je z močnim elanom, realistične scene so bile mogoče še premočno podane. Igralci, razen enega, posrečeno izbrani. Režiral je avtor sam in je i kot režiser i kot igralec dosegel mnogo priznanja.

(Nadaljevanje domačih vesti na 7. strani.)

GOSPODARSTVO

100 Din na 100 litrov izvoženega vina za ono vino, ki je bilo prodano v inozemstvo pred znizanjem premije na 80 Din in je bilo šele pozneje dejansko izvoženo, ker so izvozniki pri prodaji kalkulirali s stare premije.

— Važno za vinočrnce, izdelovalce kisa in druge obrti, ki se poslužujejo cementiranih sodov. Kakor znano, je minister za trgovino in industrijo s pravilnikom od 19. decembra 1928 odredil, da se sodi z zasebnimi žigi ne smejo opremljati na istem dnu, kjer se nahaja uradni žig. Da je to v praksi povzročalo veliko nepotrebnega dela in mnogo nepriključnosti, pomisliti je treba le, da se nabere na železnih, ladjah, carinarnicah itd. sodov v veliki množini in da je treba sode vedno obračati za ugotovitev lastnikove oznake. Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je sedaj na svojo tozadevno v novembru 1930 predloženo vlogo prejelo obvestilo, da je gospod minister ugodil upravičenim željam in spremenil tozadevno določilo pravilnika tako, da se bo lo odsej smeli privatni žigi zopet stavljati na ono dno, kjer so uradne oznake, rorej tudi na dno, na katerem je odprta za iztakanje in sicer pod uradnimi oznakami v obliki elipse ali kroga. Dotična odločba je objavljena v prilogi III k Službenim Novinam št. 11 od 16. t. m.

— Pozna odločitev glede valorizacije obligacij avstrijske Družbe državnih železnic. Zaradi načelne važnosti je ta dno vzbudila tudi v inozemstvu veliko pozornost razsodba avstrijskega najvišjega sodišča glede vprašanja obligacij družbe »Steg« (Staatseisenbahngesellschaft) iz l. 1873/74. V procesu, ki ga je za izmetnitve teh obligacij vodil sodni kurator odvetnik dr. Maritschek, je imenovano najvišje sodišče odločilo, da mora družba »Steg« obligacije iz l. 1873. in 1874. glaseče se na 200 goldinarjev avstrijske veljave v srebru ali 400 mark ali 500 frankov, izplačati v srebru ali 200 šillingov v protivrednosti tržne cene 2 1/2 kilograma čistega srebra za vsako obligacijo in 1/18 kg čistega srebra za vsak kupon. Družba »Steg« je na obligacijah samih objavila izplačilo v srebrnih novcih, zato dolguje tudi srebrne novce. Ta odločba je značilna, čeprav ne predstavlja nikak prejedice za ureditev avstrijskih državnih dolgov v srebru, ker se določbe trgovinskega zakona, na katerih sloni odločitev, ne dajo uporabljati na dolgove države. Po tej najvišji razsodbi se obligacijska obveznost družbe »Steg« poveča na 2 1/2 milijona šillingov, dočim je v bilanci vstavljena s 350.000 šillingi. Ugovor družbe, da vplačilo ob priliki emisije obligacij ni bilo izvršeno v efektivnem srebru, je vrhovno sodišče zavrnilo, kakor tudi mnenje, da je družba dolžna izplačati za 100 goldinarjev le 200 razvednotenih avstrijskih kron ali 2 groša sedanje veljave. V avstrijskih finančnih krogih primerjajo to razsodbo z enako glasečo se razsodbo haškega mednarodnega razsodišča glede srbskih predvojnih dolgov.

— Znižanje diskonta v Bolgariji. Iz Sofije poročajo, da je bolgarska Narodna banka znižala diskontno obrestno mero od 10 na 9 odstotkov. Kakor znano je imela bolgarska Narodna banka doslej najvišjo diskontno mero v Evropi.

— Uradni tečaji za februar. Finančni minister je za februar določil naslednje uradne tečaje: 1 napoleonondor 218.6 Din, 1 zlata turška lira 249, 1 angleški funt 274.9, 1 dolar 56.5, 1 kanadski dolar 56.2, 1 nemška marka 13.45, 1 poljski zlot 6.33, 1 avstrijski šiling 7.96, 1 belga 7.89, 1 madžar. pengő 9.88, 1 braziljski milraj 5.40, 1 egiptski funt 281.80, 1 urugvajski pezo 36.20, 1 argentinski pezo 17.20, 1 turška papirnata lira ali 100 piastrov 26.70, 100 albanskih frankov 1075, 100 zlatih francoskih frankov ali 100 švicarskih frankov 1085.90, 100 francoskih frankov 221.85, 100 italijanskih lir 236.40, 100 belandskih goldinarjev 227.7, 100 rumunskih lejv 33.60, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih ali norveških kron 1513, 100 švedskih kron 1515.40, 100 španskih pezet 596, 100 grških drahem 73, 100 češkoslovaških kron 167.60, 100 finskih mark 142.10, 100 letonskih latov 1084.90.

— Dobave. Prometno-šomerijski oddelki direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. februarja ponudbe glede dobave 200 železnih zavornih cokli, 15 železnih dvokolesnih vozov, ter glede dobave 1 železne samokolnice; strojni oddelki do 4. februarja glede dobave 1000 kg sikativ in do 7. februarja pa glede dobave 100 kg abestinskih vrvi; gradbeni oddelki pa do 6. februarja glede dobave 1900 kg katrana. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direktorija državnega rud-

niha Velenje sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 2800 m žice za dinamino in 500 m traku Jakonett, do 17. februarja pa glede dobave 1 stroja za mešanje betona. Direktorija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 16. februarja ponudbe glede dobave 150.000 komadov kapsol. Vršaji se bosta naslednji ofertalni licitaciji: 17. februarja pri direktoriji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu glede dobave 1 centrifugalne sesalke, 18. februarja pa glede dobave električnih kablov in 360 m masmanovih cevi. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani).

— Dobave. Direktorija državnega rudnika Kakanj sprejema do 4. februarja ponudbe glede dobave rešet, 500 kg svinca, 45 kg konopljice za cevi, 250 kub. m eternita ali salomita, 25 kg žebelj za eternit, 30 kg usnja, 10 kg jermen, masti za usnje ter raznega usnjenega blaga. Direktorija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. februarja ponudbe glede dobave 180 m manesmanovih cevi, 1 planimetra ter glede dobave 1 okvirne vodne tehtnice. Dne 7. februarja se bo vršila pri direktoriji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave platna za zastave; 9. februarja pa pri direktoriji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za vzdrževanje varnostnih naprav.

BORZE

30. januarja

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah Newyork in Praga. Tečaj deviz so se v splošnem okrepili.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda ostala brez prometa in je notirala za aranžma 416 — 417, za kaso pa za 415.50 denar. Do zaključkov pa je prišlo v 8 odst. Blairovem posojilu po 91.875 — 92.25, v 7 odst. Seligmanovem posojilu po 87. Med bančnimi papirji je bil zabeležen promet v Prastedionu po 975, v Srpski po 190 in v Jugobanki po 77.50 — 78. Od industrijskih delnic pa so se trgovci Trboveljska po 335, Dubrovačka po 380 in Drava po 235.

Devise. Amsterdam 22.785, Berlin 13.4525—13.4825 (13.4675), Bruselj 7.9014, Budimpešta 987.54—990.54 (989.04), Curih 1094.4—1097.4 (1095

KULTURNI PREGLED

Naši obiski in razgovori

3. Anton Lajovic

Svetnik Anton Lajovic je markantna osebnost v našem kulturnem svetu. Po poklicu je sodnik, po umetniški naturi muzik. Njegovo skladateljsko delo zavzema v naši glasbi svojsko in daleč vidno mesto. Kakor o večini naših muzikov, nimamo tudi o njem nobene študije. Naša moderna muzikalna tvorba je stilsko popolnoma nezakonska. Kljub temu, da je slovensko glasbeno življenje dokaj živo, nimamo razen dr. Vurnika niti enega esejista, ki bi pisal o muziki. Moderna biografska umetnost, pri nas več nego zanemarjena, se ni niti dotaknila naših glasbenikov.

Anton Dobronić je n. pr. skladatelj, ki rad piše o aktualnih problemih glasbe in o nje odnosih do življenja. Pri nas so skladatelji k večjemu se bavijo s kritiko. Svetnik Lajovic bi imel, menim, še največ pogovorov za našega glasbenega esejista. Zanimivo je, da se njegovo publicistično stremeljenje ni obrnilo v smer in da prav o glasbi najmanj razmišlja in piše. Preokret, ki je nastopil v krogu njegovega duhovnega zanimanja po prevratu, je simptomatičen za naše razmere. Skladatelj občuti potrebo, da se izprezve v misleca, ki bo podrobno in z neko ognjivostjo, ki razodeva umetniški temperament, zasledoval sociološko in politično preobrazbo naše družbe, vprašanje naše kulturne usmerjenosti, probleme naše kulturne politike.

Preudarna in včasih udarna beseda svetnika Lajovice, njegova polemična duhovnost, njegov, dejal bi: analitični čut, ki razčlenja vsakovrstne teorije in kakor s pinceto išče tega, kar potrebuje ta idejni anatom za kakšno konkretno vprašanje; njegov radikalizem, ki je v tej miselni celoti povsem utemeljen, četudi se ob strani vidu hudo enostranski — vse to je v ljubljanski družbi (oni namreč, ki živi tudi duhovno) tako vidno in ostro izdelano, kakor njegova filozofija.

Zanimivo je tedaj, kako in čemu je skladatelj Lajovic postal publicist, ki skuša uveljaviti svoj aspekt na naše kulturno življenje. Naslednji razgovor utegne vsaj malo pojasniti ta razvoj od skladateljske tvornosti do kulturno-idejne akcije. Bodi to skromen donekateri k duhovni biografiji našega umetnika-intelektualca.

Ali Vas je Vaša pravniška stroka in funkcija sama napolnila od skladateljske tvornosti k sociološkemu in kulturnim problemom, ali pa ste občutili, da vam umetnost ne zadostuje in da se morate se v obliki eseja in članka približati našemu človeku?

— Tako je bilo: Po prevratu se je osnoval v Ljubljani kulturni svet. Tudi mene so pritegnili vanj. Slo je za to, kako bomo sami uredili svoje zadeve. Mene je pred vsem zanimalo umetnostno življenje; opazovanje novih razmer in potreb me je kmalu privelo do misli, da bi bilo zelo praktično za me in za druge, če bi si bil sestavil delovni načrt. Sedaj je treba delati! — ta imperativ novih razmer se je tiste čase kar najostreje postavil pred mene. Če sem se vprašal, kako? — sem moral takoj zapustiti dotlejše individualistično vrednotenje kulture. Spoznal sem, da moramo videti neko kulturno politiko, le-ta pa se ne more omejiti na stališče ene same struje. Zato sem moral razmišljati, kaj spada v kategorijo umetnostne kulture; tako sem prišel do nadaljnjega spoznanja: da so v kulturni politiki poleg najpomembnejših stvari tudi pomembni činitelji: solnčna in senčna stran tvorila isto kulturno filozofijo. Z vidika celotne kulture je treba, da se vse te reči uravnovesijo. Prav s tega vidika sem prišel do nekega demokratičnega nazora o kulturi in smatram posled, da je sotrud-

ništvo najdobješega človeka funkcionalno tako važno, kakor sodelovanje velikih tvorin duhov; pri tem kajpak ne prezrem, da so slednji glavni motorji, toda njih delovanje ne bi imelo resonance, če bi ne bilo ostalih, ki ga sprejemajo. Moje prejšnji čas individualistično, dejal bi: aristokratsko vrednotenje kvalitete, se je razširilo v socialno.

Po vsem tem sem si postavil vprašanje: kakšno vrednost ima celotno umetnostno prizadevanje na družbo? To vprašanje me je vodilo preko meje umetnostnega dogajanja v pokrajino duha, ki so mi bile dosihmal bolj ali manj neznane. Torej ne pravo, marveč razmišljanje o umetnostni politiki v novih razmerah, me je zbližalo s splošnimi vprašanji naroda in družbe. Iz prava nisem dobil dotlej nikake slike o svetu in šele pozneje sem moral pravo spraviti v sklad s sliko, ki sem si jo pridobil.

Pot mojega razvoja pa je vodila tako-le: Dobil sem do rok Guyau-ovo knjigo »Umetnost kot sociološki fenomen«. Iskanega odgovora mi ni dala; ostal mi je samo tako zvani simpatični vidik odnosa do umetnosti. Vzel sem v roko neko zgodovino filozofije, ker sem upal, da najdem tu ono, kar sem iskal; toda preveril sem se, da je vse to samo individualno gledanje na življenjske probleme. Segel sem po Masarykovi kritiki marksizma (»Socialni odtak«) in jo čital dolgo časa. Zainteresirala me je za marksizem, vendar marksit nisem postal, ker me je Masaryk naučil kritičnega premotivanja marksističnih teorij. Toda poglavitna zapreka je bila še neke druge; namreč v mojem življenjskem izkustvu, ki je bilo duhovno, ne materialno. Izkustvo pa je jedro kontrole nad idejami. Zaradi tega torej že a priori nisem mogel akceptirati materialistično-ekonomskega izkustva, ki se mu je protivilo moje duhovno.

Začel sem se baviti s sociologijo. Vem da sem takrat prebrskal knjižnico naše mlade filozofske fakultete in iskal knjig iz sociologije; edina, ki sem jo bil našel, je bil še nerazreznani izvod Giddingsovih »Principov sociologije«. V tej knjigi sem odkril več imenitnih poglavij. Stiki z dr. Tumo so mi odprli njegovo lepo sociološko knjižnico. Posebno sem čital knjige: Fouillée, »La science sociale contemporaine«, Tarde, »Transformations du droit«, Seillière, »La Philosophie de l'imperialisme«, Bouglé, »Leçons de sociologie sur l'évolution des valeurs«, zlasti pa Durkheima »Méthode sociologique« in »Sociologie et philosophie«, nekoliko tudi Estéva, pa G. Simmela; slednji me ni nič kaj ogrel. Tako sem zlasti preko francoskih sociologov prišel do svojega sedanjega sociološkega aspekta, do tega, kar pri večini slovenskih izobražencev tolikanj pogrešamo.

Menda se ne motim, če trdim, da ste prvi pri nas skušali promatrati naše kulturno in socialno življenje z vidika pragmatične filozofije. Ali ste čitali Williama Jamesa in nimate li marsikaj skupnega z nazori tega najznamenitejšega ameriškega modroslovca? Na Jamesa me je bil opozoril dr. Tuma. Prebral sem (v francosčini) njegovi knjigi »Pragmatism« in »Philosophie de l'expérience«. Ko sem čital Jamesa, se mi je videlo, da je mnogo tega, kar on piše, dobilo že prej v meni svoj polni izraz. Čitanje tega pragmatista je vzbujalo v moji notranjosti pravo bliskanje, občutje zadoščenja in zmage. Kakor pri drugih socialnih filozofov, sem tudi pri njem iskal pred vsem tega, kar bi se dalo s pridom uporabiti za naše razmere. Iz teh knjig sem se hotel naučiti pravilnega gledanja na svet, ki me obdaja; ideje so za me vedno v relaciji s konkretnimi življenjskimi pojavi, zato jih iščem v prvi stvari zaradi te konkretosti.

Po tem duhovnem razvoju je stala družba demitizirana pred menoj. Naslanja se na individuje, ki delno vodijo, delno se dajo voditi. Vsa spoznavanja, vsi sistemi ali vrednote so v zadnji točki vedno vezani na osebnost. Zame torej stavek o absolutni na višje kategorije duhovnega življenja, je resnici ne obstoja. Resnic, ki se nanašajo toliko, kolikor je ljudi. Vsaka teh resnic dobiva svojo značilno barvo po celotnem doživljanju tedaj resnic v posameznem individuu.

Tako sem torej iz spoznanja potrebe, da je treba nekaj storiti, prišel po proučevanju sociologije do pragmatične postavke, da je treba delati ne po abstraktni potrebi spoznanja, marveč po konkretni potrebi danih kulturnih razmer. Iz pravilnega gledanja nastaja pravilno delovanje in potreba agrarnaja stopi na prvo mesto. Tako sem občutil in spoznal važnost in pomen akcije, morem pa tudi — zdi se mi — pravilno presojati važnost ideje v življenju. Če je Marxu idejni svet sam »der gedankliche Überbau« nad gospodarsko potrebo, je pri meni ta potreba razširjena na vse življenje, ne samo na gospodarsko.

Kako presojate v luči svoje miselnosti tradicionalni slovenski spor med katoliškim in svobodoumnim naziranjem?

doživlja nič manj čudne prigode samo z ljudmi.

Kakor je bilo že rečeno, je »Kandid« sestra na Leibnizovo filozofijo o predoločeni harmoniji, iz katere bi sledilo, da je naš svet »najboljši izmed svetov«. Ta plitvi, prenašni optimizem, ki ga v Voltairjevem romanu oznanja dr. Pangloss, se pred Kandidom trga s kruto neizprosno, od njega ne ostane, kakor smo že videli, nič drugega nego modro spoznanje, da si moraš sam poiskati svoj tih vrt, svoje delo in v tem delu najti uteho in smoter. Modrovanje o zmislivosti stvarstva in o harmoniji vesolja se ne privede nikamor, ker ti lahko življenje s svojo bedasto slepoto razžene vse lepe iluzije. Zaradi tega čita »Kandid« kot bridko satiro na človeka in na ves svet, ki nas obdaja; kot posmeh umnega misleca vsej razvratni neumnosti, katere neumnost je zgodovinsko dokazana in ki je ne more iztebiti nobena revolucija; kot priznanje, da ima zlo, ki vlada na svetu in ki je posebno močno v ljudeh, svoje neumnostne korenine.

Če čita »Kandid« s tega vidika, ti bo rada prišla zapeljiva misel, da se je od Voltairjevih časov svet že znatno izboljšal in ljudje prav prikupno poboljšali. Danes, boš ugovarjal, ne bi bilo mogoče, da bi človek doživljal toli čudne in strašne reči. Močno bi se mi hotelo, da bi ta ugovor zavrnili s pripetljajmi sodbodnikov, ki niti malo ne zaostajajo za Kandidovim razkrivanjem »najboljšega izmed svetov«. Toda že čujemo novi ugovor: Priznati moraš, da je celotno življenje omikanih ljudi znatno

— To vprašanje je tako obširno, da vam ne morem nanj odgovoriti na kratko. Smatram pa spor med obema strujama za povsem normalno obliko nekega neprostovoljnega sodelovanja na našem kulturnem nivoju. Ta kulturni spor je izboljšal naše celotno stanje. Obstoj dveh protivnih struj je zdrav za ves naš duhovni razvoj; priznam vam, da bi zelo obžaloval, če bi katere te struj izgubila nekoliko svoje dinamike, ker bi nasprotni strani zmanjkalo trenja, ki se mi vidi v duhovnem svetu prav tako bistvena premisa gibanja, torej napredka, kakor v fizikalnem svetu.

Vaše znano stališče je, da so posebnosti naroda največji vir njegove kulture in da je treba narodni kulturi na ljubo omejiti tuje vplive. Ali se vam ne zdi, da tišimo pregloboke v kulturnem eklektizmu in da niti sami ne vemo jasno, kako naj se vrne mo k svojemu bistvu in v tem naj ga spoznamo in priznamo?

— Za me je ideal to, da uravnovesimo vplive tujih kultur; šele ko bo to doseženo, lahko upamo, da bomo našli sami sebe. Hibo našega kulturnega življenja vidim v globoki enostranosti, v izključnem prevladovanju samo ene, t. j. nemške kulture. Glede eklektizma imam vtisk, da kulturo merimo preveč civilizatorno. Ker vse tehnične pridobitve dobivamo z zapada, se nam vidi, da bomo tudi duhovne kvalitete našli samo tam. Nekateri bi hoteli kulturo odtrgati od človeka, kakor da ta dobrina ne bi bila vezana nanj, — kakor da bi visela v zraku. Če bi duhovno kulturo res vezali na osebnost, tedaj ne bi mogli prezreti, da ima tudi vzдох tako kulturo. V tem je glavna ovira, da se naša kulturna orientacija ne more bolj približati Hrvatim in Srbom. Njihovo duhovno kulturo merimo z merilom zapadnih narodov; to merilo pa ji ni adekvatno. Za me je pravilno samo adekvatno merilo, ki pravilno upošteva posebno kulturno okolje. Če bi n. pr. Prešerna merili brez ozira na kulturno okolje, denimo, z neadekvatnim merilom Goetheja, Shakespearea i. dr., bi ga gotovo napačno cenili. Prav tako napačno bi bilo, če bi 20 letnega Mickiewicza merili z veličino Goetheja, ki je bil takrat na višku razvoja, dasi po dinamiki celotnih osebnosti nemara nista bila daleč narazen.

Kar se tiče našega bistva, menim, da tu velja primerjati z osebo duševnostjo: posameznik spozna samega sebe takrat, ko spozna osebnosti okrog sebe; njegova individualnost se kristalizira v kontrastu s sosedi. Zato šele v svobodnem razgledu, brez pritiska kakršnekoli tuje kulture, spoznavamo, kje stojimo in kaj smo. Sedaj, ko se otrešamo prevladujočega vpliva ene same kulture in se ogledujemo v kontrastih raznih tujih kultur, bomo lažje spoznali svoje bistvo.

Kako mislite o našem kulturnem zbliževanju s Srbi in Hrvati? Kakšen bo nadaljni proces duhovnega zedinjevanja, ki utegne slediti sedanjemu, pretežno mehanskemu in vnanjemu?

— Za posamezno konkretno duhovno stanje je odločilnega pomena vsa njegova preteklost; ona ga je izoblikovala do te stopnje, ona individualizirala. Mislim, da smo duhovno še znatno diferentni; imeli smo pač preveč različne usode v preteklosti. Slovenec smo se do prejšnjega duhovno izrazito individualizirali. Če je dopustna nalika s psihologijo posameznika, se mi zdi, da bi bila popolna konfundacija zaradi te dozorelosti nemogoča, mislim pa, da bi večja komunikacija v našem vzajemnem duhovnem žilju zelo pospešila, da bi se večje plasti naših duhovnih vrednot strnile v skupnost. Ako bi si začeli smotno ustvarjati nekaj fond skupnih idealov, bi to pomenilo za nas na ojačeno kohezijo. Za takšno skupno podlago se je prav v zadnjem času že marsikaj storilo.

Ponovno ste poudarjali slabo sociološko zainteresiranost slovenskega izobražence. Ali nismo morda že preveč »literarni«?

— V prejšnji dobi smo se Slovenci duhovno izživljali samo v umetnostni kulturi, ker smo bili na drugih poljih zaprti. Tako je literatura z umetnostjo predstavljala silo vsega narodnega prizadevanja in je bila naše centralno zanimanje, kar je po zakonu vztrajnosti ostala še dalje. Po prevratu smo morali prevzeti odgovornost na vseh mnogih področjih narodnega življenja in literarno izživljanje je bilo moralno avtomatsko zmanjšati na tisto mero, ki mu v življenju svobodnega naroda legitimno gre. Tako se torej nujno deliteratiziramo; nemara bomo zaradi reakcije šli predaleč, vendar se bo prej ali slej uravnovesilo tudi to. Brez širših socioloških vidikov pa naš izobražene ne bo mogel več biti.

In umetnost? Kakšno vlogo ji presoate v sodobnem življenju? Kakšno bodočnost ima pri nas?

— Umetnostno življenje koordiniram popolnoma vsemu ostalemu življenju in ga stavim poleg gospodarstva itd. Toda, če je umetnost v isti vrsti z drugimi panogami narodnega življenja, je tudi enako važna in sem odločno zoper vsako omalovaževanje. Globoko zgoreno je, če kdo vidi v umetnosti nekakšen luksuz; trdim, da je bistveno važni del osebnega in narodnega

višje in osebna svoboda posameznikov neprimerno sigurnost, da so vse oblike javnega življenja bolj človekoljubne in razumnejše razširjena tako, da bi si nekateri zopet želeli malo bolj navihnih in zaostalih občanov. Tako ugovarja sodoben čitatelj »Kandida« in misli, da prosveta, tehnika, svoboda vendarle pripravljajo neko bodočo harmonijo, ideal »najboljšega izmed svetov«. Verujem, da je idealno mogoče neki optimum človeškega razvoja, neka posredna racionalizacija vsega krutega in neumnega, ki ne bi bila niti tiranska niti omejena. Toda ta idealna možnost ima vrednost samo v tem, da po nji stremimo, kakor so stremeli najboljši prosvetljeni duhovi zadnjih dveh stoletij. Razvoj človeštva pa nikdar ne vodi premočrtno k nekemu idealnemu cilju; že en sam vihar v nižjih zračnih plasteh nam lahko zatemi vse zvezde. Za sivo, vsakdanje življenje je črnogledna skepsa »Kandida« danes tako »aktualna« kakor je bila kdaj prej. Pri teh pripetljajih, ki tolikanj kruto trgajo naše sanje o srečnem življenju in dobrih ljudeh, ni važno, da si današnja sovražnost, omejenost in hudobnost, iščejo drugačnih sredstev. Le priznamo, da so ta sredstva zaradi svoje rafiniranosti celo še hujska in da je baš svetovna vojna podčutila vsakega, kdor globlje pogleda in misli, kako večje uboja, trpinč, z lobo in močjo triumfira nad svojim bližnjim človekom, ki pozna telefon, elektriko, bacile, moderno higijeno in naravoslovno miselnost 19. stoletja. Načrti za bodoče vojevanje s plini in kužnimi bacili, za pokolje en grós, kakor jih zgodovina, ta

življenja. Brez teh duhovnih manifestacij ne bi mogli človeškega življenja imenovati človeško; manjkalo bi mu duhovni vzpon, ne bi imelo svoje največje karakterističnosti.

Pri nas pa je po mojem mnenju tako: Ko se bo izboljšal naš duhovni položaj, se bo tudi položaj umetnosti popravil, zakaj dosihmal so pri nas umetnost v splošnem podcenjevali, zlasti če jo primerjamo n. pr. s ceno političnih vrednot in javnem življenju. In vendar je umetnost eden poglavitnih činiteljev, ki ustvarja to, kar bi imenoval: narodna moralnost, namreč razpoložnost, da se dvignemo nad gmotne interese v duhovno sfero. V luči umetnosti ter sploh v duhovnem svetu postane dragoceno tudi življenje najbolj preproste človeka.

Ob tolikem obilju problemov je ostalo v ozadiju vprašanje o našem skladateljskem delu. Kaj snujete, kaj pripravljate?

— No — nikar se ne zadušite: za sedaj nimam nobenih načrtov. Praktične razmere so me začasno odvrnile od izključnega zanimanja za muziko. V primeru z zanimanjem za naša družbena vprašanja, za vprašanja naše splošne usode, je to vendarle ožji interes. Nič ne vem, kdaj se bom zopet vrnil tja. Predvsem bi se hotel lotiti neke reči, ki mi je že dolgo pri srcu: rad bi uglasbil Verlaineov ciklus o Bogu iz knjige »Sagesse«. Kakor rečeno, je to za sedaj samo še želja.

B. Borke.

Prof. August Musić

Naš ožji slovenski rojak, vpokojeni profesor zagrebškega vseučilišča in redni član Jugoslovanske akademije, August Musić, slavi v Zagrebu 75letnico rojstva in 50 letnico znanstvenega dela. Njegovo im. je širši slovenski javnosti neznano; kdor pa je na Hrvaškem imel priliko spoznati čela in znanstven sloves tega uglednega humanista, ni niti vedel, da je učeni August Musić po rodu z Dolenjskega.

August Musić se je rodil l. 1856 v Krki na Dolenjskem. Prvih šest gimnazijskih razredov je dovršil v Novem mestu, 7. in 8. razred pa v Zagrebu, kjer je začel tudi vseučiliško študije. Izbral si je klasično jezikoslovje. Zelja po izpopolnitvi ga je odvedla na univerze v Leipzig in Berlin, kjer je poslušal predavanja največjih takratnih nemških strokovnjakov klasičnega jezikoslovja. Posebej je mladega Musića zamikala stara Grška; nje jezik in književnost je posledje proučeval vse življenje in je stal do današnjih poznih let svojega življenja navdušen oboževalec antične kulture.

L. 1875. je dobil Musić prvo službo v Zagrebu, l. 1887 je začel svojo kariero na stolici »Klasika« v Zagrebu, l. 1894. je bil imenovan za rednega profesorja. V do vpokojitve l. 1924. je bil vzgojitelj naraščajočih klasičnih filologov, profesor grškega jezika.

V svojih stroki je bil sila delaven; pisal je vrsto šolskih in pomožnih knjig; bil je tudi v vprašanji srbskohrvatskega jezika in je spisal iz stroke več daljših in temeljnih razprav. Pri ljubljani je bila njegova »Povijest grčke književnosti«, ki jo je izdala Matica hrvatska. Nadaljeje Musićeve razprave se tičejo komparativnega jezikoslovja. Sodeloval je tudi v raznih inozemskih znanstvenih časopisih, v literarnih listih pa je objavljaj svoje razprave o življenju in delu raznih hrvaških znanstvenikov.

Vzlic temu, da je profesor Musić živel stalno v Zagrebu in pisal le v hrvaščini, ni pozabil svoje ožje domovine. Pripravil je za »Matico hrvatsko« prvi »Rječnik hrvatsko-slovensk«, ki je doživel štiri izdaje. V Letopisu Jugoslov. akademije je objavil temeljito znanstveno razpravo »Prešernov krst pri Savici; razen tega je izšlo v Radu Jugoslov. akad. več Musićevih razprav iz slovenskega jezikoslovja. Za svoje obilno znanstveno delo je bil Musić že l. 1896. izvoljen za rednega člana Jugoslov. akademije. V njenih vrstah marljivo deluje še danes; bil je tudi daljšo dobo njen književni tajnik. Med svoje prave člane ga štejeja Srpska kralj. akademija v Beogradu in Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani, grško filološko društvo »Korais« v Atenah pa ga je izvolilo za člana »dopisnika. Ugodnemu učenjaku, na katerega je lahko naša Dolenjska ponosna, želimo tudi mi še mnogo zdravih let!

Jugosloven v češko-nemški drami

»Jutro« je že zabeležilo v svoji kulturni kroniki novo dramo češko-nemškega pisatelja Franca Werfla »Das Reich Gottes im Böhmen«, ki je izšla nedavno v založbi Pavla Zsolnaya.

Dramo so med tem ponovno igrali z velikim uspehom na Dunaju. Franc Werfel je Nemec iz Češkoslovaške in ga prav kakor njegovega tovariša, pisatelja Egona Ervina Kischu zlasti odlikuje absolutno objektivno in prijateljsko razmerje nasproti Čehom. Oba navedena nemška pisatelja rada zajemata snov svojim odličnim delom iz življenja Čehov, zlasti češke Prage. Franca Werfla čista tudi naše čitatelje

občinstvo; vsaj v manjšinski ljudski knjižnici je bilo opaziti, da so čitatelji zelo marljivo segali po Werflovemu romanu »Barbara« in »Der Abituriententag«. — Tudi v svoji novi drami »Das Reich Gottes im Böhmen« se je izkazal za simpatičnega prijatelja češke minulosti. Drama opisuje nastop taboritov na Češkem in na koncilu v Bazu v letih 1431. do 1434., ko je vodil Taborite Prokop Večiki, katolike pa papežev odposlanec kardinal Julijan. — Za Jugoslovane je drama tem zanimivejša, ker nastopa na koncilu v Bazu kot najodločnejši nasprotnik Prokopa Jugosloven dr. Ivan Stojković iz Dubravnika, ki na koncilu sam priznava, da je Slovan ter javno karakterizira poglavitne lastnosti Slovanov. Dr. Stojković, ki je Slovan ter označuje kot domišljavega fanatika, je redni profesor v Parizu; on najstrastneje pobija revolucijo, narne in heretične nauke čeških husitov, poziroma taboritov. Werfel drastično slika tudi socialne razmere Čehov v teh letih; zlasti zanimiva je komunistična agrarna reforma, ki jo je proklamiral Prokop.

Bilo bi zanimivo vedeti, iz kakšnega zgodovinskega ozadja je vzel Werfel Jugoslovana dr. Stojkoviča, kateremu odgovarja Prokop na koncilu med drugim tudi takole: »Mi Slovani se ne ustrašimo tako hitro. Kaj, Stojković? Pokaži, da ne znaš slabše sovražiti, nego se znaš plaziti.«

Dr. Avg. Reisman.

Zagreško pismo

Zagreb, 27. januarja.

»Malo kazališče« v Frankopanski ulici je imelo uspešno premiero: komedijo v treh dejanjih mladega francoskega pisatelja André Paul Antoina. Komad se odigra na pokopališču. Trije možje vstanejo iz groba in se pogovarjajo — o čem drugem, če ne o ženskah. Vsi trije so imeli za življenja vezi z eno in isto lepoticco. Prvi jo je ljubil idealno, verujoč, da mu dedke vrata ljubezni zbog njega samega. V resnici ga je ljubila zaradi — denarja in mladosti si je v obupu poglaval kroglo v glavo. Njegov sosed na pokopališču je postal tri mesece nato njen mož. In zdaj pripoveduje ta mož svojo storijo. Zakon ni bil srečen; žena si je kmalu poiskala ljubimega. Misli je: zdaj bo vsaj mir. Toda ne: žena se vrne, a njega, soproga, udari kap. Med tem razgovorom se dvigne iz groba tretji — kajpak, ljubimec te žene. Pokopala ga je njena nenasitna ljubezen.

Režiser g. Titto Strozzi je zelo večje rešil vse režijske probleme in je podal to delo v groteskni, zabavni, duhoviti obliki. Imelo je uspeh pri celotni kritiki in pri občinstvu.

V ilustriranem Hstu »Svijet« je izšel te dni »Tango« mlade ljubljanske skladateljice Vilme Mikek.

Velika dvorana Hrv. Glasbenega zavoda je bila nekega večera v teh dneh tako polna, da so morali celo na podij postaviti sedelce; tudi sosedna mala dvorana je bila nabasana. Kaj se je pripetilo? Od kod toliko zanimanja za umetnost? No, to pot ne gre za visoko umetnost, marveč za znanega dunajskega humorista na klavirju, Hermana Leopolda. Leopold je pred leti igral na klavir v nekem zagrebškem baru; pozneje je odšel na Dunaj, kjer si je bil pridobil ime z raznimi kompozicijami lahkega žanra, »slagerje« itd. Njegova zagrebška prireditelj je bila že nekoliko dni v naprej razprodana. No, mi ki pozorno zasledujemo vse muzikalno življenje Zagreba, smo morali ugotoviti, kako rado se občinstvo odziva kabaretnim prireditvam in kako težko ga spraviš na resen koncert. Takšen je pač duh našega časa... Ziga Hirschler.

Pesmi Srečka Kosovelja razposilja, dokler traja založba, založba »Luc«, Ljubljana l. postni predal 171. Izvod s postnino vred 21 Din. Denar naprej ali po poloznici. »Naš rod«. Izšla je 4. številka mladinskega mesečnika »Naš rod«. Najzanimivejši prispevek tega zvezka je pesem Otona Zupančiča »Kaj pravi ptica v zraku, kaj?«, ki je objavljena v faksimilu. Izmed ostalih prispevkov omenjamo nadaljevanje Hudalesove povesti »Triglavov polet« in Milčinskoga zgodbo »Butale in Butalice«. Prikužno pesmico »Sveti trije kraljci« je prispeval Dušan Vargazon. Tudi ostalo, pestro gradivo zasluži pozornost mladih čitateljev in mladino ljubov.

»Modra ptica«. Izšla je 1/2 številka novega letnika. Po nekoliko motnem uvoduniku J. Zagarja (»Nekaj misli ob prehodu v novo leto«) sledi članek Pera Pakja o Selmi Lagerlöfvi. Rudolf Kresal, čigar priredniška moč raste in se jasni, je prispeval daljšo povest »Vojna in glad in kruh in kuga«, ki se bo nadaljevala. Josip Vidmar v članku »Pota in podobe« pripoveduje o svojih srečanjih z arhitekturo v raznih evropskih mestih. Jože Kranjc je zastopal z »Nepomembno zgodbo«. S. Gregorc je prevel odlomek iz Augustinovi »Confessiones«. Nato se vrstita dva prevoda: novela J. P. Jakobsena »Strel v megli« in odlomki iz Schopenhauerja »O sodbi, kritiki, odobravanju in slavi« (»Kaj, kako »aktualen« je še vedno ta »zastareli« filozof? Ivo Grahor je prispeval črtico »Harmonika«. Številko zaključujejo književna in gledališka poročila.

Večina čitateljev pa bo postala po čitanju »Kandida« bolj kritična in nezaupljiva do lepega videza stvari in bo z mislijo in z dvodom tipala vse globočje, spoznavajoč vedno bolj ničemerost sveta. Pozitivno je samo tiho, a mirno delo v krogu, ki ti ga je določila usoda in ki ti lahko nadomesti vse »visoke smotere«. Biti tih, ponižen, zadovoljen do narave in ljudi, to je že stara stoletna modrost. Voltair je kot človek prihajajoče nove dobe pristavil še eno: delati in v delu pozabljati! Če bomo vsi delali vestno in pošteno, vsak na svojem vrtcu, se morda vendarle izboljša svet in mi sami poboljšamo!...

Naposléd se to: Naš človek je skoraj vzoren v svoji skrbi za mladino; kolikokrat čitaš, da se kdo huduje radi knjige za odrasle, češ, da je ne more dati otrokom. Toda mladina — to je človeštvo za se. Zakaj ne bi odrasli del človeštva imel svoje posebne literature? Kdo smo zahtevali, da naj se vse knjige pišejo tudi za mladino? No, »Kandid« je knjiga, ki ni bila spisana niti za mladino po letih niti za infante po duhu.

B. Borke.

Roman »Kandid« izide prihodnje dni kot prvi zvezek nove »Zbirke mojstrov«, ki jo izdaja Tiskovna zadruga. Roman je prevlel Oton Zupančič, dr. St. Leben pa je prispeval obsežen uvod. Knjiga bo prvo vrsto opremljena. V tisku je tudi že roman Fedina »Mesta in leta« (zbirka »Sodobni romani«). Natočaje knjižne zbirke Tiskovne zadruge! Zahtevajte prospekt!

Voltaire in njegov »Kandid«

Da, čitajmo »Kandida« brez predsodkov. V tem kratkem romanu ni prav za prav niti enega »pripetljajca«, beremo v uvodu slovenske izdaje, »ki bi ga ne bili poznali že davno, preden smo odprli knjigo. Situacija in dogodke, skoro vse si je bil Voltair izposodil iz pustolovskih romanov. Včasih se nam celo vsiljuje misel, da se zabava s parodijami, kakor jih najdemo v Donu Kihotu. V resnici mu ni do parodij. Z izjemo opisa Eldorada, ki so mu ni mogoče dovolj naučiti, ker preseka sklenjeno vrsto nastilj, izrednih dogodkov, zlob in preglajanj kakor žarek umetne luči, ki ostro očrta nasprotje med utopijo in resničnostjo, — so vsi dogodki resnični ali verjetni in niti ena fimez tedaj nesrečni ni taka, da bi se ne bila v resnici pripetila temu ali onemu človeškemu bitju.

Povedati vsebino, to bi pomenilo, pripovedati ves roman. Bistvo vsebine namreč ni v konvencionalnem zapletu in razpletu romana; bistveno ni to, da Kandid začne svojo odisejajo po krutem izgonu iz gradu barona Phunderten-tronekha in jo zaključi po presenetljivem srečanju z učiteljem Panglossom, o katerem je bil mislil, da je že zdavnaj mrtev, in po srečni združitvi s svojo Dulcinejo, gospodično Konigundjo, — marveč je bistveno to, kaj vse doživi Kandid na svoji poti. Kakor Odisej doživlja preudne pripetljaje z ljudmi, bogovi in polbogovi, jadra tudi Kandid po širni zemlji in

Dne 16. FEBRUARJA t. l. se vrši žrebanje dobitkov obveznic vojne škode

s sledečimi dobitki:

1 dobitak od	500.000 Din	10 dobitkov po	50.000 »
2 dobitka po	250.000 »	20 dobitkov po	25.000 »
5 dobitkov po	100.000 »	50 dobitkov po	10.000 »
		100 dobitkov po	5.000 »

Te drž. obveznice prodajamo tudi na mesečna odročila in to najmanje:

2 komada nominale 2.000 Din na 18 mesečnih obrokov po 62 Din
ali 2 komada nominale 2.000 Din na 24 mesečnih obrokov po 48 Din

Z izvršenim prvim vplačilom dosežete pravico na sodelovanje pri žrebanju in na dobitke.

BANKOVNO KOMANDITNO DRUŠTVO A. REIN I DRUG ZAGREB

Ilica 15, Trg Kralja Tomislava 17;

Podružnica BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica 47

Obveznice vojne škode so najpogostejša nalozba kapitala. Vsaka izguba je izključena, ker se mora vsaka obveznica amortizirati z 1000 Din. Najmanjši dobitak 5.000 Din.

Okoli 20. februarja izide v naši nakladi časopis »VJESNIK SREČE« s popolnoma avtentičnim rezultati vseh dosedaj izvršenih amortizacijskih žrebanj in žrebanj dobitkov obveznic vojne škode. Posamezna številka 10 Din.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Čehoslovaki so presenečili pravkar ves šahovski svet s novim strokovnim časopisom, ki naj izhaja vsakih 14 dni naj manj enkrat večji nego oni vodilnega nemškega »Deutsche Schachzeitung«. Prva številka ima celih dvanajst strani.

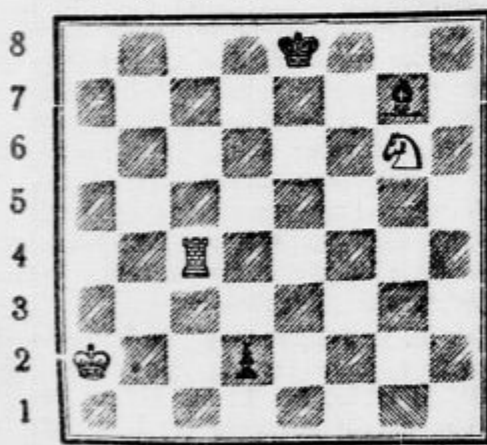
Novi časopis nosi ime »Šachové Noviny«, odgovorni urednik mu je Fr. J. Prokop (Praha XII, Vilimovska 8). Praktično partijo bo v njem obdeloval S. Flohr. Mladu nadobudni češkoslovaški mojster ostalo pa prevzeti Prokop, znani praški komponent.

Seveda je za nas vse važno, da smo dobili nov slovaški strokovni časopis. Važno pa je tudi, da se ta časopis obdrži. Naročniki so mu potrebni. Lepo bi bilo, če bi naši šahisti posegli po njem. Dolžnost bi bila, da v prvem redu podpiramo slovaški tisk.

Prva številka, ki je pravkar izšla, prinaša obširno poročilo o božičnem turnirju v Hastingsu s sliko zmagovalca dr. Euweja. Nato sledi 18 dobro glosiranih partij turnirja. Med krajšimi poročili najdemo tudi popis Aljechinove turnee po Jugoslaviji.

Prva številka začne tudi s publikacijo študij glavnega urednika Prokopa. Uvodoma pravi komponent, da ima čez 200 del, ki jih namerava predložiti. Če bodo vse tako lepe kakor prve tri priročene, bo časopis hitro postal dragocen ljubiteljem študij. V informacijo prinašam danes prvo Prokopovo študijo, ki z zelo preprostimi sredstvi ustvarja nenavadno mične slike. Študija je bila komponirana že leta 1923. v Brnu. Prav nič ne dvomim, da se bo našim šahistom zelo prikupila.

a b c d e f g h

Beli: Ka2, Tc4, Sg6 (3 figure)

Črni: Ke8, Lg7, d2 (3 figure)

Beli na potezi remizira

Celo trdnjavo ima beli kot premoč, pa je vendar v največji opasnosti. Črni kmet je že tik pred ciljem in če se mu posreči preleviti se v damo, je zmaga njegova. Bela trdnjavo, ki edina more misliti na grožnjo sovražno damo, stoji strašno nerodno.

Kako naj beli reši igro? Ali naj v obupu da šah s trdnjavo na c8? To bi ne imelo smisla. Črni kralj bi mirno stopil na d7, napadel s tem trdnjavo in igra bi bila takoj končana. Poteze belega kralja sploh ne pridejo v poštev. Skakač ima itak samo dve potezi: na f4 in na h4. V obeh primerih naredi črni novo damo in dobi.

Po vsem tem ostane le še poteza s trdnjavo. Toda katera? Prav nobenega dvoma ne more biti več. Samo na e4 zadrži se za hip črnega kmeta. Le za to prvo potezo se morajo skrivati komplikacije, ki naj omogočijo rešitev.

Začnimo tedaj s:

1. Tc4-e4+ — — —
Črni kralj ima tri poteze: na f7, na d8 in na d7. Prva je zelo slaba. Na 1. — — — Ke8-f7 sledi namreč 2. Tc4-e4+ Kf7×g6, 3. Te7-d7 in beli nima nobenih težav več. Drugo potezo si moramo ogledati. Poskusimo!

1. — — — Ke8-d7?
Poteza je zato sumljiva, ker se kralj izpostavlja šahom skakača. Res je sicer, da navidezno dober odgovor 2. Sg6-f8+ ne

velja. Črni skakača namreč ne bi vzel, ker bi dobil s tem šah trdnjavo na d4. Pač pa bi se mirno umaknil s kraljem: 2. Sg6-f8+ Kd7-c6, 3. Te4-c4+, Kc6-b5, ali pa 3. Te4-e6+, Kc6-d5, 4. Te6-e8, Lg7-d4 in dobi.

Kako pa naj beli izkoristi pozicijo črnega kralja? Ali naj da s skakačem na e5 šah? Kakšen smisel bi to imelo? Saj vendar lovec takoj vzame predrznega skakača. No, stvar ni tako preprosta. Poglejmo!

2. Sg6-e5+!

Črni mora vzeti skakača. Samo zato, ker maskira polje d4. Če bi se kralj umaknil, bi takoj trdnjavo stopila na d4 in vseh težav bi bilo konec. Torej:

2. — — — Lg7×e5

Sedaj pa je nastala čisto nova situacija. Kmeta črni sicer še vedno ne more zadržati. Pač pa lahko začne misliti na pat, kar je bilo popolnoma nemogoče, dokler je stal na šahovnici še bel skakač. Pa je res mogoče na ta način rešiti se. Beli igra:

3. Te4-e3!!

in grozi z Te3-d3 zajeti kmeta. Črni mora narediti damo takol, če sploh še reflektira na njo. Na:

3. — — — d2-d1 postane dama,

pa sledi:

4. Te3-d3+!! Dd1×d3

in beli je pat.

V prvi potezi črni kralj tudi na d7 ne sme. To smo dognali. Dognali smo pa še več. Dama na d1 ni nevarna, če se beli pravčasno znebi svojega skakača. Pat rešuje partijo. Pat je očividno vodilna ideja študije. Saj pa tudi črni lovec tako stoji, da jemlje belemu kralju vse one poteze, ki mu jih črna dama vzeti ne more.

Ce pa črni kralj ne gre na f7, ne na d7? Če se preprosto umakne na d8, kjer ga skakač ne doseže? To bo najboljša prva poteza črnega. Za njo se bo skrivala prava rešitev študije, ki je očividno bolj zamotana nego se kaže.

Torej:

1. Tc4-e4+ Ke8-d8!

Pa sedaj? Še vedno nima smisla računati s potezami belega kralja. Še vedno trdnjavo nima poteze. Niti šaha nima več. Skakač do moral nastopiti. To je popolnoma jasno.

Seveda bomo krčevito držali se zgornj opisane možnosti rešitve. Torej bi morali igrati skakača na e5. Saj ga zopet črni vzeti ne sme, če naj pata ne pripusti. Zopet bi:

2. Sg6-e5!!! Lg7×e5

3. Te4-e3 d2-d1 postane dama

4. Te3-d3+!! Dd1×d3

vodi do pata.

Toda zakaj naj se črni sploh briga za skakača, če lahko naredi damo? To je res. Vsaj navidezno. Beli pa itak nima izbire. Poskusiti mora, kar gre. Začetek igre bo na vsak način moral potekati takole:

1. Tc4-e4+ Ke8-d8!

2. Sg6-e5!!! d2-d1 postane dama

Beli ni izgubljen, čeprav je nastopila črna dama. V poziciji tiči še nekaj. Brzo bomo našli rešitev:

3. Te4-d4+!! — — —

Črni mora vzeti. To je jasno.

3. — — — Dd1×d4

Pat beli ni nič več. Zato pa mu skakač pomaga na drug način:

4. Se5-c6+ K poljubno

5. Sc6×d4 Lg7×d4

in partija je remis.

Kakšna izredna ekonomija tiči v konstrukciji, vidimo šele, če si premislimo vlogo skakača. Prav za prav je belemu odveč. Toda v začetni poziciji še ne. Tam mora kriti polje e7, da se črni kralj ne more umakniti na f7. Pozneje se žrtvuje na e5. V momentu, ko zgine s šahovnice, stoji pat. Skakač pa tudi maskira polje d4. Če potem na koncu v varianti, ki ga pušča na deski, nastane dvojni šah kralju in dami, igra skakač glavno vlogo.

Študija je izredno zanimiva in izredno spretno konstruirana. Pa tudi zelo počena je. Končnice, tudi najpreprostejše, skrivajo velika presenečenja. Človek bi ne verjel, da borih 6 figur more splesti toliko variant, fines in težav.

jant, fines in težav.

Prokop je brez dvoma velik komponent. Tehnika mu je prvovrstna, ideje žive in globoke. Z zanimanjem bomo lahko sledili nadaljnjim njegovim publikacijam. Znano je bilo, da je Prokop mojster šahovskih kompozicij. Študije njegove pa so bile vse premalo znane. Če popravi novi češkoslovaški časopis, kar je manjkalo, bo dovil potrebno in koristno delo.

SOKOL

Seja savezne uprave je odložena na 22. februar, da se med tem časom zaključijo tudi zletni računi. Dnevni red seje ostane.

Sokolski Glasnik prinaša na uvodnem mestu zanimiv članek br. Macnovića »Prirodinje, bračole«, ki ga bo vsak čitatelj hita z veseljem prečital. Brat Čurić razpravlja o temi »Sokolstvo i vzpitanje školske omladine«. V rubriki »Slovaško Sokolstvo« čitamo, da je najstarejša sokolska revija »Sokol«, ki jo je počel izdajati Tyrš leta 1870, doprinesla 60 letnico svojega izhajanja. Ostale rubrike so polne zanimivih podatkov, mnoge župe in društva so priredila dobro uspele predstave tečajev. Glasnik prinaša tudi več slik o kraljevem sprejemu v Zagrebu, sliko umrle plesilke-umetnice Pavlove, prednjakinja tečaja novosovane župe Karlovac in župe Kragujevac, društva Daruvar ter Sokolski dom v Sovodnju ob državni meji.

Opozorjamo vsa društva na savezni razglas v zadnjem Sokolskem Glasniku glede prijave zaključnih računov ob prestopu in po izvršeni likvidaciji JSS, ki se morajo čim prej poslati župi.

Sokolsko društvo Baška razpisuje mesto kapelnika svoje godbe. Prošnje naj se naslovijo društvu do 10. februarja. Več v »Sokolskem glasniku«.

Pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola v Dolu pri Ljubljani bo imel svojo ustanovno skupščino v nedeljo ob 13. v Prosvetnem domu ob sodelovanju sokolskega društva Moste, aNto bosta ob 15. igri »Carobna košara« in »Sestrin varuh«.

Samo dostojne maske se zbere v nedeljo 1. t. m. zvečer v Mesnem domu na maskaradi Sokola IV., kjer bodo med seboj tekmovali za krasne nagrade, ki pa niso predpustna potegavščina, temveč res lepi in tudi praktični predmeti, da jih bodo najlepše in najoriginalnejše maske upravitelne vesele. Ker se na tej prvi maskaradi mladega in delavnega Sokola IV. razen prijateljev iz središča mesta zbere tudi vse, kar je veselega in židane volje od Rudnika pa do Gruberjevega kanala, zato bodo Pečnikarjevi avtobusi vozili od Zebala na Rudniku pa do Mesnega doma od pol 20. dalje in obstajali razen pri Zebalu še pri Jošku Jelatinu, na dolenski mitnici, pred Češnovarjem, nazaj grede od Mesnega doma pa povsod, kjer si kdo poželi.

Občni zbor Sokola Dol pri Hrastniku se je vršil v telovadnici osnovne šole. Polno število zbrano članstvo ter zborniška župe Celje br. M. Sušnika je pozdravil v vznešenem nagovoru starosta br. V. Jurko. Iz poročil funkcionarjev je bil razviden razveseljen napredek. Za vzpodbujajoče besede br. Sušnika ter za njegove čestitke članom na pridobitvi krasne telovadnice, ki jo je pripravil br. starosta, se mu je isti iskreno zahvalil. V odhodu so se predlagali župi povojni dosedanjim bratje in sestre.

Sokolsko društvo Sv. Anton v Slov. goricah, 20. t. m. se je vršil redni občni zbor. Kakor je bilo razvidno iz poročila vseh funkcionarjev, je naše društvo v svojem rojstnem letu prav lepo napredovalo. Ne samo, da je prirejalo akademije in nastope doma, ampak je sodelovalo tudi pri nastopih sosednjih bratskih društev. Vsi bratje in sestre pridno obiskujejo telovadbo in se vežbajo na orodju, kajti društvo si je svoje telovadnico zelo izpopolnilo. Vseh telovadcev je sedaj 25 članov, 18 članice, 12 naraščalnikov in 20 dece.

Sokolska četa v Retežu je imela skupščino v sredo. Starosta br. Vidic je očrtal glavne dogodke čete in je posebej pozdravil br. Zahrasnika in Dolence iz Škofje Loke. Telovadba ki jo vodi načelnik br. Rant Franjo iz Godoča, se lopo

razvija: 14 članov, 7 članice in 6 moškega naraščaja. Uspela je proslava uedinjenja nastop v Škofji Loki v zadoščenju br. Dreniku iz Ljubljane, ki je z nesebično požrtvovalnostjo posagal osnove telovadbe novi četi Tajnica s Ditrhova ugotavlja, da je umela četa vsled raznih domačih nasprotij Sokolstva trde dneve v odbijanju neopravičenih napadov Četa šteje 33 članov. Pereče je vprašanje telovadnice. Igralci so z uspehom gostovali v Škofji Loki. Vsek četrtek so se vršila predavanja članov ZKD in bratov iz Škofje Loke Br. Dolenc predlaga, naj se skupščina odloči glede telovadnice in si kupi telovadno orodje. V nadaljnjem vzpodbujajo k podrobnejšemu propagandnemu delu.

Ustanovitev sokolske čete pri Sv. Martinu na Pohorju 25. t. m. je slovenjebistiško društvo ustanovilo svojo 5. četo. Po masi se je zbralo v šoli nad 60 pohorskih mož in fantov s tamburaši, ki so ubrano zaigrali nekoliko veselih komadov. Zborovanje je otvoril šolski upravitelj — domačin br. Anton Podvršnik. Pozdravil je delegate iz Slov. Bistrice, br. podstarosta Ivana Zuraja in ostale. Nato je br. Zuraj pozdravil zborovalce, poudarjajoč pomen sokolske vzgoje zlasti pa še v Smartnem, kjer se je pričel zadnja leta razveseljivo razvijati tujski promet. B. Mondini je za njim jedrnatno obrazložil veliko delo Nj. Vel. kralja, ki je pripomogel Sokolstvu do položaja, ki mu po pravici gre. J. Peče je nato govoril o ciljih Sokolstva, o pomenu sokolskega pokreta. Kot zadnji je njihov rojak br. Živko želel čimveč uspeha. Zborovalci so si izvolili naslednji odbor: starosta A. Podvršnik, podstarosta Ivan Koren, načelnik Fr. Trglavnik, podnačelnik Feliks Kvas, tajnica A. Šaupahova. — Med občinim zborom se je vpisalo nad 30 članov, pristopil pa je korporativno tudi ves tamburaški zbor.

Prireditve sokolskih društev. V Kpčev, in prirediti Sokol svoje predpustno veselico danes ob 20. Ptujsko sokolsko društvo ima svojo prireditev 7. februarja, v Brežicah pa 1. februarja. Velike sokolske maske v Ljubljani pa bodo Sokol IV. v Mesnem domu v nedeljo 1. februarja, Sokol I. na Taboru na pustno soboto, Ljubljanski Sokol in Sokol II. na pustni torek, prvi v Narodnem domu, drugi v Kazini.

Prosvetna šola Sokola Trbovlje. 24. t. m. je bila otvoritev prosvetne šole s predavanjem prvega podstarošine SKJ br. Gangla. Prosvetno šolo je otvoril prosvetar br. Vončina. V uro trajajočem govoru je obrazložil br. Gangl pomen sokolske ideje. Sokol hoče dvigniti narod telesno in moralno do one višine, ki je potrebna, da se naš narod uvrsti med najbolj kulturne in civilizirane narode na svetu. Telesna vzgoja sama bi bila enostranska, zato stremi Sokol za moralnim dvigom članstva, za preroditvijo notranjega človeka v zmislu sokolske ideje, ki temelji na enakosti, bratstvu in svobodi. Neosnovani so očitki, da je Sokol proti veri, ker spoštuje svobodo, ne prepričanje vsakogar, ako je to v skladu z obče moralnimi načeli. Sokol vzgaja svoje članstvo v luhbezi do naroda, države in dinastije. Članstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem br. Gangla in mu ob koncu njegovega govora prirejalo živahne ovacije.

Smrt vneta poljskega Sokola. V Lovu je preminul br. dr. Kazimierz Czarnik, dolgoletni starosta tamošnjega društva ter starosta poljske sokolske župe Małopoljske, ki si je pridobil neverjenljiv zaslug za navezane poljskih sokolskih delavcev s českoslov. štim.

Pokrajinske tekme slovaškega Sokolstva se je udeležilo 208 tekmovalcev-amučarjev. Vešle so se 24. in 25. januarja v Ružomberku na Slovaškem. Udeležba je bila velika, udeležili so se tudi vojaki. Dve šestdesetletnici. Ta mesec praznujeta dva vodilna funkcionarja bratske Čehoslovaške Obce Sokolske šestdesetletnjo svojega rojstva. Jubilanta sta br. Avgust Očenašek, rojen 15. januarja 1871 in br. František Mašek, rojen 22. januarja istega leta. Brat A. Očenašek je znan sokolski tehničar, ki ves svoj prosti čas posveča napredku sokolske telovadbe. Znan je posebno kot propagator novjših smeri v telovadbi. Ob priliki svojega potovanja v Pariz leta 1913. se je začel zanimati za ritmično telovadbo, katere navdušen pristaž je še danes. Po svetovni vojni je posvetil posebno pozornost sokolskemu nara-

ščaju in sokolski deci, ki je našla v njem svojega pravega očeta. Z naraščanjem ČOS je preteklo leto bil tudi na našem vsesokolskem zletu v Beogradu. Br. Očenašku je uspelo zbrati okoli sebe vrsto mladih sodelavnikov ki so pod njegovim vodstvom ustvarili novo individualno smer v vzgoji sokolskega naraščaja. Brat František Mašek je s svojim odličnim delom dosegel v sokolski organizaciji najvišje mesto. Že nekoliko let je posledovodeči podstarosta ČOS. Kakor brat Očenašek je tudi br. Mašek začel svoje sokolsko delo v telovadnici, ali kaj kmalu je prešel v drugo skupino sokolskega udejstvovanja, posvetil se je organizatornemu in prosvetnemu delu. Njegove velike organizatorne zmognosti so ga kmalu dovele v odbor žilkevega Sokola in v odbor Srednjoeške sokolske župe, nato na čelo župe Barakove in končno dokaj zgodaj v predsedstvo ČOS. Že leta 1899. v svojem 28. letu je bil izvoljen za tajnika ČOS in za predsednika njenega prosvetnega odbora. Na prosvetnem in organizatornem polju dela še danes vedno mlad, agilno, navdušen in inicijativno. Ako k temu še pridodamo, da je br. Mašek odlični sokolski govornik, ki ga vabijo razne župe in društva na svoje slovesnosti in da je eden od soustanoviteljev manjšinskega odbora ČOS, vidimo vse bogastvo njegovega sokolskega delovanja. Pa tudi izven Sokolstva se br. Mašek marljivo udejstvuje v raznih organizacijah. Lani je posetil naš vsesokolski zlet v Beogradu na čelo ogromne ekspedicije ČOS. Savez je obema jubilarntoma poslal brzojavne čestitke, katerim se pridružujemo tudi mi.

Iz Trbovelj

t— Danes vsi na sokolsko maskarado, ki nas povede v bajno deželo Faraonov. Maske se bodo morale legitimirati na odru posebnemu odboru.

Iz Poljčan

po— Občinsko pristojnost občine Peki so si pridobili. sedar Anton Kolar, brivski mojster Pavel Pristonič in šofer Ivan Soršak.

po— Čestna razsvetljava. Hvale vredno je dejstvo, da se je električna cestna razsvetljava od Sp. Poljčan sedaj z nekaj žarnicami razširila tja do cerkve. Želja vseh je, da bi dobila razsvetljava še cesta iz Pekla v Poljčane.

po— V župni prednjaški tečaj v Ptuj odidejo iz našega kraja: br. Vodenik Fr., a. Hribnikova Cita in a. Detičnik Angela.

Iz Slovenjgradca

ag— Povlašene pristojbine v javni bolnici. Glede na vladni odlok veljajo od 1. januarja dalje v tukajšnji bolnici naslednje pristojbine: za I. razred 130 Din, za II. razred 100 Din in za III. razred 32.50 Din. Vse one stranke, ki so oskrbnino po prejšnji stari tarifi že plačale ali pa prejale račune po prejšnji tarifi, bodo morale naknadno doplačati vso razliko od novega leta dalje. Državni in banovinski uslužbenici odnosno upokojenci imajo pravico na brezplačno zdravljenje samo v III. razredu. Ako pa se hočejo zdraviti v višjem razredu, morajo doplačati za I. razred 97.50 dinarjev in za II. razred 67.50 Din.

ag— Pavlov sejem je bil skrajno slabo obiskan in se kupčija ni mogla na nobeno stran razviti. Kriza postaja vedno večja in vsi s strahom zrejo v bodočnost. Največ nade se postavlja v lesno trgovino, ki bo mogoče letos v večjem razmahu, kakor jo bila lani.

Iz Ptuja

— Podružnica Kola jugoslov. sester v Ptuj je priredila božično obdaritev na kraljev rojstni dan. V mestnem gledališču se je zbrala mladina vseh šol in stare ženske. Kolo je razdelilo med 300 otrok žnižice za obleke in usnje za čevlje; 42 starih ženic pa je dobilo moko in nekaj spicerije. Društvo izreka najlepšo zahvalo vsem sestrin nabiralkam, ki se niso ustrašile težkega in nepriljetnega dela pri pobiranju darov. Iskrena zahvala vsem blagim dobrotnikom, našim trgovcem in denarnim zavodom, osobito posojilnici v Ptuj, g. Karkerju in tovarni Petovja. Prisrčno se kolo zahvaljuje gđ. Anici Bezjakovi in njenim učenkam za trud in prekrasno petje! Dalje izreka najiskrenejšo zahvalo rodbini g. inž. Ozvalda v Celju za poklonjenih 100 Din namesto svetla na grob g. odvečnika dr. Brumca.

Iz življenja in sveta

Razbitine Lundborgovega letala

Ostanki letala, s katerim se je zrušil kapetan Lundborg pri mestu Malmstätt na Švedskem.

Iz strupenega ozračja velikomestnega močvirja

Prežalostna slika pokvarjene povojne mladosti -- Trojica mladih ljudi stoji pred berlinsko poroto zavoljo roparskega umora -- Strahovita pokvarjenost 16-letne deklice

Pred berlinsko poroto v Moabitu se razpravlja roparski umor, ki ga je dne 28. oktobra nad nekim starcem zagrešila trojica mladih ljudi: 22-letni voznik Rihard Stolpe, 21-letni klepar Erih Benzinger in 16-letna Lizika Neumann. Umorjeni in oropani je 56-letni urar Fric Ulbrich. Razprava je podala sliko strahovite moralne pokvarjenosti povojne nemške velikomestne mladosti, kajti mlada trojica je zagrešila zločin roparskega umora samo zato, da si nabavi denarja za poset kinematografa Urar Ulbrich, ki je postal žrtev zločina, je bil čudak in moralno pokvarjen človek, ki je v svojem starčevskem sladostrastju zavajal mladoletna dekleta. Pri preiskavi zločina je policija v njegovi delavnici zaplenila celo zbirko opolzkih aktov, ki jih je starec kazal svojim žrtvam, da jim je vzbudil slo in jih pripravil za svoje namene. Lizika Neumannova se je seznanila z Ulbrichom lansko leto septembra meseca in urar jo je začel takoj vabiti k sebi, jo fotografiral kot akt in ji za fotografije plačal po nekoliko mark. Imela pa je že pred urarjem intimno razmerje s Stolpejem, s katerim je bila tudi noseča. Ko je bila Lizika nekolikokrat pri urarju in jo je po njenem pripovedovanju ta tudi zlorabil, sta začela Benzinger in Stolpe starcu groziti, da ga naznanita, za kar jima je ta vselej podaril nekaj mark ali pa kako uro. Denar, ki sta ga dobila od urarja, sta zapravila po kinematografih in beznicah. Stolpe se je pri tem toliko navadil postopanja, da je opustil delo

in sklenil živeti samo od tega izsiljevanja. Ker pa je starce le po malem dajal, je prišla pokvarjena trojica na misel, da bi ga bilo treba okraštiti. Kakor izgleda, mlada zločinka nista niti mislila na roparski umor in ju je na to misel napeljala šele Lizika, ki je poudarjala, da Ulbrich vse tri dobro pozna in bodo zato kmalu prišli pod ključ. Trdila je, da bo treba urarja na vsak način ubiti, da jih ne bi izdal. Ker sta se fanta še obotavljala, zlasti Benzinger, jima je izjavila, da bo stara sama ubila s sekuro. Ako se mlade niča tega bojita Razprava je razkrila vse podrobnosti teh groznih pogovorov mlade zločinske trojice in iz izpovedi izhaja nedvomno, da je 16-letna Lizika Neumannova prava povzročiteljica tega strahotnega umora.

Ko so bili vsi trije lansko jesen zopet brez denarja je brezposelni Stolpe silil deklico, naj gre zopet k urarju Lizika pa se je branila, češ, da jo starce ne bi hotel več fotografirati, zdaj ko je nje stas zavoljo nosečnosti izgubil vabljive oblike. Tako je znova prišel na razgovor prvotni načrt. Mlada pokvarjenost so sklenili, da gre Lizika še za eno noč k staremu pohotnemu Ulbrichu ter ponoči odpre vrata, da lahko prideta v spalnico Benzinger in Stolpe, ki naj starca zadavita. Benzingerju je postala stvar neprijetna in bi se bil najraje izmuznil, Lizika in Stolpe pa sta mu dotični večer zamazala raznezi časopise, nakar je šla deklica k urarju, s katerim se je bila dogovorila za sestanek že dan poprej.

Preden je šla Lizika z urarjem v spalnico, je odmaknila znan in njena tovariša, ki sta ves večer postajala pred izloženimi okni raznih kinematografov, sta se priplazila v stanovanje, ko sta deklica in urar že spala. O polnoči so začele vse ure biti in so zbudile Liziko, urar pa, ki je bil tega vajen vsako noč, se ni zbudil. Tedaj je deklica zapazila, da sta Stolpe in Benzinger v spalnici. Rekla je Stolpeju: »Jaz nimam poguma za to.« Ta je odvrnil: »Tudi jaz si več tega ne upam. Vstani in obleci se, da gremo oddet.« V tem pa je Benzinger zadel ob nočno omarico, kar je predramilo Ulbricha, da se je dvignil v postelji. Pri tem je zadel z glavo ob Benzingerja in prestrašeno zakričal. Na krik pa se je vrget Stolpe nadenj, ga zgrabil za vrat in ga davi! toliko časa, da je izdihnil Benzinger je Stolpeja prosil, naj vendar pusti urarja, ki je že ves posinil, Lizika pa se je med umorom oblačila. Po umoru so truplo položili na posteljo in ga pokrili z odejo. Pregledali so predale in našli le 28 mark, ki so jih vzeli, obenem pa so izmaknili še nekoliko ur.

Mladi zločinci so si vzeli nato avto-taksi in se odpeljali domov. Naslednji

dan so se sešli, obedovali v restavraciji in šli nato v kinematograf. Med tem je policija preiskovala umor in našla med drugimi tudi Lizikino fotografijo. Deklica je bila povabljen na zaslišanje, kjer pa ni izpovedala ničesar in so jo izpustili. Mlada potepuha pa sta se zbrala in sklenila sta umakniti se iz Berlina na kmete, kjer sta že prejšnja leta delala kot poljedelska delavca. V okolici Stettina ju je srečal orožnik, ki jima je mimogrede dejal: »Morda sta pa vidva ona lopova, ki sta umorila urarja v Berlinu.« Mlada človeka sta mirno dejala: »Da, midva.« Orožnik ju je aretiriral in poslana sta bila nazaj v Berlin, kjer se je začelo zasliševanje. Sprva je Lizika vzela skoro vso odgovornost nase in trdila, da je hotela sama s sekuro ubiti Ulbricha, ako bi si fanta tega ne upala. V zaporu pa je prosila Stolpeja, naj jo poroči zavoljo otroka, ki ga nosi pod srcem. Stolpe je to odločno zavrnil. Nakar je Neumannova spreminila svojo izpoved in obremenila posebno Stolpeja.

Vsi trije zločinci opisujejo svoj zločin nenavadno mirno in pri obravnavi se čuje surova govorica berlinskega dna z vsemi ciničnimi odtenki. Lizika je zasmehovala Benzingerja, češ, da je strahopetec, ko ni takoj privolil v umor, Stolpe pa ji je grozil s smrtjo, ako bi ona vzdignila sekuro nad urarja. Nad toliko pokvarjenostjo 16-letne devojke strmi vsa nemška javnost, ki z napetostjo sledi obravnavi. Z mladostno zločinko, ki je prava zagonetka po svoji nemoralnosti, se bavi cela množica nemških vzgojiteljev, pravnikov in dušeslovcev. Oba njena tovariša sta manj komplicirana in sta vsekakor pokazala več človeškega čustva pri tej ogabni stvari nego 16-letna deklica, od katere bi bilo vsekakor pričakovati vsaj nekoliko nežne duše. Razprava bo trajala še nekoliko dni.

Ameriški generalmajor Sweedley Butler

Visoki ameriški oficir Sweedley Butler je znan kot strasten neprijatelj Mussolinija. Nedavno je zopet duceju zrekel vse mogoče ter ga obdolžil, da je na svoji avtomobilski vožnji povozil dete in se ni brigal za usodo ponesrečenega otroka. Italijanski poslanik je seveda vložil protest pri ameriški vladi proti izjavam generalmajorja.

Igralci ne smejo na smuč

Ravnatelj budimpeštanskih gledališč so svojim igralcem prepovedali smučarski sport in groze vsakomur s takojšnjim odpustom, kdor bi si kljub prepovedi privoščil to prelepo zimsko zabavo. Ferman gledaliških ravnateljev je vzbudil v javnosti začudenje, med igralci pa silno nejevoljo. Ravnatelj pa so neomajni v svojih zahtevah, češ, da smučarski sport pokvari elegantno in elastične kretnje človeka in igralci se po nedeljskih smučarskih izletih tednu dni kretajo po odru zelo okorno in nerodno, kar je zlasti v operi nedopustno. Vendar strogi ravnatelj dopušča smučarstvo svojim igralcem za daljši čas in jim radi v to svrhu dovoljujejo daljše dopuste. Prepovedano je samo nedeljsko smučanje, ker se igralci po njem ves teden ne more popraviti in pridobiti prejšnje urne in prijetne kretnje.

Manici je srce burno utripalo. S težavo se je zbrala in zakašljala. »Dobro je!« Čudodelni zdravnik se je lahko priklonil in odšel s Pelinom v vežo. »Dekle se mora omožiti,« je dejal zdravnik.

Pelin je ostrmel. »Kakšno bolezen pa ima, da jo bo moral zakon ozdraviti?« Nič kaj po godu mu ni bilo, da bi si iskal zeta. Tak mlad fant pride v hišo in zapodi starega v kot in gospodstva je konec. »Ali je ni mogoče ozdraviti na kak drug način?« je zajecjal naposled.

Zdravnik ni bil videti prijatelj mnogih besed. Njegov odgovor je bil kratek in jednat. Pelinu pa se je zdel dokaj osoren: »Dekle se mora omožiti, pa mir besedi!«

Sam Bog si ga vedi, kako je bilo Pelinu pri srcu. Jel je pripovedovati, da je težko najti poštenega človeka in da pozna nešteto deklet, ki so popolnoma zdrave, čenrav ne mislijo na možete.

»Poštenih fantov je dovolj!« je resno odvrnil čudodelni zdravnik.

»Jaz ne poznam nobenega!«

»Jaz ga pa poznam!«

»Nu, tega, bi pa rad videl!«

»Poslijem ga k vam! Vdaj pa Bog z vami!« In čarodejni zdravnik je zgnil

Za zaščito proti hripi
vnetju grla in prehladu vzemite
PANFLAVIN
PASTILE!

Praško glasbeno pismo

Dr. Josip Mandič. — Z. Rihardom Ziko. — Jaroslav Ježek.

Dr. Josip Mandič si je izbral za svojo novo domovino Prago. Pred vojno je bil v Trstu, med vojno v Švici in po prevratu se je naselil v Pragi, kjer ima svojo advokatsko pisarno. V praškem umetniškem svetu uživa velik ugled in zadnje čase je prodrl s svojimi skladbami tudi že v Anglijo in Nemčijo. Predlansko sezono je izvajal Zikov kvartet v Ljubljani njegov kvartet v Pragi je dirigiral V. Talich njegovo prvo simfonijo, Fr. Busch v Dresdenu simfonično pesem in pred dobrim mesecem znani ruski dirigent Nikolaj Maliko njegovo drugo simfonijo v Glasgowu in Londonu z velikim uspehom. Čital sem nekatere angleške kritike o premijeri tega dela in vse soglašajo v tem, da je temperamentna, mojstrsko instrumentirana skladba imela nepričakovan uspeh. Mandič je danes naš edini simfonik in poleg Stolzer-Slavenskega edini, ki je prodrl globoko v tujino. Z mojstrom Sukom sva govorila o njegovem kompozitorskem delu in povedal mi je mnogo lepega in pohvalnega o skladatelju, ki je pri nas, čeravno je naš rojak manj znan nego na Angleškem ali v Nemčiji, da ne omenim Češkoslovaške.

Mandičeva hiša v Pragi je pribežališče vseh jugoslovanskih glasbenikov in intelektualcev.

Ta hiša na Vinohradih ima temelje iz slovaške gostoljubnosti in kadarkoli sem prišel vanjo, sem se počutil kakor doma. Sveti večer sem praznoval v njej in leto 1930. s zaključil pri Mandičevih v družbi prejšnjega opernega ravnatelja Rukavine. Zvonimira Rogoza in njegove žene. Če bi mi kdo prorokoval še pred pol leta, da bom silvestroval v družbi teh gospodov, bi se mu smejal, ampak je že tako, na tem svetu je več slučajnega nego nračunanege. Kar pa se je zbrala družba muzikov pri Mandiču in v to družbo je prišel tudi jugoslov. skladatelj, sedaj drugi kapelnik pevskega zbora »Hlahol«, Pregrad Milošević. Tedaj je odmevalo od sten, enkrat od debat, drugi od klavirja, tretji celo od gramofona. Glasnejši od klavirja in gramofona so bili vsekakor naši glasovi in včasih prav razposajeno in živahno razpoloženje vseh navzočih, ki odpočije natihlo utrujene živce. Upam, da ni bilo zadnjič in želim da bi še kdaj bilo tako in da bi čim prej slišali tudi v Ljubljani drugo simfonijo našega rojaka dr. Josip Mandiča.

V gledališču, pri »Mašinstu Hopkinsu«, sva se slučajno dobila z Ziko in to je prečrtalo moje namen, da ga obiščem že prihodnjega dne. Od tega dneva sva bila vedno skupaj, v gledališču pri Burianu, pri predstavi »Mahagony«, kjer sva se smejala v duetu, pri njem doma in v kavarnah, kjer sva obujala spomine na tiste čase, pred desetimi, dvanajstimi leti v Ljubljani, ki so bili polni cvetja in iz katerih je dozorel že markšakšen lep sad. Rihardu je vzbujel v Ljubljani kvartet in družinica z ženo in dvema prav po kranjsko zdravima fantoma. Bil sem nekajkrat gost njegovega doma in videl sem na lastne oči realizirano češko-slovensko vzajemnost, to se pravi, videl sem to v praksi, kar sem v teoriji že večkrat čital, in moram priznati, da se vsaj pri Ziki praksa krije s teorijo. Obujala sva spomine in ti so šli kakor film iz najinih možganov v besede. »Ne vem, zakaj sem tako navezan na Ljubljano,« mi je pripovedoval Zika. »Mogoče, ker sem tam preživel svoja najlepša leta, ker sem se tam zaljubil, ker sem tam začel svojo kvartetovsko pot; samo to vem, kadar so počitnice, moram v Slovenijo kakor lastnica na jug.«

Kadar pride Zika na počitnice v naše kraje, potem je njegovo prvo delo, da poroma po lepi kranjski deželi. Prof. Janko Ravnik ga mora vzeti na motor in peljati po njenih belih cestah, da ga čim prej pozdravi vse to, kar mu je tako drago. Zika je prepotoval s svojim kvartetom pol sveta, vendar ni nikjer tako lepo kakor v Sloveniji, mi je rekel. vsa ta vdanost in hvaležnost za vse, kar je doživel in našel pri nas je izraz njegove notranjosti in jaz sodim veličino človeka tudi po tem, koliko zmožnosti za hvaležnost ima nekdo v sebi.

Ko sem Riharda dobil pri predstavi v Narodnem divadlu, mi je povedal, da je naš pred nekoliko dnevi zaključil s kvartetom

Novorojenec z mnogimi blagoslovi

Zakonski par Sen s svojim detetom. Oče je indijski odvetnik Sen in je vernik hinduistanske cerkve, mati pa je židovske vere. Da se izogneta vsem sporom, sta dala roditelja blagosloviti dete od svečnikov vseh mogočih cerkev. Obenem sta določila, da si dete samo izbere vero, ko bo dovolj doraslo.

jubilejno turnejo po Češkoslovaškem, na kateri je absoviraj 34 koncertov. Spomladaj pojdejo v Pariz in v francosko provinco, potem v Italijo in v marcu ali aprilu pridejo v Jugoslavijo ter obiščejo tudi Ljubljano. Prej je imel ta kvartet dva Zika, Riharda kot primarius in Ladislava kot čelista. Ko je Lado Zika zapustil kvartet in vstopil kot solist v orkester Narodnega divadla, je dobil kvartet namestnika Černyya, tako da sva v njem sedaj dva Černyya, violist in čelist ki si pa nista v sorodstvu. V tej novi sestavi nastopa kvartet že leto dni in v tej sestavi nas obišče spomladaj. Rihard Zika in Lado Černyy nastopata tu pa tam tudi kot solista in prav pred kratkim je igral Černyy s Češko filharmonijo v Berliozovem Herdu kot soloviolist. Zikov kvartet (sedaj se imenuje Praški kvartet) je edini poklicani naslednik slavne češkega kvarteta. Če bi ne bilo Zikovcev, bi bili danes na Češkem v skrbih, ker pastji iz prvenstva v javlovinu je precej grenko. Mi pa smo lahko veseli, da je nekaj kvarteta tudi našega, ima slovenske plenice in je pil naše mleko.

Nekoliko dni, predno sem šel iz Prage, sem hotel pokusiti tudi češko specialiteto »špekove knedlike«; Rihard je dobro vedel, kje se dobijo najboljši in me je povedel k Chmelu. Da se izognem šabloni, sem jaz povabil Ziko na to specialiteto, »zato, da bo enkrat narobe« sem mu dejal. Tega »narobe« ni mogel pozabiti in se na postaji pri slovesu sem mu moral zagotoviti, da sprejmem revanšo v obliki povabila na kranjsko klobaso, čim pride v Ljubljano.

Ježek je Osterčev sošolec in kot njegovemu prijatelju mi ni bilo težko priti k skušnjici »Don Juan & Co.«, ki je sedaj naslednik revije »Sever proti jugu«. Ta »Sever proti jugu« so igrali vsak večer, nad stotipetdesetkrat, kar pomeni tudi za Prago rekord, in sedaj upajo, da bo imel »Don Juan et Comp.« še večjo srečo in blagajno. Vokovec in Werich kot glavna igralca ter Ježek kot skladatelj duhovnih slagerjev glavni stebri Osvobodene teatre. Prva dva sta v reviji vedno nevtralna, sijajna komika in obenem duhovita konferenciera, ki trošita kakor iz rokava »intelektualne« vice. Ježek uglasbi slagerje in včasih tudi sam dirigira. Poleg teh imajo v teatru še grise, druge igralce in igralke, vendar so vsi ostali le nekašna vez za dejanje ali pa zgolj dekoracija vsemu. Osvobodene divadlo, ta zmes operete, varietete in revije uživa v Pragi veliko popularnost in za to svojo popularnost se mora zahvaliti samo Voskovcu, Werichu in Ježku. Ta teater je sijajna molzna krava in ljudje plačujejo za nekoliko ur zabave in smeha, kar kdo zahteva v Pragi pripovedujejo, da je dobil Ježek vrhu vseh tanišijem za svoj Mercedes Tango, ki je bil glavni slager revije krasen avto, ki je bil glavni Mercedes. Ježek mi je pripovedoval, da nameravajo napraviti v maju turnejo po Jugoslaviji. Pomisljajo si še, ker bi šlo trideset teksta v izjubo zaradi neznanja jezika. Ježek je zase lahko potolažen njegovo gerje bomo razumeli vsi.

M. Bravničar.

Kapetan Lundborg +

Rešitelj Nobila, drzni švedski letalec Ejnar Lundborg se je nedavno smrtno ponesrečil, ko je preizkušal novo letalo.

Dekle se mora omožiti

Pelinova Manica je bila že več tednov bolna. Ljudje so nekaj govorili o »strtem srcu«. Njen oče je bil sila strog in ni hotel slišati niti besedice o ljubezni. Da je bilo pa njegovo dekle bolno, mu ni bilo prav nič prav, zakaj bilo je njegov edini otrok in razen tega zelo pridno za delo. Niti praški, ki jih je dal živinozdravnik, niso hoteli pomagati. Nu, kar človek pogoltne, navadno ne pride v srce.

Ko je šel stari Pelin v nedeljo počasi iz cerkve proti domu, je srečal na cesti mladega fanta. Govorila sta nekaj časa o prodaji krompirja, naposled pa se je fant zanimal za zdravje Pelinove Manice. Pelin mu je potožil svoje skrbi in se jezil, češ, da ji nobeno zdravilo ne pomaga.

»Ali res ni pomoči?« je vprašal fant. Oče je skomignil z ramami. »Vse smo že potkusili.«

»Mlado dekle ne sme umreti! Poznam zdravnika, ki ga hvalijo vse vasi na okoli. Strašno pameten je in ljudje kar trumoma hitijo k njemu. Videti je, kakor kak svetnik in dolgo brado nosi. Ta bi vam gotovo lahko pomagal. Ali misite še nikoli slišati ničesar o doktorju

Buncu? Pravijo mu tudi »čarodejni zdravnik?«

»Ne, Nikoli še nisem ničesar slišal. Kje bi ga pa lahko dobil?«

»To je pa težko. Treba ga je poiskati. Enkrat je tukaj, enkrat tam. In denarja ne vzame od nikogar in vsakemu pomaga. Mnogo boljši je od tistega Zeileisa v Nemški Avstriji.«

»Tega moram najti!« je rekel stari Pelin. Da ga ne bo nič stalo, mu je bilo zelo dobro došlo.

Fant je malo premislil in rekel: »Jaz grem zdaj itak domov; spetoma bom vprašal, kje je zdaj »čudodelni zdravnik«, in potem ga pošljem k vam!«

Fant se je poslovil in odšel svojo pot. Pelin je šel domov in pri srcu mu je bilo mnogo laže. V postelji na belih blazinah je ležalo dekle in strmelo vanj z velikimi žalostnimi očmi.

Dva dni potem je nekdo potkal na hišna vrata Pelinove domačije. Vstopil je visok mož z dolgo brado, odet v temen plašč. »Ali je tu tisto bolno dekle?«

Pelin je odprl čudodelnega zdravnika v Maničino kamrico. Zdravnik je stopil k postelji in prijel bolnico za roko. Njegov obraz se je zresnil. Sklonil se je k bolnici in položil uho na njeno prsa in velel: »Zakašljaj!«

Manici je srce burno utripalo. S težavo se je zbrala in zakašljala.

»Dobro je!«

Čudodelni zdravnik se je lahko priklonil in odšel s Pelinom v vežo.

»Dekle se mora omožiti,« je dejal zdravnik.

Pelin je ostrmel. »Kakšno bolezen pa ima, da jo bo moral zakon ozdraviti?« Nič kaj po godu mu ni bilo, da bi si iskal zeta. Tak mlad fant pride v hišo in zapodi starega v kot in gospodstva je konec. »Ali je ni mogoče ozdraviti na kak drug način?« je zajecjal naposled.

Zdravnik ni bil videti prijatelj mnogih besed. Njegov odgovor je bil kratek in jednat. Pelinu pa se je zdel dokaj osoren: »Dekle se mora omožiti, pa mir besedi!«

Sam Bog si ga vedi, kako je bilo Pelinu pri srcu. Jel je pripovedovati, da je težko najti poštenega človeka in da pozna nešteto deklet, ki so popolnoma zdrave, čenrav ne mislijo na možete.

»Poštenih fantov je dovolj!« je resno odvrnil čudodelni zdravnik.

»Jaz ne poznam nobenega!«

»Jaz ga pa poznam!«

»Nu, tega, bi pa rad videl!«

»Poslijem ga k vam! Vdaj pa Bog z vami!« In čarodejni zdravnik je zgnil

v temo. Stari Pelin je stal pred vrati, gledal za njim in majal s sivo glavo.

Nekaj dni potem je prišel k Pelinovi, mlad, čvrst fant. Bil je visok in vitek. Dal je Pelinu listek, katerega je stari s trudom prebral. Tu je bilo zapisano: »Tega lahko mirno vzameš, ne boš se kesal! Reci dekletu, naj vstane in si ogleda fanta. Doktor Bunc.«

Pelin se je popraskal za ušesom in počasi ponudil fantu roko. Z Manico za enkrat se ni hotel govoriti. Fant se je moral najprej izkazati pri delu, in hlevu in na polju. Pelin je bil na hiši na okrog in mu potem razkazal hleve in polja. Ponižno vedenje in pametni odgovori mladega fanta so mu bili po godu in tako se je naposled odločil, da pokliče Manico.

Šel je v njeno sobo in ji velel: »Vstani, Manica! Tvoje zdravilo stoji zunaj!«

Manica ga je žalostno pogledala.

»Zdravnik je rekel, da se moraš omožiti. Pravijo, da je to dobro za zdravje!«

Manica se je namuznila in se hitro oblekla.

Stopila je v sosednjo sobo in v zadregi obstala pri vratih.

Fant ji je stopil naproti in ji ponudil roko.

»Nu, sovražita se ravno ne!« je pomislil stari Pelin.

Odslej je bila Manica zdrava kakor riba v vodi. Stari Pelin ni nikoli obžaloval, da je omožil svojo hčer. Fant je bil res priden in pošten.

Tako je minulo v sreči in zadovoljstvu nekaj let. Pa se je zgodilo, da se je lotil starega Pelina revmatizem. Bolelo ga je in bolelo, da si že ni več vedel pomagati. Tedaj se je spomnil čudodelnega zdravnika. Prosil je zeta, naj ga poišče in pripelje k njemu.

Zet se je zgrozil, nekaj časa pomislil in nato odločno dejal: »Vem, oče, da čudodelnega zdravnika ni več v naših krajih. Odslej je že pred nekaj meseci, nihče ne ve kam!«

Stari Pelin se je godrnjaje vrnil v svojo sobo.

Manica in njen mož sta se pa spogledala. Zakaj to je ostalo njuna skrivnost, da sta se bila Cene in Manica spoznala na sejmu in se nista upala priznati očetu svoje ljubezni. In skrivnost je bilo, kako je potem fant poslal svojega prijatelja za Pelinom, ko se je vračal iz cerkve domov in kako je potem sam prišel k Manici, preoblečen v »čarodejnega zdravnika«, in kako je zapisal Manici zdravilo, ki je bilo obenem tudi zdravilo za njegovo lastno gorečo srce.

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Konji so se bližali iz tiste smeri, kamor je hotel sam kreniti. Čisto blizu so že bili. Ko je pogledal okoli sebe, ni videl nikjer zanesljivega skrivališča. Spet je moral ubrati drugo smer, nadejaje se, da kmalu najde zavetje ali vsaj kako razpoko v skalnem zidu, po kateri bi mogel splezati na vrh.

Tesno se tiščeeč k skalni steni, je Jean napredoval po kanjonu, boreč se zdaj z vrhovim grmovjem, zdaj z gruščem, ki se mu je udiral pod nogami; večkrat ga je obhajala izkušnja, da bi se skril v kak varen kot, a vselej ga je spet zmotilo peketanje, ki se je oglašalo iz daljave.

Skalni zid se je končaval z ostrim robom, in ko je Jean zavil okoli vogala, je bil v ozki stranski soteski. Kljub njegovi plašni naglici ga je ta divja pokrajina čudno prevzela. Bila je skrita, z borovjem obrobjena talna razpoka sredi skalnega, po kanjonih razoranega planinskega sveta. Nad njim se je bleščalo nebo kakor mnogotero zvijugana višnjeva reka. Stranske stene so bile iz rdečega kamna in so se bočile v smrečnatozelene čeri. Od stene do stene je bilo komaj kakih trideset metrov. Delj je hotel Jean, bolj se je dajalša soteska in tem bolj raztrgana in divja je postajala. Izza dreves je videl, kako je skalna stena zavijala v lok in se srečavala s pečino na levi, tako da je nastajala jajčasta globel, ki ni mogel natančneje ugotoviti, kakšna je. A videti je bilo, da je majhna jasa. natančneje ugotoviti, kakšna je. A videti je bilo, da je majhna jasa. je izpremenila v strah. Bal se je, ali bo sploh mogel najti mesto, da spleza po tem skalovju. Težko diha je spet obstal. Položaj je

postajal kočljiv. Njegovo telesno stanje se je bilo postabljalo. Pomankanje spanja in počitka, pičila hrana, dolgotrajno zasledovanje ubežnega Queena, rana na komolcu in obupna gonja za njegovo lastno življenje — vse to ga je bilo toliko oslabilo, da se, če ga stiska ne bi bila priganjala, ne bi bil upal lotiti nikakega napora več. Njegov prebrisani razum je tehtal sleherni rešilno možnost. Senca skalnega zidu, vejevje dreves in nepregledni labirint sprhnelega kamenja so mu zapirali razgled na ozemlje, ki je ležalo pred njim, in toliko da se ni z glavo zaletel v kočo, ki je bila na treh straneh dobro zavarovana, s čelom pa je gledala na majhen, gol laz. Bila je stara, vegasta zgradba, kakor toliko drugih, ki si jih videval po kanjonih. Oprezno se je približal in pogledal okoli vogala. Na prvi pogled je bilo videti vse že mnogo let zapuščeno. A Jeanu ni ostalo časa za drugi pogled. Topot dirajočih kopit po trdih tleh je spet obnovil tisto zmedeno burjo čustev, ki ga je bila šele pred uro pognala v divji beg. Telo mu je kar vzdrgotalo pod bičem groze, a zbral se je. Vrniti se je bilo prenevarno, teči dalje, usodno; njegov edini up je bil v tem, da se skrije. Še trenutek je Jean brzdal v sebi nagon sebeohrane. Skoro nemogoče se je bilo krotiti in se ne spustiti v dir. Pregnal je ta prvobitni, živalski nagib in smuknil ob sprednji strani hiše naprej.

Tu je videl, da se je držala prve kočje druga. Že je stal pri vratih in hotel pogledati v notranjost, ko so ga glasovi in peketanje v najbližji bližini prešinili s strašno gotovostjo, da ne sme izgubiti niti minute več. Skozi redko drevje je videl rdeče predmete, ki so naglo drevili mimo debel. Konji. Sel je mimo vrat, njegov ostri nos je ujel tohoben duh po lesu in z naglim pogledom v stran je opazil gola, umazana ilovnata tla. Kladara je bila zapuščena. Obstal je in se naglo ozrl preko rame. Prvo, kar je zagledal, je bila lestvica. tik zraven vrat, pritrjena k steni. Vodila je v temno in senčno podstrešje, ki je zavzemalo polovico zgornjega dela hiše. Gnan po ne-

premagljivem nagibu je splezal Jean po lestvici. Zgoraj je bila črna tema. A zlezal je po surovo obtesanih hlodih, obrnil glavo proti odprtini, se zleknil in mirno obležal.

Glasen peket kopit pred kladaro je končal ta brezkončni trenutek. Zvenet ostrog in koraki težkih moških škornjev so udarili Jeanu na uho.

»Ho, ljubica, pa smo spet doma,« je rekel hladen, začignjen, posmehljiv texanski glas.

»Doma! Lepa beseda v vaših ustih, Colter!« je bil trpki odgovor.

Jean se je zdrnil. Kri mu je zastala v žilah. Srce mu je oledelo v tem trenutku spoznanja. Počasi, daveč pritisk se je krčevito sklenil okoli njegovih prsi in lezel čedalje više in više, da bi mu zadrnil vrat. Ta ženski glas je bil glas Jorthove Ellen. Zaneslo ga je bilo v shajališče Jorthove tolpe! Trda usoda je bila zadela tiste Isbelovce in tiste Jorthovce, ki jih je pokosila smrt. A nobena preizkušnja, ne izvzemši niti Queenovih muk, se ni mogla primerjati z obupom in strahoto, ki sta čakala Jeana. Ljubil je bil Jorthovo Ellen, ljubil jo s prečudno ljubeznijo, preziral vsa zla obrekovanja in veroval v njeno nedolžnost. Prizanesel je bil njenemu stricu in njenemu očetu. S tem je bil oškodovalec Isbelovce in morda celo zakrivil njihovo pogubo. Ljubil jo je, obupno in neumrljivo, čeprav so mu bila njena lastna usta povedala, da je nevredna; le še tem bolj jo je ljubil, toliko bolj, kolikor je občutil njeno strašno smrtoto. In njemu, poslednjemu Isbelovcu, je bilo zdaj usojeno, da se je ujel v past kakor pohabljen podgana; ranjen, brez moči in brez orožja je moral ležati tu v podstrešju in poslušati, morda celo gledati, kako bo Jorthova Ellen uresničila svoje porogljive besede. Njegova volja, obljuba, vera, kri v njem se je morala izkazati v tej resni odločitvi, ali bo Jean zadnji mož v tej vojni med Jorthovci in Isbelovci ali ne. Toda, mar je mogel mirno ležati in gledati in poslušati — ko je imel še nož in eno zdravo roko?

Sport

Alpinski smučarski tečaji in izlet v Triglavskem pogorju

Da se omogoči smučarjem poset Triglavskega pogorja, ki nudi v snemladnem času s svojimi obsežnimi, tereni in ugodnimi smežnimi prilikami najlepše smučarske ture, je SPD sklenilo, da pripravi svoje kočje, da bodo od marca do konca maja vsakomur dostopne. Projektiranih je več alpskih smučarskih tečajev in organiziranih smučarskih izletov po vsem terenu od Mojstrane do Bohinja.

Staničeva kočja, ki bo nekak center za izhodišče, bo ves čas stalno oskrbovana. Ostale kočje pa po potrebi in pa ob lepem vremenu od sobote na nedeljo. V vsakem drugem primeru pa dobe izletniki ključne in spremstvo vodnika za malo odškodnino. Do Staničeve kočje bo vpeljana dobra zimska markacija. Pod izkušenim vodstvom bo moglo varno udeležba tudi manj izkušenih smučarjev. Izvedbo je SPD poverilo izkušenemu smučarju-planincu gosp. Jnezu Bitencu. Tečaje bodo vodili priznani smučarski učitelji JZSS. S svojim sklopom je SPD pokazalo polno razumevanje za razvoj najlepšega in najbolj zdravega zimskega sporta. S tem tudi uresniči za vse strani na zadnji glavni skupščini JZSS sprejetih resolucij glede omogočanja mladinskih tur v Triglavskem pogorju. Izvedba je poleg drugih težko vezana tudi na velike materialne žrtve, zato se upravičeno pričakuje, da bo ta akcija našla pri naši smučarski javnosti najboljši odziv in podporo. To se zlasti, ker je SPD s tem sklopom napravilo prvi korak k velikemu smotru, da se tudi pri nas razvije zimska turistika do one višine, ki jo dosega v krajih svetovnega slovesa, saj imajo naše lepe gore za to vse predpogoje.

Mariborski smučarski klub bo priredil v primeru ugodnih snežnih razmer 1. in 2. februarja izlet v Rimski virelec. Odhod v soboto in nedeljo z vlakom do postaje Guštanj. Od postaje eno uro hoda do Rimskega vrelca. Za prenočišče je predskrajeno. Informacije daje klubov tajnik v trgovini Stojec, Jurčičeva ulica 8. Vabljeni vsi smučarji!

JZSS javlja, da bodo v demski sobi kvasovc Emone 5. februarja ob 18.30 sodiški izpiti za sodnike pri tekmovalstvu na daljavo. Prijave se sprejemajo neposredno med izpiti. Dne 10. februarja ob 20.30 bodo izpiti teoretski izpiti za sodnike pri atletiki.

Za skakalne tekme v Dovjem vlad živ interes, o čemer priča visoko številni prijavljencev, med njimi doslej tudi 4 Avstrijci.

Mariborski smučarski klub priredi od 4. februarja dalje smučski tečaj za začetnike, ki ga izvežbana smučarje pri Ruski koči. Prijave se sprejemajo do 3. februarja pri tajniku Stojec, Jurčičeva 8.

Mariborski smučarski klub priredi dne 1. in 2. februarja smučski izlet na Pohorje v okolici kočje na Pesku. Ob enem bo pri kočji na Pesku dvodnevni tečaj za začetnike, ki ga izvežbana smučarje. Dohod iz postaje Sv. Lovrenc od koder vozi avto do prednožja Pohorja. Vabljeni so vsi smučarji. Snežne razmere so jako ugodne. Izlet v Rimski virelec so proleži na poznejši čas.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Zaradi dvodnevne gostovanja na Sušaku 1. in 2. februarja bo danes točno ob 18.30 sestanek I. moštva v klubski sobi v »Evropi«. Udeležba obvezna. Načelstvo opozarja na začetno objavo v članski knjižici.

SK Jadran. Skupni članski izlet na Škofljočko bo na Svednici. Zbirališče vseh članov in prijateljev je ob 13. na Karlovskem mostu. Na svidenju!

Motokolesarski klub »Ilirija« bo priredil v nedeljo dne 1. febr. t. l. ob 14. članski sestanek v restavraciji »Kušar« na Tržaški cesti (pri dolgem mostu). Razdelitev nagrad motociklističnih dirk, dalje klubskih kolajni dirkačem, kolesarjem in motociklistom. Po razdelitvi sportska zabava. Sestanek strogo obvezen za celokupno članstvo. Avtobusni promet od postaje vsake pol ure, ob 14.15 direktni avtobus d. Kušarja od restavracije »Zvezda«. — Upravni odbor.

Radio

Izveleček iz programov

Sobota, 31. januarja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13. Napoved časa plošče. — 17.30: Plošče. — 18: V dolini gradov. — 18.30: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Anglesčina. — 20: Dr. Veber: Filozofija evangelijev. — 20.30: Ohceta godba »Magistrove«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Godba za ples.

Nedelja, 1. februarja

LJUBLJANA 9: Predavanje o čebelarstvu. — 9.30: Preno cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Nauk o serviranju. — 11: Koncert radio-orkestra. — 12: Napoved časa in poročila. — 16: Humoristično čtivo (Milčinski). — 16.30: Godba na harmoniko. — 17: Ljudska igra »Žitkarje«. — 20: Samospevi ge. Pavle Lavšetove. — 20.45: Koncert na citre. — 21.20: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Hawaj-jazz.

BEOGRAD 9: Preno iz Saborne cerkve. — 12.30: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17.30: Narodne na harmoniko. — 18: Narodne pesmi s kitaro. — 20: Pevski koncert. — 20.30: Mešan glasbeni program. — 22: Poročila. — 22.20: Plošče. — 22.50: Lahka godba orkestra. — 23: »A. 16: Koncert Češke filharmonije. — 1: Violinski koncert. — 20: Poljuden koncert orkestra. — 22.20: Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Preno koncerta iz Prage. — 19: Koncert godbe na pišala. — 20: Skladbe Jana Kuznika. — 21: Preno iz Prage. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.40: Orkestralni koncert. — 20.30: Violinski in klavirski koncert. — 21.30: Koncert orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Zborovski koncert. — 11.05: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 13.05: Plošče. — 15.05: Popoldanski koncert. — 17.30: K. orna glasba. — 19.40: Iz francoskih lirskih oper. — 22.20: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.30: Preno opere iz Königsberga. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16: Preno koncerta iz Berlina. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Večerni koncert. — 20.30: Joh. Strausova opera »Rimski tarnevalci«. — 22.30: Godba za ples. — MUHLACKER 14: Pesmi H. V. olfa. — 15: Mladinski koncert. — 16: Koncert iz Berlina. — 18: Komorna glasba. — 19.10: Pesmi. — 19.45: Skladbe za čelo. — 20.15: Filmski večer. — 21.15: Poljuden koncert. — 22.55: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.15: Koncert Verdieve glasbe. — 20: Oneretni večer. — Ciganska godba. — RIM 14: Preno opere iz gledališča. — 20.05: Operetni večer.

Repertoarji

Začetek ob 20

Sobota, 31.: Trije vaški svetniki. Izven. Nedelja, 1. februarja ob 15.: Princessa in pastirček Izven. — Ob 20.: Gospa ministrica Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 2. ob 15.: Princessa in pastirček Izven. — Ob 20.: Mercadet. Izven. Ljudska predstava po znižanih cenah.

Začetek ob 20

Sobota, 31.: Zaprtlo. Nedelja, 1. februarja ob 15.: La Mascotte. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Tosca. Gostuje ruski baritonist gosp. Boris Popov. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 2. ob 15.: Nana nana punčka moja. Bolot »Figurine«. Globoko znižane cene. Izven. — Ob 20.: Prodana nevesta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Sobota, 31. januarja ob 20. uri: »Ljubimec« ab B. Premijera. Nedelja, 1. febr. ob 15.: »Odgodena noč«. Kuponi. — Ob 20.: »Grof Luksemburški Znižane cene. Ponedeljek, 2. febr.: ob 15. uri »Prodana nevesta«. Znižane cene. — Ob 20.: »Gospa ministrica«. Znižane cene.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15

Nedelja, 1. februarja: Prostoizdajrj. Ponedeljek, 2.: Prostoizdajrj.

Iz službenih objav

»Elektrarna na Dobrovi pri Ljubljani« r. z. o. z. je stopila v likvidacijo in poziva upnike, da ji prijavijo svoje terjatve. Sumna direkcija v Skoplju sprejme 40 gozdnih čuvajev. Prošnjo je vložiti po čl. 12. uradniškega zakona najkasneje do 1. marca.

Odpravljen je stečaj o imovini prezadolženca Mihaela Omahna, trgovca v Višnji gori, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Otvorjeno je poravnalno postopanje o imovini Josipa Ostrelca, trgovca v Crnomlju. Poravnalni sodnik dr. Tomšič, poravnalni upravitelj dr. Malnerič v Crnomlju. Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Crnomlju 5. marca ob 9. uri za prijavo terjatev do 26. febr. istotam.

Vpis v trgovinski register: Na novo so vpisane naslednje tvrdke: »Emajle« d. s. o. z. v Ljubljani, izdelovanje hišnih emajliranih tablic ter drugih kovinskih in emajliranih izdelkov. Osnovna glavica 100.000 Din, vplačani zneski 50.000 Din. Stvarna vloga 50.000 Din donesena. Po-

Zahvala

Za številne izjave globokega sočutja ob nenadni in teški izgubi naše ljubljene sestre, tete in svakinje

LUCIJE TREO

brekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, vsem darovalcem krasnih vencev in nežnega cvetja kakor tudi vsem, ki so jo v tako častnem stavilu spremlili k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 30. januarja 1931.

Globoko žalujoči ostali

2384

slovodji ing. Matevž Guzeli v Ljubljani in France Bulc v Mirl. — »Kaličič« d. z. o. z., Glince pri Ljubljani, trgovina z mešanim blagom. Osnovna glavica 15.000 Din. — »Ivan Samec« v Ljubljani, trgovina z mešanim blagom in drobnarijo na debelo in drobno. — Drogerija »Sanitas« d. z. o. z. v Trbovljah. Višina osnovne glavice 20.000 Din, ki je vplačana.

Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtva Fračiška Župevc, rojena Polšak, pristojna v Senovo pri Rajhenburgu, omožena posestnica v Brezjem, ki je o binkošti leta 1917 v umobolnem stanju neznanu kam izginila. — In Adolf Klokočnik, pristojen v občino Loče pri Konjicah, sin posestnika, ki je poslednje pisal leta 1918. Iz Taškenta.

Lovska pravica krajevne občine Ruše bo po javni dražbi dana v zakup do 31. marca 1933. Dražba bo v soboto 14. februarja ob 9. pri sreskem načelstvu v Mariboru, desni breg, soba 35.

Vpisane so naslednje spremembe v združenem registru: »Obrtna stavbna zadruga« r. z. o. z. v Ljubljani je spremenila svoja pravila v različnih paragrafi. — Iz načelstva hmeljarne na Vranskem r. z. o. z. je izstopil Karel Zdošek, vstopil je pa Jakob Virjent in kot njegov namestnik Anton Zorko. — Iz načelstva živinorejske selekcijske zadruge v Konjicah, r. z. o. z. je izstopil Karel Zidanšek, vstopil pa Anton Kuk. — Posojilnica v Gornjem Gradu r. z. o. z. je spremenila pravila v paragrafu 18. — Iz načelstva Vinarske zadruge r. z. o. z. v Brezici je izstopila Josip Skoberne in France Uran. Vstopila sta v

načelstvo Jože Tratnik in Anton Cizelj. — Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru r. z. o. z. je spremenila združna pravila v nekaterih paragrafi.

Sresko načelstvo Maribor levi breg razpisuje mesta okrožnih babie za posamezne zdravstvene občine. Prošnje je predložiti do 15. februarja na načelnike pristojnih zdravstvenih občin.

Lov občine Šmarje okolica bo oddan za dobo let v zakup na javni dražbi dne 12. februarja ob 10. pri sreskem načelstvu v Šmarju pri Jelsah.

Tehnični oddelek sreskega načelstva v Kranju objavlja prvo ustno licitacijo za dobavo gramoz za državne ceste v območju tehničnega razdelka sreskega načelstva v Kranju. Dobava se mora brezpogojno izvršiti do 30. septembra t. l. Licitacija bo v ponedeljek 23. februarja.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje za 27. in 28. februarja prvo ustno licitacijo za dobavo gramoz na progi km 43.32 do 110 državne ceste št. 50.

Krajevni šolski odbor na Teznu pri Mariboru razpisuje oddajo del za prezidavo in dozidavo pri osnovni šoli, popravila in starem šolskem poslopu in izgotovitve inventarja za dva nova razreda. Ponudbe je vložiti do 25. februarja do 12. ure.

Žimnice

predelujem po 35 Din ter otomane, divane in fotelje po najnižji ceni. Pričem letu tudi na dom Slavica Frana, tapetnaro, Rimska cesta 8 — Zabjak št. 14. 3898-30

Gumiklinika

(Goršič)

A. Goršič & sin sprejema vse vrste gume — auto-plašče, zračnice, galoše, snežne čevlje i. t. d. v popravilo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

53 let pomade Ana Csillag („Jaz Ana Csillag“)

Milijoni (gospé, možé in otroci) so s Csillag-pomado rešili svoje lase. Kar se je v 53 letih po vsem svetu izkazalo kot najboljšje, bo pomagalo tudi vam. Toda ne čakajte, da vam začne lasje rapidno izpadati ali da izgube svojo naravno lepoto, temveč naročite še danes garnituro (pomado) in pribor za Din 85.—, 125.— ali 200.—. Ta že 53 let svetovno znana Csillag-pomada odpravi nadležen prhljaj v 48 urah, prepreči nadaljnje izpadanje las in krepi novo rast las povsod tam, kjer so še lasne koreninice zmogljive življenja, daje lasem naravni blesk, svinato mehko in jih obvaruje predčasnega osivenja. Naročite še danes in adresirajte natančno: »AURORA« Sekti. 16, Novisad, Železniška 38.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežuto vest, da je naša iskreno ljubljena soproga in srčno dobra mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Viktorija Pristovšek

soproga šolskega upravitelja in učiteljica v pokoju

dne 30. t. m. po kratki, mukepolni bolezn, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 1. februarja 1931 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1931.

Globoko žalujoča rodbina Pristovšek
in ostalo rodstvo.

Prodajam

najbolj uveden

hotel v Splitu

35 mebliranih sob. V centru mesta pri Peristilu. Restavracija, posebna dvorana za zabave s separejem. Moderno urejena kuhinja, pralnica s hladno in toplo vodo kleti, komplet inventar. Hotel ima stare zveze z najboljšimi inostranskimi turističnimi biroji. 2387

Resne ponudbe na upravo »Hotel Beograd«, Split. — Telefon 435.

Odlična specialna tovarna

za obratno kontrolo gorkote iz Nemčije

IŠČE v stroki izurjenega, dobro vpeljane

zastopnika

na okolišje Ljubljana, Zagreb, Maribor.

Ponudbe pod »S. V. 1123« na Rudolf

Mosse, Berlin SW. 100. 2371

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelček »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priložen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 3 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priložujejo. St. č. rač. pri Pošti. Hranilnica v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

In druge informacije, tičeče se oglasov, se dobijo tudi v podružnici »JUTRA« v

Trbovljah

v hiši g. dr. Baumgartnerja.

Male oglase in inserate naročate v naši podružnici.

Naslovi malih oglasov

Blagajničarko
pridno in vestno, za to-
čilno sprejme hotel Stru-
kelj. 3932-1

Trg. poslovdjio
vezirana v galanterijski
stroki, isčem za samostoj-
no mesto. Ponudbe z na-
vedbo referenc in zahtev-
kov na oglasni oddelček
»Jutra« pod št. 30004. 3941-1

Sobarico
s znanjem nemščine, stare
35-36 let, ki zna tudi do-
bro kuhati, s letnimi spr-
avi isčem za takoj. Po-
nudbe s točnimi podatki
na naslov: Zagreb, Post
Box 23. 3939-1

Pek. pomočnika
mladega, ki bi bil priprav-
ljen tudi raznašati kruh
sprejme takoj pekarna Kr-
bar, Rakok. 3919-1

Dobra kuharica
ki bi opravljala vsa hišna
delala, s starostjo 35-42 let
dobi takoj službo pri sa-
mostojnem gospodu v me-
stu na Gorenjskem. Po-
nudbe z navodno starostjo
in plače na oglasni oddel-
ček »Jutra« pod »Zastavica
za kuharico 3924. 3935-1

Kavarn. vajenca
s huro in stanovanjem v
hiši sprejme Narodna ka-
varna. 3934-1

Natakarico
s kavcijo sprejemem s 1.
februarjem na račun v
boljšo restavracijo. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
4009-1

Trg. vajenca
poštenega in pridnega, ki
ima res veselje do trgo-
vine sprejemem. Le osebno
pisarje ponudbe na naslov:
V. Avice, trg. meš. blaga
v St. Vidu pri Sili. 3937-1

Modistinjo
sprejemem v pošteno sprej-
em. Ponudbe z navodno
plačo na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Ponudba«. 3939-1

Tapet. pomočnika
dobro izurjenega sprejme
takoj St. Kar. Wolfova
ulica 12. 4019-1

Lovca
izveličane v lova na
gamsa, srnjaka, jelene
in ptuštine sprejemem
mesecni plači 1000 Din. Po-
nudbe na oglas. oddelček
»Jutra« pod »Lovce«. 3906-1

Kočijaža
s dobrih spričevali in
znanjem nemščine sprej-
mem v službo. Ponudbe na
oglas. oddelček »Jutra« pod
»Kočijaže«. 3991-1

Vrtinar
iskrjen v vseh panogah
vrtinarstva, s večletnimi
spričevali in znanjem nem-
ščine dobi mesto za vele-
posredstvo. Ponudbe na og-
las. oddelček »Jutra« pod
»Vrtinje«. 3992-1

Kuharica
vajenca preproste kuhe, iz-
urjena v gospodinjstvu in
perutinjstvu, dobi službo
na veleposredstvu na Ge-
rojskem. Ponudbe na og-
las. oddelček »Jutra« pod
»Veleposredstvo Gorenjske«. 3963-1

Trg. učenca
srednjega in poštenega, s
vso okrobo v hiši sprejme
Vinko Zerkov, trg. Sr.
Benedikt v Slov. gorah.
Priloge je poštenost in
odlična dobitnost ocenjena
je. Oni z meščanskim
je in le prednost 3998-1

Dekle
pridno in pošteno, najraje
za dežele, ki zna opravljati
vsa hišna dela razen kuhe
sprejemem. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3913-1

G. Th. Rotman:
Osel gospoda Kozamurnika

Najhuje je pa šole prišlo. Tik ob bregu
je bila zgrajena čedna lopa, v kateri so vsa-
komur postregli s čajem in kofolado, če je
imel denar, da je lahko plačal za to. V lopi
je sedela vesela družba; prepevali so in
igrali na harmoniko.

Pisarniško moč

izveličane v naslovni kar-
tinski, sprejemem. Reflektir-
am samo na zanesljivo in
vestno uradnico. Ponudbi
je priložiti referenc in
opis dosedanjega službo-
vanja, ki naj se naslovi na
oglas. oddelček »Jutra« pod
»Pisarniško«. 3902-1

Pisarniško moč
znanstveno, po možnosti s
znanjem nemškega jezika
sprejemem. Ponudbe na
oglas. oddelček »Jutra« pod
»Takošen nastop«. 4027-1

Dekle
mlade, zdrave in korašino,
ki ima veselje do potova-
nja, sprejemem kot blagaj-
ničarko za potujočo gleda-
lišče. Predstaviti se je v
gostilni Sedi v Kolodvor-
ski ulici med 10. in 12.
uro. 4039-1

Mladenč
s trgovsko šolo, dobi služ-
bo praktičarja v pisarni
Osebo se je predstaviti
pri parobrodarski družbi
Gosposvetska 12. Ljubljana.
Mladostova cesta šte. 12
4039-1

WANTED SHOR-
THAND TYPIST
Good knowledge of En-
glish, German and Serbi-
an for foreign Public Com-
pany. Novosad, Ropč. sta-
tion. Experience and Sala-
ry required. P. O. Box
190 Novosad. 4037-1

Služkinjo
ki zna samostojno kuhati
in vsa ostala hišna dela
opravljati sprejemem k dru-
žini treh oseb. Prednost
imajo tiste, ki imajo ve-
selje do otrok. Ponudbe
na oglas. oddelček »Jutra«
pod »Služkinje«. 4116-1

Pisarniško moč
znanstveno, isčem trgo-
vin. absolvent trg. re-
šaja nemško nemščino, ki
bi imela veselje tudi do
»Kupim«. 3924-1

Frizerski pomočnik
dobro budi stučer ter vod-
ni in navadni odnifer iste
mesto v Ljubljani. Po-
nudbe na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Frizer«. 4038-2

Zastopnik
agencije in maršve - naj-
raje upokojene državne in
privatne ustanove nameni-
se ter zavarovalne agencije
in t. d. v. Ljubljani. Po-
nudbe na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Zastopnik«. 3932-3

Inženierju
brodograditve stroke se
nudi prilika za udeležbo pri
eksploataciji novega izuma
Dobro na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Novi izum«. 3938-3

Prepisovanje
na stroj prevzemanem na
dom. Pisarne ponudbe
na oglas. oddelček »Jutra«
pod »Na doma«. 4026-3

Čamernikova
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-Auto). Prva oblas-
koncesionarna - Prospekt
zastoji Pihite postji 251

Oblastveno koncesionarna
šoferska šola
I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske
izpite. Ljubljana, Blew-
sava cesta 52. Priloge
tečaj prične 1. februarja.
3925-4

Pozor avtomobilisti
Takoj prodam 3 avto p-
še 820 x 120. 3 koma
870 x 160 in komplet
cilindrični motor Daimler-
Benzonska delavnica na
Tržaški cesti št. 4. 4112

Prodam
Monarch I, kompleten, mo-
torne plošče, amper-
ter, motor ventilator,
rezo, transformator, ab-
no zagrinjalo, elektr. k-
vir s notami itd. ug-
odam zaradi opusti-
podjetja. Pojasnila da
drogerija »Sanitas« v
boviah. 3993

Veseličin
priloditv
sposojajem dekor-
eljske latorjeve drve-
te, sabavjam evreje in
goljove. Društvo pre-
naročilo nemške cene
Ivan Jemec, vrtnarstvo
Maribor. 1231

Razprodajna izsvrta
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
na liter na dobole, valod
opustite veletrgovine, do-
klor traja zaloga. »Vinea«
vologre, s vinom, Rudnik
pri Ljubljani. 3996-6

Kino - stroj
Monarch I, kompleten, mo-
torne plošče, amper-
ter, motor ventilator,
rezo, transformator, ab-
no zagrinjalo, elektr. k-
vir s notami itd. ug-
odam zaradi opusti-
podjetja. Pojasnila da
drogerija »Sanitas« v
boviah. 3993

Veseličin
priloditv
sposojajem dekor-
eljske latorjeve drve-
te, sabavjam evreje in
goljove. Društvo pre-
naročilo nemške cene
Ivan Jemec, vrtnarstvo
Maribor. 1231

Razprodajna izsvrta
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
na liter na dobole, valod
opustite veletrgovine, do-
klor traja zaloga. »Vinea«
vologre, s vinom, Rudnik
pri Ljubljani. 3996-6

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Kdor

se boče hitro in pravilno
naučiti igrati harmoniko,
naj se obrne na naslov,
ki ga pove oglasni oddel-
ček »Jutra«. 3912-4

Oblastveno koncesionarna
šoferska šola
Gofko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12.
- Zahtevajte informacije. 205-4

Trgovski
potniki
Fiksium in provizijo
tobe v manufakturi vzor-
ni potniki za obisk pr-
vinskih strank v Ljubljani
okoliščine in sebi Dravski ob-
novini Nastop takoj. Pi-
sane ponudbe na oglas-
ni oddelček »Jutra« v Ljubljani
na pod šifro »Fiksium in
provizija«. 1359-6

Službe isč
Dama
srednjih let, čedna, pošte-
na in solidna, vajena sa-
mostojnega gospodinjstva.
Zeli službo - najraje v
gostilni na deželi, kjer bi
imela tudi kot nata-
karica. Ceti. ponudbe na
oglas. oddelček »Jutra« pod
šifro »Veseli do kuhinje«. 3932-2

Korrespondentka
zmožna perfektno italijan-
skega jezika, isče mesto.
Event. bi tudi temeljito
učila. Ponudbe na og-
lasni oddelček »Jutra« pod
»Italijanska« na oglasni
oddelček »Jutra«. 4021-2

Poštna pomočnica
izveličane, isče mesto.
Informacije pri pošti Storo
3780-2

Frizerski pomočnik
dobro budi stučer ter vod-
ni in navadni odnifer iste
mesto v Ljubljani. Po-
nudbe na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Frizer«. 4038-2

Trgovski pomočnik
manufakturne in speorir-
ke stroke, želi s 15. fe-
bruarjem ali marcem pre-
mestiti mesto. Ponudbe na
oglas. oddelček »Jutra« pod
»Špofen in dober prodaja-
lec«. 4058-2

Nemška
korespondentinja
in stenografinja s večlet-
nim praksom, zmožna tudi
drugih pisarniških del, isče
primerno službo. Cenjene
dopise na oglasni oddelček
»Jutra« pod značko »Z«. 4092

Motorna
vzila
Fiat 501
zelo dobro ohranjen, ge-
neralno popravljen, s štiri-
mi novimi pnevmatikami.
Najraje lakirani. Prodaja
Na ogled ob nedeljah in
praznikih v Ljubljani. Ze-
ljarska ulica 9. 4003-10

Motorno kolo
soto, malo voženo, novejš-
e tipe kupim. Ponudbe na
podružnico »Jutra« v No-
vem mestu pod šifro »Mo-
tor«. 4010-10

Avto prago
za osebni promet s 22 ul-
gaščinim avtomobilom, po-
udno prodam Cenj. po-
nubla na podružnico »Ju-
v Trbovljah pod »Ugodno-
kupa«. 4000-

Motorno kolo
s prikolico, angleško, 50
cm. O. H. V., v izbornem
stanju za 1400 Din prod
Ljubljani in drug. družin-
Ljubljana, Sebnburgova
1417-

Pozor avtomobilisti
Takoj prodam 3 avto p-
še 820 x 120. 3 koma
870 x 160 in komplet
cilindrični motor Daimler-
Benzonska delavnica na
Tržaški cesti št. 4. 4112

Prodam
Monarch I, kompleten, mo-
torne plošče, amper-
ter, motor ventilator,
rezo, transformator, ab-
no zagrinjalo, elektr. k-
vir s notami itd. ug-
odam zaradi opusti-
podjetja. Pojasnila da
drogerija »Sanitas« v
boviah. 3993

Veseličin
priloditv
sposojajem dekor-
eljske latorjeve drve-
te, sabavjam evreje in
goljove. Društvo pre-
naročilo nemške cene
Ivan Jemec, vrtnarstvo
Maribor. 1231

Razprodajna izsvrta
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
na liter na dobole, valod
opustite veletrgovine, do-
klor traja zaloga. »Vinea«
vologre, s vinom, Rudnik
pri Ljubljani. 3996-6

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Kino - stroj
Monarch I, kompleten, mo-
torne plošče, amper-
ter, motor ventilator,
rezo, transformator, ab-
no zagrinjalo, elektr. k-
vir s notami itd. ug-
odam zaradi opusti-
podjetja. Pojasnila da
drogerija »Sanitas« v
boviah. 3993

Veseličin
priloditv
sposojajem dekor-
eljske latorjeve drve-
te, sabavjam evreje in
goljove. Društvo pre-
naročilo nemške cene
Ivan Jemec, vrtnarstvo
Maribor. 1231

Razprodajna izsvrta
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
na liter na dobole, valod
opustite veletrgovine, do-
klor traja zaloga. »Vinea«
vologre, s vinom, Rudnik
pri Ljubljani. 3996-6

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Otroški vozček

eleganten, male rabljen
napredaj. Pojasnila daje
Aloma Company, Aleksan-
drova cesta 2/1. 4020-6

Velika razprodaja
namiznih prlov iz dama-
sta, platna etc. po čudo-
vito nizkih cenah samo
nekaj dni na Miklošičevi
csti 14/1. Ideno. Priloge
nosta prodaja. 3933-6

Več stvari
za delikaten trgovino,
kakor steklene izvonce,
kozarce za bonbone, vago
itd. prodam. Pisarne po-
nubde na oglasni oddelček
»Jutra« pod št. 1931-. 4032-6

Kmečko peč
pripravno, majhno takoj
prodam proda Kustrijo
Ljubljana, Aleksandrova c.
št. 15. 4048-4

Smučni hycori
skoraj nove, poceni mo-
dam. Naslov pove oglasni
oddelček »Jutra«. 4039-6

Železen štedilnik
vidan, napredaj Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 4093-6

Kupim
Generator
z uporabo karbidno raz-
svetlobo za tovarni avto-
kupl. I. Zobe. Sp. Radim
je št. 17. p. St. Vid nad
Ljubljano. 4054-7

Preproge
perzelske ali svyrtne 3 x 4
in manjše kupim - Po-
nubde na oglasni oddelček
»Jutra« pod šifro »Ugodno«. 4079-7

Preprogo
Linooleum (Lino) in em-
valno garnituro kupim -
Ponudbe na oglas. oddelček
»Jutra« pod »Čedno 400-
4082-7

Kapital
Družabnika (co)
z večjim kapitalom sprej-
mem na gostilno in po-
sestvo kjer bi imel pri-
dobro ljudje dober do-
hod. Ponudbe na oglas.
oddelček »Jutra« pod
»Družabnik 220«. 3951-16

Družabnika-
slastičarja
z vsaj 10.000 Din kapitala
sprejemem Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3973-16

Razpolagam
z lokalom v Ljubljani na
umestnem oprijem ter og-
las kapitalom. Ustanovil bi
ali se udeležil pri št. 40
stojekem podjetju s kapi-
talom. Dopise na oglas-
ni oddelček »Jutra« pod
»Lokal in trgovina«. 3902-16

Pohištvo
otročko in veliko posteljo,
omare, kredence in druge
prodam Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3993-12

Pohištvo
Več različnih spahnih in
kubinskih oprijem ter og-
las cenil prodaja August
Cerna, mizarstvo, Spodnja
Siska 122. 4024-12

Več krasnih mask
a razpolaga v Kolodvorski
ulici št. 33. levo. 3988-18

3 lepe maske
za razpolaga. Tozdevne
datke in naslov da og-
las. oddelček »Jutra«. 3928-19

Elegantne maske
sodim na Prulah, vila
dmar, II. nadstropje -
spod vile Zalaznik. 4051-17

Obleko
ca maskarado po nizki
ci prodam Naslov v og-
lasnem oddelku »Jutra«. 4075-17

Plesno obleko
drno, elegantno, svilno
proda Taček, Šišlinska
Cejla. 4100-17

Posestva
Hišo s pekarno
krajem stanovanjem
čjem industrijskem kru-
koj prodam za 110.000
in. Prevzame se lah-
koj. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3744

anjšo hišo
all posestvo
okollet Laškoga ali Rim-
ah tople kupi ali vsm-
a e j v najem Koloma-
vrbantč, Gaberje 4, Celj-
3964-29

Hišo, ev. posestvo
osebno priporočljivo za
kupa ali korala, ter v
kolod. hišo prodam v
Medvodah, 10 minut od
postaje. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3996-20

Testone
la bukove in javorjeve,
bros grč, od 35 cm naprej
kupi R. Schenk, Sušak.
3746-15

Nova vila

večstanovanjska, blizu Sv.
Krištofa napredaj - Pisma
prod »Beigrad 24« na og-
las. oddelku »Jutra«. 3917-20

Amerikanci, pozor!
Lepo vinogradno posestvo
s 25 orali zemljišča in go-
dina napredaj. Naslov pove
oglasni oddelček »Jutra«. 3909-20

Gostilno in trgovino
močnega blaga in iseno
trgovino, s 2 orali s-
posnika in njiv, inventar-
jem, vozovi in konji, na
prometnem kraju tik »kraj-
ne ceste pri Mariboru pro-
dam za 350.000 Din. Po-
nubde na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Ugodnost«. 3790-20

Zemljišče
40.000 m² veliko, ob vo-
dovodni cesti tik železni-
ske tiru v Ljubljani na
prodaj po 15-20 Din me-
tro. Pripravno za vsako
vrsto podjetja ali tave-
cije. Vprašati pri Društvu
posetnikov, Salendrova 6.
4063-20

Stavbna parcela
nad 1000 m² velika, na
Mirju za 80.000 Din na-
prodaj. Vprašati pri Dru-
stvu posetnikov, Salen-
drova ulica 6. 4068-20

Stavbno parcelo in
hišo z delavnico
primerno za vsako obrt,
oddelajo par minut od
kolodvorov in industrijskega
kraj. prodam. Pojasnila
daje Franc Priselan, re-
stavracija v Domžalah. 4064-20

Ma. šče posestvo
z midno hišo, blizu ceste
na bivešem Stajerskem ku-
pim. Ponudbe na oglasni
oddelček »Jutra« pod šifro
»Na Stajersko«. 4066-20

Krasno posestvo
učečo ob glavni cesti,
blizu cerkve in kolodvor-
a, lepim poslopijem, primer-
no za vsako obrt, prodam
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 4107-20

Lokali
Hotel v Ljutomeru
napredaj. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 3970-19

Lokal
odda Kenda na Cankarje-
vem nabrežju 25/1. 3900-19

Trgovino
živl. dobro vpeljano, s
stanovanjem, v centru me-
sta, tudi prodam razlo-
vite. Potrebno 4-5000 Din
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 4069-19

Izdelovalnico perila
damske in otroške kon-
fekcije, dobro vpeljano, z
lastnim odprtim lokalom,
v večjem industrijskem
Sloveniji takoj prodam
Seriozna ponudba. Velik
krog stalnih prvotnih
odjemalcev. - Dopise na
oglas. oddelček »Jutra« pod
»Sigurna eksistenca 72«. 4072-19

Stanovanje
(celo I. nadstropje) 2 par-
ketiranih sob, kabineta,
balcona in pritlikin oddam
mim in ponudbe na og-
las. oddelku »Jutra«. 3987-21

Soba s kuhinjo
išče samostojna dama. -
Ponudbe na oglas. oddelček
»Jutra« pod šifro »Soba s
periferijac«. 4049-21

Stanovanje
soba in šteto, obstoječo
iz 2 proctornih sob, kabi-
neta, kuhinje, ahrambe in
pritlikin, po možnosti v
bližini sv. Petra ali Po-
ljanskega okraja isčem za
mal. event. majh. Pisan-
do dobro in točno. Ponudbe
pod »Čisto in zdravo sta-
novanje 1000« na oglasni
oddelček »Jutra«. 4049-21